

د افغانستان اسلامي جمهوریت

د عدلیې وزارت

سرمېچنیک

د ژوند د چاپیریال قانون

Download from: aghalibrary.com

د چاپ نېټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش کال د مرغومي د میاشتې (۲۹) — پرله پسې ټوټه (۸۷۳)

د امتياز خاوند : د عدلي وزارت
مسوول چلوونکی : عبدالرشيد "قيومي"
مرستيال : نور علم
مهمتم : محمد جان

رسمي جریده

جمهوری اسلامی

افغانستان

شماره : (۱۸۱۹۷)

تاریخ : ۱۳۸۴/۱۰/۱۱

محترم سرور دانش

وزیر عدلیه !

قانون محیط زیست که از طرف

مجلس عالی وزراء بداخل (۹)

فصل و (۸۲) ماده تصویب و از

جانب ما ذریعه فرمان شماره

(۱۱۲) مؤرخ ۱۳۸۴/۹/۲۷

توضیح گردیده است ، به شما

ارسال شد تا به نشر آن در جریده

رسمی اقدام نمایند .

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی

افغانستان

د افغانستان اسلامي

جمهوریت

گڼه : (۱۸۱۹۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۱۰/۱۱

د عدليې وزير محترم

سرور دانش !

د ژوند چاپېريال قانون چې په (۹)

فصلونو او (۸۲) مادو کې د

وزيرانو د عالي مجلس لخوا

تصويب او د ۱۳۸۴/۹/۲۷ نېټې

(۱۱۲) گڼې فرمان په واسطه زموږ

له لوري توشیح شوي دي ، تاسوته

درواستول شو خوږې په رسمي

جریده کې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان د اسلامي

جمهوریت رئیس

رسمي جريده

د ژوند چاپېريال د قانون	فرمان
د انفاذ په هکله د افغانستان د اسلامي جمهوريت د رئيس	رئيس جمهوري اسلامي افغانستان در باره انفاذ قانون محيط زيست
فرمان	
گڼه : (۱۱۲)	شماره : (۱۱۲)
نېټه : ۱۳۸۴/۹/۲۷	تاريخ : ۱۳۸۴/۹/۲۷
لومړۍ ماده :	ماده اول :
د ژوند چاپېريال قانون چې په (۹) فصلونو او (۸۲) مادو کې د ۱۳۸۴/۹/۲۱ نېټې (۳۳) گڼې مصوبې پر بنسټ د وزيرانو د عالي مجلس له لوري تصويب شوی دی توشیح کوم .	قانون محيط زيست را که به اساس مصوبه شماره (۳۳) مؤرخ ۱۳۸۴/۹/۲۱ از طرف مجلس عالی وزراء ، به داخل (۹) فصل و (۸۲) ماده تصويب گردیده است ، توشیح میدارم .
دوه يمه ماده :	ماده دوم :
دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او له قانون سره يو ځای دې په رسمي جريده کې خپور شي .	این فرمان از تاريخ توشیح نافذ و همراه با قانون در جريده رسمی نشر گردد .
حامد کرزی	حامد کرزی
د افغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس	رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

رسمی جریده

فهرست مندرجات

قانون محیط زیست

فصل اول

احکام عمومی

صفحه	عنوان	مواد
۱.....	مبنی.....	ماده اول:
۱.....	هدف.....	ماده دوم:
۲.....	مرجع تطبیق کننده.....	ماده سوم:
۳.....	اصطلاحات.....	ماده چهارم:
۱۹.....	اصول بنیادی.....	ماده پنجم:
۲۲.....	حقوق و وجایب دولت.....	ماده ششم:
۲۳.....	حقوق و وجایب اشخاص.....	ماده هفتم:
۲۶.....	مکلفیت نگهداری محیط زیست.....	ماده هشتم:

فصل دوم

وظایف و صلاحیت های اداره ملی

حفاظت محیط زیست

۲۷.....	وظایف.....	ماده نهم:
	صلاحیت های رئیس عمومی اداره ملی حفاظت	ماده دهم:
۳۲.....	محیط زیست.....	
۳۴.....	وظایف و صلاحیت های معاون اجرایی.....	ماده یازدهم:

رسمی جریده

۳۵.....	کمیته هماهنگی محیط زیستی	ماده دوازدهم:
۳۹.....	شورای مشورتی ملی محیط زیستی	ماده سیزدهم:
۴۰.....	شورای مشورتی محلی محیط زیستی	ماده چهاردهم:

فصل سوم

تنظیم همه جانبه فعالیت های

محیط زیستی

۴۱.....	فعالیت های ممنوعه	ماده پانزدهم:
۴۲.....	ارزیابی مقدماتی	ماده شانزدهم:
۴۳.....	پلان جامع کاهش اثرات	ماده هفدهم:
۴۴.....	مراحل تصویب	ماده هجدهم:
۴۶.....	طرز اعتراض	ماده نوزدهم:
۴۷.....	مصارف قابل پرداخت	ماده بیستم:
۴۷.....	مشارکت عامه	ماده بیست و یکم:
۴۹.....	کمیته اختصاصی ارزیابی	ماده بیست و دوم:
.....	تدابیر موقتی برای ارزیابی اثرات محیط زیستی	ماده بیست و سوم:
۵۱.....	وضع لوایح و طرز العمل ها	ماده بیست و چهارم:
.....	توحید موضوعات محیط زیست در پلان گذاری انکشافی	ماده بیست و پنجم:
۵۳.....	مشوق ها و بازدارنده های اقتصادی	ماده بیست و ششم:
۵۵.....	ارزش گذاری منابع طبیعی	ماده بیست و هفتم:
۵۶.....	تخصیص منابع مالی	ماده بیست و هشتم:

رسمی جریده

فصل چهارم

کنترول همه جانبه آلودگی ها

۵۷.....	منع تخلیه ها	ماده بیست ونهم :
۵۸.....	جوازنامه های کنترول آلودگی	ماده سی ام :
۶۰.....	گزارش دهی و محدود ساختن تخلیه ها	ماده سی ویکم :
۶۱.....	وضع لوایح و طرز العمل ها	ماده سی ودوم :
۶۱.....	ممانعت عمومی و مکلفیت نگهداری	ماده سی وسوم :
۶۳.....	جوازنامه های تنظیم زباله ها	ماده سی وچهارم :
۶۴.....	جوازنامه تنظیم زباله های زیانبار	ماده سی وپنجم :
۶۷.....	منع توريد، صدور و تجارت زباله ها	ماده سی وششم :

فصل پنجم

تدابیر حفاظت و تنظیم

منابع آب

۶۸.....	تنظیم منابع آب	ماده سی وهفتم :
	جلوگیری وعلاج تـاثـیرات	ماده سی وهشتم :
۶۹.....	آلودگی منابع آب	

فصل ششم

تنوع حیات، حفاظت و تنظیم

منابع طبیعی

۷۰.....	برنامه ملی تنوع	ماده سی ونهم :
---------	-----------------	----------------

رسمي جريده

٧١.....	پلان گذارى.....	ماده چهل و يكم:
٧٢.....	ساحات حفاظت شده ملّى.....	ماده چهل و دوّم:
٧٤.....	پلان گذارى ساحات حفاظت شده.....	ماده چهل و سوم:
٧٦.....	دسته بندى ساحات حفاظت شده.....	ماده چهل و چهارم:
٧٨.....	زيستگاه هاى انواع حفاظت شده.....	ماده چهل و پنجم:
٧٩.....	تعيين ساحات حفاظت شده.....	ماده چهل و ششم:
٨١.....	لغو ساحات حفاظت شده.....	ماده چهل و هفتم:
٨٢.....	احياءى نباتات بومى.....	ماده چهل و هشتم:
٨٤.....	علفچرها.....	ماده چهل و نهم:
٨٥.....	پلان گذارى انواع.....	ماده پنجاه ام:
٨٦.....	فهرست انواع.....	ماده پنجاه و يكم:
٨٧.....	بهره بردارى از انواع قابل استحصال.....	ماده پنجاه و دوّم:
٨٨.....	بهره بردارى از انواع حفاظت شده.....	ماده پنجاه و سوم:
٨٩.....	پلان هاى احياء.....	ماده پنجاه و چهارم:
٨٩.....	انواع بيگانه و موجودات حيه اصلاح شده.....	ماده پنجاه و پنجم:
٩٢.....	معرفى مجدد انواع بومى.....	ماده پنجاه و ششم:
٩٢.....	حفاظت انواع در خارج از محل زيست.....	ماده پنجاه و هفتم:
٩٣.....	تجارت بين المللى.....	ماده پنجاه و هشتم:
٩٤.....	توريد.....	ماده پنجاه و نهم:
٩٥.....	صدور.....	ماده شصت:
٩٧.....	مالكيّت داخلى و تجارت.....	ماده شصت و يكم:
٩٨.....	دسترسى به منابع وراثتى.....	

رسمي جریده

مقتضیات اجازہ نامہ..... ۹۹	مادہ شصت و دوم:
درخواست جهت دسترسی به منابع وراثتی..... ۱۰۰	مادہ شصت و سوم:
دسترسى به منابع وراثتى ملكيت هاى شخصى..... ۱۰۲	مادہ شصت و چهارم:
اجازہ نامہ دسترسی به منابع وراثتی..... ۱۰۴	مادہ شصت و پنجم:
تصدیق منشاء..... ۱۰۶	مادہ شصت و ششم:

فصل ہفتم

معلومات محیط زیستی، تعلیم و تربیہ

و تحقیقات

معلومات..... ۱۰۷	مادہ شصت و ہفتم:
تعلیم و تربیہ..... ۱۰۹	مادہ شصت و ہشتم:
تحقیقات..... ۱۱۱	مادہ شصت و نهم:

فصل ہشتم

رعایت و تنفيذ

مفتشین..... ۱۱۲	مادہ ہفتادم:
امر منع..... ۱۱۴	مادہ ہفتادویکم:
حکم مبنی بر رعایت قانون..... ۱۱۵	مادہ ہفتادودوم:
مجازات..... ۱۱۶	مادہ ہفتادوسوم:
مطالبہ اقدامات قانونی..... ۱۱۹	مادہ ہفتادوچهارم:

رسمي جريده

مسؤوليت شخصيت حكمي..... ۱۲۰	ماده هفتاد و پنجم:
معافيت..... ۱۲۰	ماده هفتاد و هشتم:
درخواست اعتراض..... ۱۲۱	ماده هفتاد و نهم:
فصل نهم	
احكام متفرقه	
وضع طرز العمل ها و لوايح..... ۱۲۲	ماده هفتاد و هشتم:
پيشيني احكام مربوط به محيط زيست	ماده هفتاد و نهم:
در ساير اسناد تقنيني..... ۱۲۲	
رجحان قانون..... ۱۲۳	ماده هشتادم:
اجازه نامه مربوط به تفحص و بهره برداري	ماده هشتاد و يكم:
از مواد معدني..... ۱۲۴	
تنفيذ..... ۱۲۴	ماده هشتاد و دوم:

رسمي جریده

بسم الله الرحمن الرحيم

قانون
محیط زیست
فصل اول
احکام عمومی

د ژوند د چاپیریال
قانون
لومړی فصل
عمومي حکمونه

مبني

ماده اول:

این قانون درروشنی حکم ماده پنزدهم قانون اساسی افغانستان بمنظور تنظیم امور مربوط به حفظ منابع طبیعی، موجودات حیه و غیر حیه، احیای محیط زیست، حفاظت و استفاده دوامدار از آنها وضع گردیده است.

هدف

ماده دوم:

اهداف عمده این قانون عبارت اند از:

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنخلمې مادې د حکم په رڼاکې دطبيعي سرچينو، حيه او غيرحيه موجوداتو او د ژوند چاپيريال د احياء کولو ساتنې او له هغو څخه د دوامدارې گټې اخستنې د اړوندو چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی.

موخه

دوه پيمه ماده:

ددې قانون عمده موخې عبارت دي له:

رسمي جریده

۲

- ۱- دبشري ، حیواني او نباتي روغتیا ساتل او دهغو د معیشت د وضعي بڼه کول.
- ۱- حفاظت صحت بشري ، حیواني و نباتي و بهبود وضع معیشت آنها .
- ۲- د ایکولوژیکی کرنې او دهغې دبشپرتیا دیون تأمینول.
- ۲- تأمین عملکرد ایکولوژیکی وسیر تکامل آن.
- ۳- د ژوند له چاپیریال سره تړلي (مرتبط) د اوسني او راتلونکي نسل د گټو او اړتیاوو تأمینول.
- ۳- تأمین منافع و نیازمنديهای نسل فعلی و آینده مرتبط با محیط زیست.
- ۴- د طبیعي او فرهنگي میراثونو ساتل .
- ۴- حفظ میراثهای طبیعی و فرهنگي.
- ۵- د بیا جوړونې په کار کې آسانوالی او دملي اقتصاد د دوامداره وده.
- ۵- تسهیل در امر بازسازی و رشد دوامدار اقتصاد ملی.

تطبیقونکي مرجع

درېمه ماده :

د ژوند چاپیریال د ساتنې ملي اداره د یوې خپلواکې ادارې په توگه د هېواد په سطح د ژوند چاپیریال په ساتنې او احیاء پورې د اړوندو چارو د انسجام او نظارت او ددې قانون د حکمونو د تطبیق مسؤوله ده.

مرجع تطبیق کوننده

ماده سوم :

اداره ملی حفاظت محیط زیست به حیث اداره مستقل ، مسوول انسجام و نظارت امور حفاظت و احیای محیط زیست و تطبیق احکام این قانون در سطح کشور میباشد.

رسمي جریده

۳

اصطلاحگاني

خلورمه ماده :

لاندې اصطلاحگاني پدې قانون کې لاندنۍ معناوې افاده کوي:

۱- ناوړه اغېزه : هغه بالفعل يا بالقوه اغېزې دي چې په حاضر حال يا راتلونکې وخت کې د ژوند چاپېريال او د انسان ژوند زیانمنوي ، د روغتيايي ، مصنويت، او اقتصادي او فرهنگي سوکالي د امکاناتو په برابرولو کې د بشري ټولنو ځواکمنۍ ته د زیان رسولو سبب کېږي.

۲- اغېزمن شوي اشخاص : هغه حقيقي يا حکمي اشخاص دي چې د يوې پروژې ، پلان يا فعاليت، تطبيق پرهغو باندې منفي يا مثبت اغېزه واردوي.

۳- د پردیو (بېگانه) حيه موجوداتو انواع: هغه انواع دي چې په افغانستان کې په طبيعي صورت سره وجود نه لري.

۴- د ژوند چاپېريال عملي ډېرېښه

اصطلاحات

ماده چهارم:

اصطلاحات آتی در این قانون معانی ذیل را افاده مینماید:

۱- تاثیر سوء: اثرات بالفعل يا بالقوه است که در حال حاضر يا آینده محیط زیست و صحت انسان را متضرر نموده ، منجر به وارد ساختن زیان به توانمندی جوامع بشري در فراهم آوری امکانات صحتی ، مصنویت و رفاه اقتصادی و فرهنگی میگردد.

۲- اشخاص متاثر شده : اشخاص حقيقي يا حکمی است که تطبيق یک پروژه ، پلان يا فعاليت بالای شان تاثیر مثبت يا منفي وارد مینماید.

۳- انواع موجودات حيه بیگانه : انواعی است که در افغانستان به صورت طبیعی وجود ندارند.

۴- بهترین گزینه عملی محیط

زیست : انتخاب بهترین روش
جلوگیری یا کاهش تاثیرات
سوء بالای محیط زیست بوده و
شامل موضوعات ذیل
میشود :

- چگونگی تخلیه زباله ها
وحساسیت محیطیکه تاثیرات سوء
بالای آن وارد می گردد .

- مقایسه تأثیرات مالی
ومحیطی یک روش با روش های
دیگر .

- دانش تخنیکي فعلی وامکان
تطبيق موفقانه روش .

۵- تنوع حیات : تنوع
بین موجودات حیه تمام منابع ،
ایکوسیستم های خاکی ،
آبی یا تعاملات ایکولوژیکی
بوده وشامل تنوع دربین انواع
نباتات ، اشجار وزنده
جانها دربین ایکوسیستم ها
میشود .

۶- ضایعات کلینیکی : ضایعاتی

غوره والی (گزینه) : د ژوند
پرچاپریال باندي د ناورو اغېزو د
مخنيوي يا کمولو د ډېرې ښې
تگلارې انتخابول دي او لاندي
موضوعگانې پکې شاملې دي:

- د زبالو د تشولو څرنګوالی او د
هغه چاپریال حساسیت چې ناورې
اغېزې ورباندي واردېږي .

- له یوې تگلارې (روش) سره د
نورو تگلارو د مالي او چاپریالي
اغېزو مقایسه .

- اوسنۍ تخنیکي پوهه او د تگلارې
د بريالي تطبيق امکان .

۵- دحیات ډولونه (تنوع) : د ټولو
سرچینو د ژونديو موجوداتو، خاورینو
او اوبو دایکو سیستمونو یا
ایکولوژیکی تعاملاتو ترمنځ تنوع ده
او د ایکوسیستمونو په منځ کې د
ډول ډول نباتاتو ، اشجارو او
ژوندلرونکو انواعو تر منځ تنوع پکې
شامله ده .

۶- کلینیکي ضایعات: هغه ضایعات

رسمي جریده

۵

است که بالاثر فعالیت شفاخانه ها ، کلینیک ها ، مراکز مراقبت کهنسالان مصاب به بیماری های مزمن، معاینه خانه های دوکتوران ، لابراتوارهای طبی و مراکز تحقیقات طبی و وترنری و امثال آن تولید گردیده ، انتانی بوده یا احتمال سرایت انتان از آن متصور میباشد.

۷- تخلیه : پراگنده کردن ، دور کردن ، درمحل قراردادن یا انتشار مواد آلوده کننده در محیط بوده که طور مستقیم یا غیر مستقیم ، ثابت یا متحرک ، قصدی یا غیر قصدی از هر نقطه که باشد ، صورت می گیرد.

۸- ایکو سیستم : سیستم طبیعی متحرک و پیچیده نباتات، فنجی ها و مجموعه از موجودات حیه ذره بینی و محیط بی جان آنهاست که در تعامل با هم بحیث یک واحد فعال بسر میبرند .

دی چې د روغتونونو ، کلینیکونو ، په مزمونو ناروغیو داخسته وو زړو کسانو د څارنې د مرکزونو د ډاکترانو د کتنځایونو، طبی لابراتوارونو او د طبی او وترنری د څېړنو د مرکزونو او هغوته د ورتو د فعالیت له امله تولیدېږي او انتانی دي یا له هغو څخه د انتان د سرایت احتمال متصور دی .

۷- تشول (تخلیه): په چاپیریال کې د ککړوونکو موادو تیتول ، لري کول ، په یوځای کې اچول یا خپرول دي چې په مستقیم یا غیر مستقیم ، ثابت یا متحرک ، قصدی یا غیر قصدی ډول له هرځای (ټکي) څخه چې وي، صورت مومي.

۸- ایکوسیستم: د نباتاتو ، فنجی گانو او ذره بینی حیه موجوداتو ټولگه او دهغو بې ځانه (بې ژونده) چاپیریال دی چې په تعامل کې دیوه فعال واحد په توگه اوسي .

- ٩- بومي انواع : هغه ډول ډول نباتات او ژوي دي چې په طبيعي صورت سره دافغانستان د ژويو په ژوندانه کې وجود لري يا هغه انواع چې يوازې د افغانستان په وحش ژوندانه کې نسل توليدوي.
- ١٠- د ژوندچاپريال: طبيعي سرچينې ، د طبيعي سرچينو د اجزاووترمنځ يا د نوموړو اجزاوو او انسانانو او حيواناتو ترمنځ تعاملات ، فزيکي، فرهنگي ، تزئيني خواص يا شرايط دي چې د هغو روغتيا او سلامتيا تر اغېزې لاندې راولي.
- ١١- په غيراصلي ځای کې د طبيعي سرچينو ساتنه : د حيات د تنوع د اجزاوو ساتنه دهغو د ژوندله چاپريال څخه بهر ده .
- ١٢- د ساتنې مطلوب وضعيت عبارت دی له :
- د جزء لايتهجزاء په توگه د يوه حياتي سيستم په ترکيب کې په اوږده موده کې د نوع د تداوم تأمينول.
- ٩- انواع بومي: انواع نباتات وحيواناتي اند که بصورت طبيعي درحيات وحش افغانستان وجود داشته ويا انواعي که صرف درحيات وحش افغانستان توليد نسل ميکنند.
- ١٠- محيط زيست : منابع طبيعي، تعاملات بين اجزای منابع طبيعي يا بين اجزای مذکور وانسانها و حيوانات ،خواص فزيکي ، فرهنگي، تزئيني يا شرايطي است که صحت وسلامت آنها را تحت تأثير قرارميدهد .
- ١١- حفاظت منابع طبيعي درمحل غير اصلي: نگهداری اجزای تنوع حيات درخارج از محيط زيست آنها ميشود.
- ١٢- وضعيت مطلوب حفاظت عبارت است از :
- تأمين تداوم نوع درطويل المدت درترکيب یک سيستم حياتي منحیث جزء لايتهجزا.

رسمي جریده

۷

- دهغو انواعو خپرول چې د کمېدو امکان يې نه په اوس او نه په راتلونکې کې متصور وي.
- په اوږده موده کې د انواعو د نفوسو د ساتنې لپاره په اوس او په اټکل وړ راتلونکې کې د انواعو خپرول .
- د ژويو د حیات له معقول تنظيم سره مطابق د انواعو خپرول او زیاتوالی.
- ۱۳- د ساتنې نامطلوب وضعیت : ددې مادې په (۱۲) جزء کې له درج شوو شرایطو څخه د یوه نه ترسره کېدل دی.
- ۱۴- وراثتي سرچینې : نباتي ، حیواني ، میکروبي ماده یا بله سرچینه ده چې د واقعي یا احتمالي ارزښت لرونکي دنده ایز وراثتي واحدونه لري.
- ۱۵- د استحصال وړ انواع : هغه انواع دي چې د سوداګرۍ، ورزش، ښکار یا دمعیشت د تېرولو لپاره د
- گسترش انواع که امکان کاهش آن نه در حال و نه در آینده متصور باشد.
- موجودیت پناګاه کافی در حال و آینده قابل پیشبینی در طویل المدت برای نگهداری نفوس انواع .
- گسترش و فراوانی انواع مطابق با تنظیم معقول حیات وحش .
- ۱۳- وضعیت نامطلوب حفاظت: عدم برآورده شدن یکی از شرایط مندرج جز(۱۲) این ماده میباشد .
- ۱۴- منابع وراثتی: ماده نباتی ، حیوانی ، میکروبی یا منبع دیگری است که حاوی واحد های وظیفوی وراثتی دارای ارزش واقعی یا احتمالی میباشد .
- ۱۵-انواع قابل استحصال:انواعی است که به مقاصد تجارت، ورزش، شکار یا بحیث وسیلهٔ امرار معیشت

وسيلي په توگه په کار وړل کېږي.

بکار برده ميشود .

۱۶- مضره مواد: هغه مواد دي چې په يوډول نه يوډول د ژوند چاپيريال اغېزمنوي او دحيه موجوداتو روغتيا له گواښ (خطر) سره مخامخ کوي او دحشراتو ضد درمل ، راډيو اکتيف ، کېمپاوي او نور موادپکې شامل دي چې په يوازې سر يا مرکب ډول د حيه موجوداتو روغتيانمنوي.

۱۶- مواد مضره : موادی است که به نحوی از انحا محیط زیست را متأثر وصحت موجودات حيه را به خطر مواجه ساخته وشامل ادويه ضد حشرات و نباتات ، مواد راديو اکتيف ، کيمياوی و ساير موادی ميشد که به تنهائی يا طور مرکب صحت موجودات حيه را متضرر ميسازد .

۱۷- زيان راوړونکې ناولتيا: کلينیکي زبالې او دمضره اجسامو لرونکي زبالې دي.

۱۷- زباله های زيانبار: زباله های کلينیکی وزباله های حاوی اجسام مضره می باشد.

۱۸- په اصلي ځای کې د طبيعي سرچينو ساتل : د زیست بومونو ، د طبيعي ژوند ځايونو او د ژوند وړ انواعو د بيا را ژوندي کولو (احيا) د هغو په طبيعي ماحول کې ساتل دي.

۱۸- حفاظت منابع طبيعي درمحل اصلی : حفاظت زیست بوم ها ، محلات زیست طبیعی و نگهداری واحیای انواع قابل زیست درماحول طبیعی آنها ميشد.

۱۹- ژوندي موجودات: هغه موجودات دي چې بې حاصله موجوداتو، وپروسونو او مکروبونو په

۱۹- موجودات حيه: موجوداتی است که قدرت انتقال يا اخذ مواد وراثتی بشمول موجودات بی

رسمي جریده

۹

حاصل، ویروس ها و میکروب ها را داشته باشد.

۲۰- موجودات حیه اصلاح شده: موجوداتی است که حاوی ترکیب جدید مواد وراثتی بوده و با استفاده از تکنالوژی مدرن بدست آمده باشد.

۲۱- منابع طبیعی: اجزای ایکوسیستم ها بشمول زمین ، آب و اتموسفیر حاوی تمام نفوس ، بخشهای منابع وراثتی حیوانی ، نباتی، موجودات حیه ، منرالها ، هایدروکاربین ها و سایر اجسام غیر حیه واقع در آن میباشد .

۲۲- آلوده کننده : هر نوع مواد جامد ، مایع ، گاز ، اجسام ذره بینی ، صوت ، ارتعاش ، حرارت ، تشعشع ، نور یا انرژی دیگر یا یک شی و یا مخلوط آنها است که قابلیت یا امکان تأثیر سوء را داشته و یا هر شی یکه طبق احکام این قانون آلوده کننده محسوب

شمول د وراثتی موادو لپردونو یا اخستلو قدرت ولری .

۲۰- اصلاح شوی حیه موجودات: هغه موجودات دي چې د وراثتي موادو د نوي ترکیب لرونکي او له مدرني تکنالوژی- څخه په گټې اخستنې سره لاس ته راغلي وي.

۲۱- طبیعی سرچینې: د ځمکې ، اوبو، له ټولو نفوسو سره تماس لرونکي اتموسفیر، د حیه موجوداتو د حیوانی ، نباتی وراثتی سرچینو د برخو ، منرالونو او په هغو کې د واقع نورو غیر حیه اجسامو په شمول د ایکوسیستمونو اجزاء دي.

۲۲- ککړوونکي : هر ډول جامد مواد، مایع ، گاز ، ذره بینی اجسام، غږ (صوت) رپړدېدل (ارتعاش، تودوخه ، تشعشع ، رڼا(نور) یا بله انرژی یا یوشی یا دهغو مخلوط دی چې د ناوړې اغېزې قابلیت یا امکان لري او یا هغه شی چې ددې قانون د حکمونو مطابق

ککړوونکي گڼل کېږي.

میشود .

۲۳- ککړتیا: د ژوند د چاپېریال د فزیکي ، حرارتي ، کیمیاوي یا بیالوژیکي خواصو مستقیم یا غیرمستقیم بدلون دی چې د مضره موادو د دفع او خپرېدو په اثر پرمهې گټې اخستنې باندې اغېزه کوي او د روغتیا ، خونديتوب او عامه سوکالیټیا د ژوند چاپېریال لپاره د گواښوونکي وضعیت د رامنځته کېدو باعث گرځي یا دهغو شرایطو ، حدودو یا قیودونقضولو ته رسېږي چې اجازه یې ددې قانون د حکمونو تابع ده .

۲۳- آلودگی: تغییر مستقیم یا غیر مستقیم خواص فزیکي ، حرارتي ، کیمیاوی یا بیولوژیکي محیط زیست است که بالاثر دفع وانتشار مواد مضره بر استفاده درست اثر وارد نموده وباعث ایجاد وضعیت پرخطر برای صحت ، مصونیت و رفاه عامه یا محیط زیست گردیده و یا منجر به نقض شرایط ، حدود یا قیودی شود که اجازه آن تابع احکام این قانون میباشد .

۲۴- ساتل شوې ساحه : هغه ساحه ده چې جغرافي حدود یې ټاکل شوي او دساتونکو (حفاظتي) مشخصو موخود تأمینولو په منظور رامنځته او تنظیم شوې وي.

۲۴- ساحه حفاظت شده : ساحه است که حدود جغرافیائی آن تعیین گردیده وبه منظور تأمین اهداف مشخص حفاظتی ایجاد وتنظیم شده باشد.

۲۵- دوامداره انتظام: له طبیعي سرچینو څخه د منظمې گټې اخستنې لاره ده چې د روغتیايي ، امنیتي ،

۲۵- انتظام دوامدار: شیوه منظم استفاده از منابع طبیعی است که توأم با ارائه

رسمي جریده

۱۱

خدمات صحی ، امنیتی ،
اجتماعی و فرهنگی و رفاه
اقتصادی برای مردم و جوامع بشری
با رعایت مطالب آتی صورت
میگیرد:

- تأمین ارتقای ظرفیت های حیاتی
غرض محافظت از منابع طبیعی
وایکو سیستم ها.

- تقویت ظرفیت های حیاتی
در رابطه با منابع طبیعی و سیستم
های محیطی و موجودات حیه توأم
با کیفیت آنها به منظور رفع
نیازمندی ها و پیشبینی کمک به نسل
های آینده.

- جلوگیری از ایجاد تاثیرات سوء
و در صورت وقوع ، کاهش و علاج
آن .

۲۶- گرفتن : عبارت از شکار
نمودن ، کشتن ، زخمی کردن ،
اسیر گرفتن ، جمع کردن ،
برداشتن ، از ریشه کندن ، حفر
کردن ، قطع کردن ، نابود کردن

تولیزو او فرهنگی او د خلکو او
بشری تولنو لپاره د اقتصادی
سوکالی. د خدمتونو له وړاندې کولو
سره یوځای ، دلاندې مطالبو له په پام
کې نیولو سره صورت مومي:

- له طبیعی سرچینو او ایکو
سیستمونو څخه دساتنې په غرض
د حیاتی ظرفیتونو د لوړولو تأمینول .

- د اړتیاوو دلرې کولو او راتلونکو
نسلونو ته د مرستې د اټکلولو په
منظور د هغو له کیفیت سره یوځای
د طبیعی سرچینو او چاپیریالی
سیستمونو او حیه موجوداتو په اړه
د حیاتی ظرفیتونو تقویه کول .

- د ناوړو اغېزو له رامنځته کېدو څخه
مخنیوي او د واقع کېدو په صورت
کې د هغه کمول او علاج.

۲۶- نیول : د وحش له حیات څخه
د هرې نوعې له بنکار کولو،
وژلو، تپي کولو، اسیرولو،
ټولولو، پورته کولو ، له جرړې څخه
ویستلو، کنلو، غوڅولو،

واز بین بردن هر نوعی از حیات وحش میباشد .

۲۷- فضلات - زباله ها : عبارت از هر ماده یا شی است که حامل آن آنرا به دور افکند یا بدون توجه به ارزش آن قصد دورانداختن آن را داشته باشد و از جمله مواد قابل دفع محسوب گردد یا کثافات و زباله های پراکنده است که در محل عام ، زمین خالی یا غیر از محلاتیکه برای تجمع همچو مواد تعیین گردیده، انداخته میشود.

۲۸- منابع آب : آبهای زیر زمین یا سطح زمین ، دریاها ، چشمه ها، کانال های طبیعی ، تالاب ها ، جهیل ها و بند های آبی است که در آن آب به صورت منظم یا وقفه ئی سرازیر شده یا از آن خارج میشود .

۲۹- حیات وحش : نباتات ، فنجی ها و انواع حیواناتی است که

نابودولو او له منځه وړولوڅخه عبارت دي.

۲۷- فضلات - زبالې : له هر هغه شي يا مادې څخه عبارت دي چې ليردوونکي يې هغه لرې واچوي يا يې ارزښت ته له پام کولو پرته د لرې اچولو نيت ولري او ددفع وړموادو له جملې څخه وگڼل شي. ياتيت شوي کثافات او زبالې دي چې په عام ځای، تشه ځمکه کې يا له هغو ځايونو څخه پرته چې ددغه ډول موادو د ټولېدو لپاره ټاکل شوي دي، اچول کېږي.

۲۸- د اوبو سرچينې: ترځمکې لاندې يا دځمکې پرسر اوبه، سيندونه، چينې، طبيعي کانالونه، تالابونه ، جهيلونه او د اوبو بندونه دي چې اوبه په هغو کې په منظم يا وقفه يي صورت سره راټولېږي يا ورڅخه وځي.

۲۹- دوحش حیات: نباتات، فنجي گان او ډول ډول حیوانات دي چې

رسمي جریده

۱۳

درداخل ایکوسیستم ها قرارداشته یا اینکه در زیستگاه های طبیعی شان بدون هر نوع مداخله یا کنترول قابل ملاحظه انسان ها بتواند به حیات وتولید نسل ادامه دهند.

۳۰- شخص : عبارت از شخصی حقیقی یا حکمی میباشد .

۳۱- ادارات غیر دولتی : تشکیلاتی است که دارای وظایف رسمی بوده وشامل ملل متحد ، بانک جهانی ، بانک انکشاف آسیائی ومؤسسات دوجانبه تمویل کننده می باشد .

۳۲- تنظیم همه جانبه محیط زیست : تطبیق شیوه های است که تأثیرات سوء احتمالی فعالیت انسانی بالای محیط زیست وبدیل ها را غرض تقلیل چنین تأثیرات سوء ، افزایش منفعت ها وتقویه رعایت اصول بنیادی مندرج

اېکو سیستمونو دننه کې قرارلري يا داچې په طبيعي ژوندځایونو کې یې د انسان له هرډول مداخلې يا دپام وړ کنترول پرته وکولای شي حیات او د نسل تولیدولو ته دوام ورکړي.

۳۰- شخص : له حقیقی یا حکمی شخص څخه عبارت دی.

۳۱- غیردولتي ادارې : هغه تشکیلات دي چې د رسمي دندو لرونکي دي او ملگري ملتونه، نړیوال بانک ، دآسیا دپرمختیا بانک او تمویلونکي دوه اړخیزې مؤسسې پکې شامل دي.

۳۲- د ژوند چاپیریال هر اړخیز تنظیم : دهغو لارو چارو تطبیقول دي چې د ژوند پر چاپیریال باندې د انساني فعالیت احتمالي ناوړې اغیزې او له داسی ناوړو اغیزوڅخه د کمېدو په غرض بدیلونه ، دگټو زیاتول او ددې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوو بنسټیزو اصولو د له

ماده پنجم این قانون تشخیص مینماید .

۳۳- ارزیابی اثرات محیط زیستی: طرزالعمل های است که برای ارزیابی محتمل اثرات محیط زیستی واجتماعی مفید ومضر ناشی از پروژه ها ، پلان ها یا فعالیت های پیشنهادی، امکان تأثیرات عمده ناگوار آن غرض بهبود کیفیت وتأثیرات وقوع چنین پروژه ها ، تعیین محل ، پلان گذاری و طرح وتطبیق آن در نظر گرفته میشود .

۳۴- کنترل همه جانبه آلوده گی ها : سیستم کلی است که هدف آن جلوگیری یا کاهش آلودگی دراصل منبع ، جلوگیری از تأثیرات آلودگی وزباله ها درمحیطی که درآن تخلیه صورت میگردد وعلاج محیط آلوده وخساره مند میباشد .

په پام کې نیولو تقویه کول تشخیصوي .

۳۳- دژوندچاپیریالیزو اغیزو ارزول : هغه کړنلارې دي چې د پروژو ، پلانونو یا د وړاندیزشوو فعالیتونو له ناوړو عمده اغیزو څخه د را پیدا شوو گټورو یا مضرو چاپیریالیزو او ټولنیزو اغیزو د محتملې ارزونې لپاره د دغسې پروژو د واقع کېدو د کیفیت او اغیزو د ښه والي په غرض دهغو دناوړو اغیزو امکان ، دځای ټاکل ، پلان جوړونې او دهغو طرح او تطبیق په پام کې نیول کېږي .

۳۴- دککړتیاوو هراړخیز کنترولول: هغه کلي سیستم دی چې موخه یې په اصلي سرچینه کې له ککړتیا څخه مخنیوی یا کمول ، په هغه چاپیریال کې چې هلته تشول صورت مومي دککړتیاوو او زبالو له اغیزو څخه مخنیوی او د ککړاو زیانمن شوي چاپیریال رغول (علاج) دی .

رسمي جریده

۱۵

۳۵- نمونه: عبارت از هر نوع حیوان یا نبات زنده یا مرده میباشد.

۳۶- تجارت: عبارت از صدور، صدور مجدد و توريد میباشد.

۳۷- جواز نامه: سند رسمی کتبی است که به منظور کنترل آلودگی، تنظیم زباله ها، تنظیم زباله های زیانبار و سایر فعالیت های مشابه مندرج این قانون از طرف اداره ملی حفاظت محیط زیست به متقاضیان اعطاء میگردد.

۳۸- اجازه نامه: سند رسمی کتبی است که به منظور تطبیق پروژه یا پلان، انجام فعالیت، گرفتن انواع شامل فهرست مندرج ماده پنجاهم، صدور انواع بیگانه، معرفی مجدد انواع بومی، صدور انواع رو به

۳۵- نمونه: له هرډول ژوندي یا مره حیوان یا نبات څخه عبارت ده.

۳۶- سوداگري: له صادريدو، بياصادريدو او واردېدو څخه عبارت ده.

۳۷- جوازلیک: لیکلی رسمي سند دی چې دککړتيا د کنترولولو، دزبالو د تنظیم، دزیان راورونکو زبالو د تنظیم او پدې قانون کې د نورو درج شوو ورته فعالیتونو دکنترولولو په منظور د ژوندچاپیریال دساتنې دملي ادارې لخوا غوښتونکو ته ورکول کېږي.

۳۸- اجازه لیک: لیکلی رسمي سند دی چې دپروژې یا پلان، د تطبیقولو د فعالیت دسرته رسولو، په پنځوسمه ماده کې په درج شوي فهرست کې د شاملو انواعو د نیولو، د پردیو انواعو د صادرولو، د بومي انواعو د بیا معرفي کولو، دمخ په ورکېدو (انقراض) انواعو د صادرولو، دنمونو دلاسته

انقراض ، بدست آوردن یا وارد نمودن نمونه ها و دسترسی به منابع وراثتی به متقاضیان مطابق احکام مندرج این قانون و سایر قوانین نافذ اعطاء میگردد.

۳۹- ساحة حفاظت گاه مطلق طبیعی : ساحة طبیعی که از اسکان دائمی یا قابل ملاحظه عاری بوده و به منظور حفاظت حالت طبیعی زیست بوم های برجسته یا نمونوی ، خصوصیات جیولوژیکی یا فیزیولوژیکی ویا انواع بخاطر حفظ مشخصات بارز، خواص طبیعی ، تحقیقات علمی یا نظارت محیط زیستی یا ساحات وسیع دست نخورده ویا کمتر دست خورده اداره میشود .

۴۰- ساحة پارک ملی : ساحة طبیعی که عمدتاً به مقصد حفاظت ونگهداری زیست بوم های حایز اهمیت، ارتقای سطح آگاهی محیط

راورلو یا واردولو او وراثتی سرچینو ته دلاس رسی. په منظور ، ددې قانون د حکمونو مطابق غوښتونکو ته د ژوند چاپیریال دساتنې دملي ادارې لخوا ورکول کېږي.

۳۹- د طبیعی مطلق استوګنځای ساحة : هغه طبیعی ساحة چې له دایمی یا د ملاحظې وړ اسکانو څخه تشه وی او د وتلو (برجسته) یا نمونوي زیست بومونو د طبیعی حالت، د جیولوژیکی یا فزیولوژیکی خصوصیاتو یا انواعو د ساتنې په منظور د بارزو مشخصاتو ، طبیعی خواصه علمی څیړنو یا د ژوند چاپیریالی. یا لاس نه وهل شوو یا لږ لاس وهل شوو پراخو ساحو د ساتنې په خاطر اداره کېږي .

۴۰- د ملي پارک ساحة : هغه طبیعی ساحة چې عمدتاً د اهمیت لرونکو زیست بومونو د ساتنې او خوندي کولو ، د ژوند چاپیریالی. د

رسمي جریده

۱۷

زیستی و تفریح مشخص
میگردد .

۴۱- ساحه آبدیه طبیعی : ساحه که
دارای یک یا بیشتر خواص
طبیعی یا فرهنگی بوده،
بنابر اهمیت فوق العاده از نظر
کمیایی، بی نظیر بودن یا نمونه
بودن از نگاه زیبایی و تزئینی یا
ارزش فرهنگی آن محافظت
میگردد .

۴۲- ساحه زیستگاه یا تنظیم
انواع : ساحه معین و تنظیم شده
است که به منظور نگهداری
و حفاظت زیستگاه طبیعی یا رفع
نیازمندی های انواع به خصوص
حیوانات و نباتات تنظیم
می شود .

۴۳- ساحه منظره حفاظت شده :
ساحه که غرض حفاظت ماهیت
منظره ای و تفریحی آن تنظیم
گردیده یا در نتیجه فعالیت
نیروی انسانها یا طبیعت طی سالیان

پوهی د سطحی د لورولو او تفریح
په منظور مشخصی .

۴۱- د طبیعی ابدی ساحه : هغه
ساحه چې د یوه یا زیاتو طبیعی یا
فرهنگی خواصو لرونکی او د لبر
پیدا کېدو (کمیایی) بی ساریتوب یا
نمونه والی له مخې د فوق العاده
اهمیت لرونکی وي ، د هغی د ښکلا
او تزوینی یا فرهنگی ارزښت له نظره
ساتل کېږي .

۴۲- د استوګنځای یا د انواعو د
تنظیم ساحه : هغه ټاکلې او تنظیم
شوې ساحه چې د طبیعی استوګنځای
د ساتنې او خوندي کولو یا د
حیواناتو او نباتاتو د مخصوصو
انواعو د اړتیاوو د لری کولو په
منظور تنظیمیږي .

۴۳- د ساتل شوې منظرې ساحه :
هغه ساحه چې د منظره ایز
اوتفریحی ماهیت د ساتلو په غرض
ئی تنظیم شوی یا د اوږدو کلونو په
تېرېدو سره د انسانانو یا د طبیعت د

متمادی به ساحه تبدیل گردیده که دارای خواص برجسته، زیبایی طبیعی و ارزش فرهنگی یا ایکولوژیکی بوده و اکثراً از تنوع فوق العاده حیاتی برخوردار میباشند که تمامیت آن به خاطر ادامه روند نمو و انکشاف، به حفاظت نیاز دارد.

۴۴- ساحه حفاظت شده حاوی منبع تنظیم شده : ساحاتی که دارای سیستمهای طبیعی دست نخورده بوده و مخصوصاً به منظور استفاده دوامدار زیست بوم های طبیعی و تأمین حفاظت دوامدار و حفظ تنوع حیاتی مورد استفاده قرار گرفته و در عین حال جریان دوامدار تولیدات و خدمات طبیعی را جهت رفع نیازمندی های مردم تسریع می کند.

خواک د فعالیت په پایله کې پداسې ساحه اوښتی، چې د وتلو (برجسته) خواصو، طبیعی ښکلا او د فرهنگي یا ایکولوژیکی ارزښت لرونکي دي او زیاته له فوق العاده حیاتي تنوع څخه برخمنه ده . چې تمامیت ئې د ودې او پر مختیا د بهیر د دوام په خاطر، ساتنی ته اړتیا لری .

۴۴- د تنظیم شوې سرچینې لرونکی ساتل شوی ساحه : هغه ساحې چې د لاس نه وهل شوو طبیعی سیستمونو لرونکی وي او په خاصه د طبیعی زیست بومونو د دوامدارې ګټې اخستنې، د دوامدارې ساتنې د تأمینولو او د حیاتي تنوع د ساتنې په منظور تر ګټې اخستنې لاندې راغلی وي او په عین حال کې د خلکو د اړتیاوو د لرې کولو لپاره د تولیداتو او طبیعی خدمتونو دوامدار بهیر تسریع کوي .

رسمي جریده

۱۹

بنسټيز اصول

پنځمه ماده :

(۱) پدې قانون کې د درج شوو موخو دپلي کېدو په منظور ، لاندې موارد د بنسټيزو اصولو په توگه گڼل کېږي:

۱- طبيعت ته ارزښت ورکول ، په ځمکه کې د زيست بومونو د تماميت ساتنه او اعاده کول او دبشر لپاره دهغو د ارزښت له په پام کې نيولو پرته ، د حيات د ټولو ډولونو ساتل.

۲- دنړيوالو حقوقي اصولو ، حکميت ، وجدان او دبشري اساسي اصولو له په پام کې نيولو سره د ژوند چاپيريال د ټولو عناصرو او پراوونو تنظيمول.

۳- سوله ، دوامداره پرمختيا ، د ژوند چاپيريال ساتنه او خونديتوب او دبشر حقوقو او يوپر بل باندې په تکيې سره اساسي آزاديو ته درناوي .

۴- د راتلونکو نسلونو د گټو د تايمينولو لپاره د ژوند په چاپيريال

اصول بنيادی

ماده پنجم:

(۱) به منظور تحقق اهداف مندرج این قانون موارد ذیل منحيث اصول بنيادی پنداشته می شود :

۱- ارج گذاري به طبيعت ، حفظ واعاده تماميت زيست بوم ها در زمين وحفاظت همه اشکال حيات بدون نظر داشت ارزش آن برای بشر.

۲- تنظيم تمام عناصر محيط زيست و مراحل آن با نظر داشت اصول حقوقي جهاني ، حکميت وجدان و ارزش های اساسی بشری.

۳- صلح ، انکشاف دوامدار ، حفاظت ونگهداري محيط زيست و احترام به حقوق بشر و آزادی های اساسی متکی بر يکديگر .

۴- حفاظت صحت و تنوع حيات و نیروی توليدي در محيط زيست

- کې د روغتیا او دحیات د تنوع او تولیدي طاقت ساتنه .
- ۵- د موجود او راتلونکی نسل د پرمختیایي او چاپیریالي اړتیاوو لپاره د پرمختیا او پراختیا د دوامداره حق تأمینول .
- ۶- د اوږدې مودې پلانونې اود ټولو دولتي او غیردولتي ادارو د گډو کونښنونو له لارې د ناوړو اغېزو مخنیوی یا کمول .
- ۷- د ژوند چاپیریال د ساتنې او خونديتوب لپاره د وقایوي تدبیرونو نیول .
- ۸- په هغه ځای کې چې د ناوړو او نه رغولو وړاغېزو گواښ یا امکان وجود لري، د لازمو احتیاطي تدبیرونو نیول او عملي کول. د علمي پوهې د سطحې ټیټوالی ، د ژوند چاپیریال ساتنې لپاره د دغو اقداماتو د تطبیق خنډ نشي کېدی .
- ۹- د فقر او غربت په ورک کولو کې کونښن او دمعشیت د کیفیت ښه
- جهت تأمین منافع نسلهای آینده .
- ۵- تأمین متداوم حق انکشاف وتوسعه جهت نیازمندی های انکشافی ومحیطی نسل موجود و آینده .
- ۶- جلوگیری از تأثیرات سوء یا کاهش آن از طریق پلان گذاری طویل المدت و تشریک مساعی تمام ادارات دولتی و غیر دولتی.
- ۷- اتخاذ تدابیروقایوی جهت حفظ ونگهداری محیط زیست .
- ۸- اتخاذ تدابیر لازم احتیاطی و عملی نمودن آن در محلیکه خطر یا امکان وقوع تأثیرات سوء وغیرقابل علاج وجود د ارد . پائین بودن سطح دانش علمی مانع تطبیق این اقدامات برای حفاظت محیط زیست شده نمی تواند.
- ۹- سعی در امحای فقر وغربت و بهبود کیفیت معشیت وکاهش

رسمي جریده

۲۱

تفاوتها در سطوح زندگی مردم .

۱۰- جبران خساره توسط عاملین وقوع تأثیرات سوء محیطی و آلودگی به منظور جلوگیری ، کاهش و علاج آن .

۱۱- کمک به تمام اقشار اجتماع ، اعم از زنان و اقلیت های نژادی به شمول کوچی ها بمنظور رفع نیازمندی های فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی ایشان .

۱۲- تشویق و ترغیب غرض سهم گیری مردم محل در روند تصمیم گیری و مساعی پلان گذاری جهت تنظیم دوامدار منابع طبیعی ، حفاظت و احیای محیط زیست در محدوده زمان و مکان .

۱۳- همکاری دولت در حل مسایل محیط زیستی منطقوی و فرا سرحدی مطرح با سایر دول .

والی او دخلکو د ژوند په سطحو کې د توپرونو راتیټول .

۱۰- د چاپیریالي ناوړو اغېزو او ککړتیا د واقع کېدو د عاملانو په واسطه دزیان جبرانولو هغو دمخینوي ، راتیټولو اورغولو په منظور .

۱۱- د کوچیانو په شمول د ښځو او توکمیزو لږکیو په گډون د ټولني له ټولو قشرونو سره د هغو د فرهنگي ، ټولنيزو او اقتصادي اړتیاوو د لرې کولو په منظور مرسته کول .

۱۲- د زمان او مکان په محدوده کې د طبیعي سرچینو ، د ژوند چاپیریال دساتنې او احیاء کولو د دوامدار تنظیم لپاره د تصمیم نیونې او پلانونې په کوښښ کې د سیمې دخلکو د برخې اخستنې په غرض هڅونه او ترغیب .

۱۳- له نورو دولتونو سره د سیمه ایزو او دپولو څخه بهر د ژوند چاپیریالي مسئلې په حل کې د دولت همکاري .

(۲) اشخاص آتی مکلف به رعایت و تطبیق اصول بنیادی مندرج فقره (۱) این ماده میباشند:

۱- شخصیکه صلاحیت تصمیم گیری را مطابق احکام این قانون داشته باشد .

۲- شخص حکمی ایکه از منابع طبیعی در جهت منفعت مادی بهره برداری می نماید .

۳- مؤلف خدمات عامه که خط مشی ، پلان ، خطوط کاری ، طرز العمل یا قانونی را که در تنظیم منابع طبیعی افغانستان یا حفاظت واحیای محیط زیست اثر گذارد، طرح یا تطبیق مینماید.

حقوق و وجایب دولت

ماده ششم :

(۱) تمام منابع بیولوژیکی وسایر منابع طبیعی در قلمرو کشور تحت حاکمیت دولت میباشند .

(۲) لاندې اشخاص ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو بنسټيزو اصولو له په پام کې نیولو او تطبیق باندې مکلف دي:

۱- هغه شخص چې ددې قانون د حکمونو مطابق د تصمیم نیونې واک ولري.

۲- هغه حکمی شخص چې له طبیعی سرچینو څخه دمادې گټو په لاره کې گټه اخستنه کوي.

۳- د عامه خدمتونو مؤلف چې تگلاره ، پلان ، کاري کړنې ، کړنلاره یا هغه قانون چې د افغانستان د طبیعی سرچینو په تنظیم او د ژوند چاپیریال په احیاء کولو کې اغېزه پرېږدي ، طرح یا تطبیق کړي.

د دولت حقوق او وجیبي

شپږمه ماده :

(۱) د هېواد په قلمرو کې ټولې بیالوژیکي سرچینې او نورې طبیعی سرچینې د دولت تر حاکمیت لاندې دي.

رسمي جریده

۲۳

(۲) حفاظت منابع طبیعی در قلمرو کشور و استفاده از آن به شیوه دوامدار مطابق احکام این قانون از وظایف دولت میباشد.

(۳) دولت به منظور تأمین رفاه عامه در حال و آینده و تأسیس مجدد سیستم های اساسی ایکولوژیکی و منابع طبیعی، حفاظت و احیاء محیط زیست، جلوگیری و کنترول از آلودگی آن و بهره گیری همگانی از منابع وراثتی، برنامه ها را طرح و تطبیق می نماید.

حقوق و وجایب اشخاص

ماده هفتم:

هر شخص مطابق احکام این قانون دارای حقوق و وجایب ذیل میباشد:

۱- استفاده قانونی از منابع طبیعی مطابق به عرف معمول که تنظیم دوامدار منابع طبیعی را به اساس

(۲) د هېواد په قلمرو کې د طبيعي سرچينو ساتنه، په دوامداره توګه له هغو څخه ګټه اخستنه، ددې قانون د حکمونو مطابق د دولت دندو څخه ده.

(۳) دولت په اوس او راتلونکې کې د عامې سوکالۍ د تأمينولو او د ایکولوژیکي او طبيعي سرچينو د بنسټيزو سیستمونو د بیا تأسیسولو، د ژوند چاپیریال د ساتنې او احیاء کولو، د هغو له ککړېدو څخه د مخنیوي او کنترول او له وراثتي سرچينو څخه د ټوليزې ګټې اخستنې په منظور، برنامه طرح او تطبیقوي.

د اشخاصو حقوق او وجیبي

اوومه ماده:

هر شخص ددې قانون د حکمونو مطابق دلاندې حقوقو او وجیبو لرونکی دي:

۱- د معمول عرف مطابق له طبيعي سرچينو څخه قانوني ګټه اخستنه چې د خلکو د

مشارکت مردم تقویه و تشویق نماید .

۲- ایجاد و ثبت قانونی نهاد های جامعه مدنی که تنظیم دوامدار منابع طبیعی و حفاظت و احیای محیط زیست را حمایت میکند .

۳- دسترسی به معلوماتی که دولت در اختیار دارد (گرچه معلومات مذکور به ارتباط تطبیق احکام این قانون یا سایر قوانینیکه بالای محیط زیست تأثیر وارد کند یا درآینده آنرا تهدید نماید) ، مشروط بر اینکه :

- تقاضای معلومات مؤجه بوده وبصورت عمومی ترتیب نشده باشد .

- معلومات مطلوبه از نگاه تجارتي محرم نباشد .

- اعطای معلومات مطلوبه خطر بیشتری را به حفاظت محیط زیست متوجه نسازد .

گدون پربنست دطبیعی سرچینو دوامداره تنظیم تقویه او وهخوي .

۲- د مدني ټولني د بنسټونو رامنځته کول او قانوني ثبت چې د طبيعي سرچینو دوامدار تنظیم او د ژوند چاپیریال له ساتنې او احیاء کولوڅخه ملاتړ کوي .

۳- هغو معلوماتو ته لاس رسي چې دولت یې په واک کې لري (که څه هم چې نوموړي معلومات ددې قانون یا نورو قوانینو د تطبیق په اړه د ژوند پرچاپیریال باندې اغېزه وکړي، یا په راتلونکې کې هغه وگواښوي)، پدې شرط چې:

- د معلوماتو غوښتنه مؤجه وي او په عمومي صورت نه وي ترتیب شوې .

- مطلوبه معلومات له سوداگریز نظره محرم نه وي .

- د مطلوبه معلوماتو ورکول چې د ژوند دچاپیریال ساتنې ته زیات گواښ مخامخ نکړي .

رسمي جریده

۲۵

- ارابه معلومات مورد نظر، حق محرمیت امور فردی را به مخاطره نیاندازد.

۴- سهمگیری در اجتماعات، مظاهرات، اعتصابات، راه پیمائی ها و ریفرنندم های مربوط به استفاده دوامدار از منابع طبیعی و حفاظت و احیای محیط زیست طبق احکام قانون.

۵- ارسال مکاتیب، شکایات، اعلامیه ها و پیشنهادات مربوط به استفاده دوامدار از منابع طبیعی، حفاظت و احیای محیط زیست به حکومت و مؤسسات عامه غرض پیگیری موضوع.

۶- اشتراک در روند کار ارزیابی اثرات محیط زیستی.

۷- امتناع از پذیرش و اجرای کار یکه منجر به وقوع خطر حتمی و جدی به محیط زیست یا صحت انسان و یا هر دو شود.

- د پام وړ معلوماتو وړاندې کول، د فردي چارو د محرمیت حق په خطر کې وانه چوي.

۴- د قانون د حکمونو مطابق له طبيعي سرچينو څخه د دوامدارې گټې اخستنې او د ژوند چاپېريال ساتنې او بيارغونې په اړوندو ټولېدونو، مظاهرو، اعتصابونو، لاريونونو او ریفرنندمونو کې برخه اخستنه.

۵- حکومت او عامه موسسو ته د موضوع د تعقيب لپاره له طبيعي سرچينو څخه د دوامدارې گټې اخستنې او د ژوند چاپېريال په ساتنې پورې د اړوندو مکتوبونو، شکایتونو، اعلامیو او وړاندیزونو استول.

۶- د ژوند چاپېريالي اغېزو د ارزولو د کار په بهير کې گاهون کول.

۷- د هغه کار چې د ژوند چاپېريال يا انسان روغتيا يا دواړو ته د حتمي گواښ (خطر) واقع کېدو ته ورسېږي له منلو او اجراء کولو څخه ډډه کول.

- ۸- د یو خاص تصمیم په هکله د لیکلو دلیلونو غوښتل .
- ۹- ددې قانون په نولسمه او اوه اويايمه ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق د نیول شوي تصمیم پر خلاف اعتراض کول .
- ۱۰- ددې قانون او نورو قوانینو چې د طبیعي سرچینو دوامداره گټه اخستنه او د ژوند چاپیریال ساتنه او احیاء کول تنظیم او هڅوي د حکمونو په پام کې نیول .
- د ژوند چاپیریال د ساتنې

مکلفیت

اتمه ماده:

(۱) هغه شخص چې د ژوند د چاپیریال د زیاتې ککړتیا باعث گرځي ، مکلف دی دهغه له دوام او تکرارولو څخه ډډه وکړي، که چېرې ددې قانون د حکمونو مطابق د ککړتیا مقدار مجاز یا اصلاً نه ډډه کېدونکي (اجتناب ناپذیر) امر وي، پدې صورت کې مکلف دی لږترلږه

- ۸- مطالبه دلایل کتبی در مورد تصمیم بخصوص .
- ۹- اعتراض علیه تصمیم اتخاذ شده مطابق احکام مندرج مواد نهم و هفتاد و هفتم این قانون .
- ۱۰- رعایت احکام این قانون و سایر قوانینکه استفاده دوامدار منابع طبیعی و حفاظت و احیای محیط زیست را تنظیم و تشویق می نماید .
- مکلفیت نگهداری محیط

زیست

ماده هشتم :

(۱) شخصیکه باعث آلودگی زیاد محیط زیست میگردد، مکلف است از ادامه و تکرار آن خود داری نماید. هرگاه مطابق به احکام این قانون مقدار آلودگی امر مجاز یا اصلاً اجتناب ناپذیر باشد ، در اینصورت مکلف است حد اقل

رسمي جریده

۲۷

حجم آن را کاهش یا از ازدیاد آن جلوگیری نماید .

(۲) رعایت مکلفیت مندرج فقره (۱) این ماده مانع تطبیق سایر احکام این قانون بالای شخص متخلف نمی گردد .

حجم بی راکم یا بی له زیاتبدو خنجه مخنیوی و کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي مکلفیت په پام کې نیول پرسرغړوونکي شخص باندې ددې قانون د نورو حکمونو د تطبیق خنډ نه ګرځي .

فصل دوم

وظایف وصلاحیت های
اداره ملی حفاظت محیط
زیست

وظایف

ماده نهم :

اداره ملی حفاظت محیط زیست دارای وظایف ذیل میباشد :

۱- حفظ تمامیت محیطی و بهبود استفاده دوامدار از آن .

۲- حفاظت محیط زیست و احیای آن.

۳- هماهنگی امور محیط

دوه یم فصل

د ژوند چاپیریال ساتنې
دملي ادارې دندې او
واکونه

دندې

نهمه ماده :

د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره دلاندې دندو لرونکې ده :

۱- د چاپیریالي تمامیت ساتل او له هغه څخه دوامداره ګټه اخستنه .

۲- د ژوند چاپیریال ساتنه او بیارغول ئې.

۳- په ملي ، محلي او نړیواله سطح

- د ژوند چاپیریالي چارو هم غاړه کول.
- ۴- د ژوند چاپیریال د چارو د توحیدولو او د هېواد په سطح د هغو د دوامدارې پرمختیا په منظور د چاپیریالي برنامو او دستورونو طرح کول او تطبیقول.
- ۵- د ژوند چاپیریالي اغېزو په ډگر کې د ژوند چاپیریال په ادارې پورې د اړوندو خدمتونو برابرول ، د اوبو او هوا او زبالې د کیفیت تنظیمول او دککړتیاوو کنترولول او د اړوندو فعالیتونو د جواز ورکول.
- ۶- د ژوند چاپیریال له مسئلو څخه دښې خبرتیا د برابرولو په غرض ، د ژوند چاپیریالي معلوماتو د اړیکو تأمینول او خپرول.
- ۷- د اړوندو وزارتونو او ادارو په همکارۍ د ژوند چاپیریالي دوه اړخیزو او څوارخیزو موافقه لیکونو چې افغانستان یې غړیتوب لري ، تطبیقول.
- زیستی به سطح محلی ، ملی و بین المللی .
- ۴- طرح و تطبیق برنامه ها و دساتیر محیطی به منظور توحید امور محیط زیست و شیوه های انکشاف دوامدار آن در سطح کشور .
- ۵- فراهم ساختن خدمات مربوط به اداره محیط زیست در عرصه ارزیابی اثرات محیط زیستی ، تنظیم کیفیت آب و هوا و زباله ها و کنترول آلودگی ها و اعطای جواز فعالیت های مربوطه .
- ۶- تأمین ارتباطات و گسترش معلومات محیط زیستی غرض فراهم ساختن آگاهی بهتر از مسایل محیط زیست .
- ۷- تطبیق موافقت نامه های دو جانبه یا چندین جانبه محیط زیستی که افغانستان عضویت آنرا دارد به همکارۍ وزارت ها و ادارات ذیربط .

رسمي جریده

۲۹

۸- تطبيق کنوانسیون تجارت بین المللی حیوانات و نباتات رو به انقراض.

۹- جمع آوری معلومات به همکاری وزارت ها و ادارات ذیربط ، نشر ارزیابی و استفاده از آن در امر اداره و پلان گذاری محیط زیست شامل معلومات اساسی به صورت دورانی به ارتباط شرایط ملی حفاظت محیط زیست و تغییراتی که محیط زیست به علت آن متأثر میشود.

۱۰- مساعد ساختن زمینه عقد موافقتنامه های دو جانبه یا چندین جانبه محیط زیستی، جمهوری اسلامی افغانستان با سایر دول و مؤسسات بین المللی و تنظیم امور مربوط آن.

۱۱- همکاری در مورد طرح و تطبيق برنامه ملی جهت نظارت محیط زیستی و استفاده مؤثر

۸- دمخ په ورکېدو په حال کې حیواناتو او نباتاتو د نړیوالې سوداګرۍ د کنوانسیون تطبیقول.

۹- د اړوندو وزارتونو او ادارو په همکاری د معلوماتو راټولول ، په دوراني صورت سره د ارزونې خپرول او د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي شرایطو او هغو بدلونونو چې د ژوند چاپیریال دهغو له امله اغېزمن کېږي په اړه د بنسټیزو معلوماتو په شمول د ژوند چاپیریال د ادارې او پلانونې په کار کې له هغو څخه ګټه اخستل.

۱۰- له نورو دولتونو او نړیوالو مؤسسو سره دافغانستان جمهوریت د ژوند چاپیریالي دوه اړخیزو او څو اړخیزو موافقه لیکونو د عقدولو د زمينې برابرول او په هغو پورې د اړوندو چارو تنظیمول.

۱۱- د ژوند چاپیریالي څارنې لپاره دملي برنامې د طرحې او تطبیق په هکله همکاري او پدې برخه کې له

- برابروشوو معلوماتو څخه اغېزمنه گټه اخستنه.
- ۱۲- په هرو دوو کلونو کې د ښارونو او په هرو پنځو کلونو کې د جمهوري ریاست مقام ته د ژوند چاپیریال د معلوماتو او کیفیت لرونکي رپوټ وړاندې کول.
- ۱۳- په هېواد کې د ژوند چاپیریال د وضع په هکله په هرو دوو کلونو کې د مؤقت رپوټ برابرول.
- ۱۴- په لنډه موده ، منځنۍ موده او اوږده موده کې د سملاسی اقداماتو د نیولو په منظور او د اړوندو وزارتونو او ادارو په سلا دهغو دمخنیوي ، راتیتولو یا له منځه وړلو په غرض د چاپیریالي ککړتیا د ناوړو اغېزو څېړنه، ددې قانون له انفاذ وروسته په دريو کلونو کې د ژوند چاپیریال ساتنې دملي عمل دبرنامې طرح کول او دفعالیتونو دتطبيق لپاره د منسجمې برنامې تنظیمول.
- ۱۵- د ژوند چاپیریال دشاخصونو د
- از معلومات تهیه شده در زمینه.
- ۱۲- ارایه گزارش حاوی معلومات درمورد کیفیت محیط زیست در هر دو سال در شهرها و در هر پنج سال در روستا ها به مقام ریاست جمهوری.
- ۱۳- تهیه گزارش مؤقت در هر دو سال درمورد وضع محیط زیست در کشور.
- ۱۴- طرح بر نامه عمل ملی حفاظت و احیای محیط زیست درخلال سه سال بعد از انفاذ این قانون به منظور اتخاذ اقدامات فوری درکوتاه مدت ، متوسط المدت وطویل المدت و بررسی تأثیرات سوء آلودگی محیطی غرض جلوگیری ، کاهش ویا از بین بردن آن به مشوره وزارت ها وادارات ذیربط و تنظیم برنامه منسجم برای تطبيق فعالیت ها .
- ۱۵- ترتیب ، تکمیل ونشر دورانی

رسمي جریده

۳۱

گزارش شاخص های محیط زیست .

۱۶- ترتیب ونشر گزارش سالانه شامل فعالیت های اداره ملی حفاظت محیط زیست توأم با احصائیة جواز نامه و اجازه نامه های صادر شده .

۱۷- ارزیابی مؤثریت تطبیق احکام این قانون ومقرره های مربوط در بهبود استفاده دوامدار سایر منابع طبیعی به منظور حفاظت واحیای محیط زیست .

۱۸- طرح وتطبیق برنامه های آموزشی درمورد مسایل محیط زیستی و ارتقاء ظرفیت های عامه در زمینه به همکاری وزارت ها وادارات ذیربط .

۱۹- هماهنگی وهمکاری فعال با وزارت ها و ادارات ذیربط مرکزی ومحلی وسکتور خصوصی درمورد موضوعات مربوط به

رپوت ترتیبول ، بشپړول او دوراني خپړول .

۱۶- د صادروشوو جوازلیکونو او اجازه لیکونو له احصائیې سره یوځای د ژوند چاپیریال ساتنې دملي ادارې د شاملو فعالیتونو د کلني رپوت ترتیبول او خپړول .

۱۷- دژوند چاپیریال دساتنې او بیارغولو په منظور ، د نورو طبیعی سرچینو د دوامدارې گټې اخستنې په ښه کولو کې ددې قانون او اړوندو مقررو د حکمونو د تطبیق د اغېزمنتوب ارزونه .

۱۸- د اړوندو وزارتونو او ادارو په همکاری- د ژوند چاپیریالي مسئلو په هکله د زدکړه ایزو برنامه او پدې برخه کې دعامة ظرفیتونو د لوړولو طرح کول او تطبیقول .

۱۹- له اړوندو وزارتونو او مرکزي او محلی او خصوصي سکتور له ادارو سره له طبیعی سرچینو څخه د دوامدارې گټې اخستنې او د ژوند

استفاده دوامدار از منابع طبیعی ، حفاظت و احیای محیط زیست .

۲۰- انجام سایر وظایفی که از طرف شورای وزیران محول میشود .

صلاحیت های رئیس عمومی
اداره ملی حفاظت محیط

زیست

ماده دهم :

رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست دارای صلاحیت های ذیل میباشد :

۱- عقد موافقتنامه ها به منظور حفاظت و احیای محیط زیست به نمایندگی از حکومت طبق احکام قانون .

۲- وضع قواعد و مقررات و صدور هدایات به منظور تطبیق موافقت نامه های مندرج جز (۱) این ماده و موافقت نامه هایکه قبلاً عقد

چاپیریال دساتنی او بیارغونې د موضوع گمانو په هکله ، هم غړی او کړنده همکاری کول .

۲۰- د هغو نورو دندو سرته رسول چې د وزیرانو د شوری له خوا محول کېږی .

د ژوند چاپیریال ساتنی
دملي ادارې دعمومي رئیس

واکونه

لسمه ماده :

د ژوند چاپیریال ساتنی دملي ادارې دعمومي رئیس ، دلاندې واکونو لرونکی دی:

۱- د قانون د حکمونو مطابق ، له حکومت څخه په استازیتوب د ژوند چاپیریال دساتنی او بیارغولو په اړه ، د موافقه لیکونو عقدول .

۲- دې مادې په (۱) جزء کې د درج شوي موافقه لیک او هغو موافقه لیکونو چې دمنځه عقد شوي دي د تطبیق په منظور د قواعدو او مقرراتو

رسمي جریده

۳۳

- وضع کول او دلاربنوونو صادرول.
- ۳- له موضوعگانو سره دمقرراتو مطابق قانوني چلند.
- ۴- ددې قانون د حکمونو مطابق له طبيعي سرچينو څخه د دوامدارې گټې اخستنې او د ژوند چاپيريال په ساتنې او بيارغولو پورې ، دلايحو ، دستورالعملونو، کړنلارو ، معيارونو او د اړوندو شرايطو منظورول.
- ۵- په يوازې سر يا د اړتيا په صورت کې د نورو وزارتونو، دولتي مرکزي او محلي ادارو ، خصوصي سکتور، مدني ټولني او ټولو خلکو په همکاري، ددې قانون د حکمونو د اغېزمن تطبيق په منظور د معيارونو او قواعدو وضع کول.
- ۶- د ژوند چاپيريال ساتنې د ملي ادارې له مسؤولينو څخه يوه ته د يوشمېر واکونو ليکلي سپارل .
- ۷- ددې قانون د موخو او حکمونو له تطبيق څخه څارنه او دهغو دنه په پام کې نيولو په صورت کې ،
- گرديده است .
- ۳- برخورد قانوني با موضوعات مطابق مقررات .
- ۴- منظوري لوايح، دستورالعمل ها، طرزالعمل ها، معيار ها و شرايط مربوط به استفاده دوامدار از منابع طبيعي ، حفاظت واحيای محيط زيست مطابق احکام اين قانون .
- ۵- وضع معيار ها و قواعد به منظور تطبيق مؤثر احکام اين قانون به تنهائی يا در صورت ضرورت به همکاري ساير وزارت ها ، ادارات دولتي مرکزي و محلي ، سکتور خصوصي ، جامعه مدني و کافه مردم .
- ۶- تفويض کتبي عدۀ از صلاحيت ها به يکي از مسؤلين اداره ملي حفاظت محيط زيست .
- ۷- مراقبت از تطبيق اهداف واحکام اين قانون و در صورت عدم رعايت آن، اتخاذ تصميم قانوني در

پدې برخه کې دقانوني تصميم نیول.

۸- ددې قانون په نولسمه او اووه اوپایمه ماده کې د درج شوو اعتراضونو اورېدل.

د اجرائیه مرستیال دندې او

واکونه

یوولسمه ماده :

د ژوندچاپیریال ساتنې دملی ادارې اجرائیه مرستیال پدې قانون کې د درج شوي جوازلیک او اجازه لیکونو د غوښتنلیک په اړه ، دلاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- کمیټوته د غور او ارزونې لپاره دغوښتنلیکونو ارجاع کول.

۲- له غوښتنلیک ورکونکي څخه د زیاتو معلوماتو غوښتل .

۳- په مشروط یا غیرمشروط ډول د دی قانون د حکمونو مطابق د اجازه لیک یا جوازلیک صادرول.

۴- غوښتنلیک ورکونکي ته د لیکلو دلیلونو په وړاندې کولو سره د

زمینه.

۸- استماع اعتراضات مندرج مواد نردهم وهفتاد وهفتم این قانون.

وظایف وصلاحیت های معاون

اجرائیه

ماده یازدهم :

معاون اجرائیه اداره ملی حفاظت محیط زیست در رابطه به درخواست جوازنامه و اجازه نامه های مندرج این قانون دارای وظایف و صلاحیت های ذیل میباشد :

۱- ارجاع درخواست ها غرض غور و ارزیابی به کمیته ها .

۲- تقاضای معلومات بیشتر از درخواست دهنده .

۳- صدورجواز نامه یا اجازه نامه بصورت مشروط یا غیر مشروط طبق احکام این قانون .

۴- امتناع از صدورجواز نامه یا اجازه نامه با ارائه دلایل

رسمي جریده

۳۵

کتبی به درخواست
دهنده .

۵- تعلیق ، تغییر یا لغو جوازنامه و
اجازه نامه های مندرج این
قانون .

۶- توظيف مفتشين مطابق احكام
این قانون .

۷- انجام سایر وظایف و صلاحیت
های که از طرف رئیس عمومی اداره
ملی حفاظت محیط زیست به وی
سپرده میشود .

کمیته هماهنگی محیط

زیستی

ماده دوازدهم :

(۱) بمنظور انسجام و هماهنگی امور
محیط زیستی و تأمین اهداف و اصول
بنیادی مندرج این قانون، کمیته
هماهنگی محیط زیستی مرکب از
نمایندگان وزارت ها و ادارات
دولتی ذیربط ، شوراهای ولایتی
و ولسوالی ها و نهادهای ملی تشکیل
میگردد که در رأس آن رئیس

اجازه لیک یا جواز لیک له صادرولو
خنخه ډډه کول .

۵- پدې قانون کې د درج شوي
اجازه لیک یا جواز لیک تعلیق ،
بدلون یا لغوه کول .

۶- ددې قانون د حکمونو مطابق د
پلټونکو توظيفول .

۷- د نورو هغو دندو او واکونو
سرته رسول چې د ژوند چاپیریال
ساتنې د عمومي رئیس لخوا هغه ته
سپارل کېږي .

د ژوند د چاپیریالي هم غړی-

کمیته

د وولسمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریالي چارو د سمون
او هم غړی- او پدې قانون کې د
درج شوو بنسټیزو موخو او اصولو
د تأمینولو په منظور ، د اړوندو
وزارتونو او ادارو ، ولایتی او د
ولسوالیو د شوري گانو او ملي
بنسټونو له استازو خنخه مرکبه د
ژوند چاپیریالي کمیته جوړېږي چې په

عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست قرار دارد.

(۲) اعضای کمیته هماهنگی محیط زیستی به پیشنهاد رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست و منظوری رئیس جمهور همه ساله تعیین میگردد .

(۳) کمیته هماهنگی محیط زیستی دارای وظایف و صلاحیت های ذیل میباشد :

۱- ترویج مسایل محیط زیستی در چهارچوب انکشاف ملی حکومت .

۲- انسجام فعالیت های جاری وجدید در سکتور محیط زیست .

۳- تشخیص کمک های تخنیکي وسایر مساعدت های تمویلی جهت رسیدگی به مسائل محیط زیستی ونیازمندی های اولیه اداره ملی حفاظت محیط زیست و انسجام آن .

سرکپی بی د ژوند چاپیریال ساتنی د ملي ادارې لوی رئیس خای لري.

(۲) د ژوند چاپیریالی هم غړی- کمیته ، دژوند چاپیریال ساتنی دملي ادارې د لوی رئیس په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظورۍ هرکال ټاکل کېږي.

(۳) د ژوند چاپیریالی د هم غړی- کمیته دلاندې دندو او واکونو لرونکې ده:

۱- د حکومت دملي پراختیا په چوکاټ کې د ژوند چاپیریالی د مسئلو ترویجول.

۲- د ژوند چاپیریال په سکتور کې د روانو او نوو فعالیتونو سمون (انسجام).

۳- د تخنیکي مرستو او د ژوند چاپیریالی د مسئلو او د ژوند چاپیریال ساتنی دملي ادارې د لومړنیو اړتیاوو د څېړنې او دهغو دسمون لپاره دنورو تمویلي مساعدتونو تشخیصول.

رسمي جریده

۳۷

۴- تحقیق و ارائه پیشنهادات در رابطه با تعیین و سپردن وظایف میان ادارات دولتی مطابق احکام این قانون یا سایر قوانینیکه بالای محیط زیست اثر داشته باشد. یاد داشت های تفاهم میان ادارات دولتی نیز تابع این حکم می باشد.

۵- تحقیق در رابطه با انسجام درخواست ها برای جواز نامه ها ، جواز ها و اجازه نامه های مشابه برای فعالیت مطابق احکام این قانون و سفارش به ایجاد میکانیزم آن.

۶- ارائه پیشنهادات غرض انسجام و هماهنگی وظایف محیط زیستی میان وزارت ها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی ادارات غیر دولتی .

۷- ارائه پیشنهادات غرض انسجام و تنظیم فعالیت محیط زیستی به شمول همکاری در مورد تهیه طرزالعمل ها برای ارزیابی اثرات

۴- ددې قانون یا نورو هغو قوانینو چې د ژوند پرچاپیریال باندې اغېزه ولري دحکمونو مطابق ، د دولتي ادارو ترمنځ د دندو دټاکلو او سپارلو په اړه څېړنه او د وړاندیزونو کول. د دولتي ادارو ترمنځ دتفاهم یاد دښتونه هم ددې حکم تابع دي .

۵- د دې قانون دحکمونو مطابق دفعالیت لپاره د جوازلیکونو ، جوازونو او ورته اجازه لیکونو د غوښتنلیکونو دسمون په اړه څېړنه ، او د هغه دمیکانیزم د جوړولو سپارښت.

۶- د وزارتونو او اړوندو مرکزي او محلي غیردولتي ادارو ترمنځ د ژوندچاپیریالي د دندو دسمون او هم غړۍ په غرض د وړاندیزونو وړاندې کول.

۷- د ژوندچاپیریالي اغېزو د ارزونې لپاره د کړنلارو د برابرولو په هکله د همکاری په شمول د ژوند چاپیریالي فعالیت د سمون او تنظیمولو په

- منظور د وړاندېزونو کول. محیط زیستی .
- ۸- د ژوندچاپیریال په اړه د دې قانون په پنځمه ماده کې د درج شوو بنسټیزو اصولو او ملي معیارونو د په پام کې نیولو په منظور ، د وړاندیزونو وړاندې کول.
- (۴) د ژوند د چاپیریالی هم غړې- کمیته کولای شي فني او مسلکي اشخاص د اړوندو دندو په سرته رسولو کې د مرستې په منظور په غړیتوب ومني یا یې د کمیټې په غونډو کې دگډون په غرض وبلې.
- (۵) د ژوند چاپیریالی د هم غړې- کمیته کولای شي د مرستې او همکارۍ په منظور فرعي مؤقتې او دایمې کمیټې جوړې کړي.
- (۶) د ژوند چاپیریالی د هم غړې د کمیټې د غونډو د دایرېدو ډول او دهغې اړوندې چارې دجلا لایحې مطابق تنظیمېږي.
- ۸- ارائه پيشنهادات به منظوررعايت اصول بنيادی مندرج ماده پنجم این قانون ومعیار های ملی در رابطه با محیط زیست.
- (۴) کمیته هماهنگی محیط زیستی میتواند اشخاص فنی و مسلکی را به منظور کمک در انجام وظایف مربوط به عضویت پذیرفته یا آنها را غرض اشتراک در جلسات کمیته دعوت نماید .
- (۵) کمیته هماهنگی محیط زیستی میتواند کمیته های فرعی مؤقت و دایمی را به منظور مساعدت و همکاری تشکیل نماید .
- (۶) طرز تدویر جلسات کمیته هماهنگی محیط زیستی و امور مربوط آن طبق لایحه جداگانه تنظیم میگردد .

رسمي جریده

۳۹

شورای مشورتی ملی محیط

زیستی

ماده سیزدهم :

(۱) به منظور ارائه مشوره غرض تنظیم امور مالی (بررسی بودجه و صورت حساب سالانه) ، طرح قواعد و مقررات ، پیشنهاد تعدیل احکام قانون محیط زیست و بررسی سایر موضوعات محیط زیستی دارای اهمیت عامه ملی ، شورای مشورتی ملی محیط زیستی تشکیل میگردد.

(۲) شورای مشورتی ملی محیط زیستی مرکب از والیان، رؤسای شوراهای ولایتی یکنفر به نمایندگی از شورا های ولسوالی های ولایت ، علمای دینی و متنفذین محل بوده که تحت اثر رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست حداقل سال یکبار تشکیل جلسه می نماید.

(۳) علمای دینی و متنفذین محل

د ژوند چاپیریالی سلاکاره ملی

شوری

دیارلسمه ماده:

(۱) دمالي چارو (دکلنی. بودجې او صورت حساب د خپرنې د تنظيم د قواعدو او مقرراتو د طرح کولو د ژوند چاپیریال دقانون دحکمونو دتعدیل د وړاندیز او دملي عامه اهمیت لرونکو ژوند چاپیریالی نورو موضوعگانو د مشورې د وړاندې کولو په منظور ، د ژوند چاپیریالی ملي سلاکاره شوري جوړېږي.

(۲) د ژوند چاپیریالی ملي سلاکاره شوري له والیانو ، دولايتي شوري گانوله رئیسانو یوه تن د ولایت د ولسوالیو د شوري گانو په استازیتوب ، دیني عالمانو او دسیمې له متنفذینو څخه مرکبه ده چې د ژوند چاپیریال ساتنې دملي ادارې د عمومي رئیس ترلاس لاندې لږترلږه په کال کې یوځل غونډه جوړوي.

(۳) ددې مادې په (۲) فقره کې

مندرج فقره (۲) این ماده به پیشنهاد رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست و منظوری رئیس جمهور تعیین میگردد.

شورای مشورتی محلی محیط

زیستی

ماده چهاردهم :

(۱) به منظور ارایه مشوره غرض تنظیم امور مالی (بررسی بودجه و صورت حساب سالانه) و بررسی سایر موضوعات محیط زیست دارای اهمیت عامه محلی، شورای مشورتی محلی محیط زیستی تشکیل میگردد.

(۲) شورای مشورتی محلی محیط زیستی مرکب از رئیس شورای ولایتی، رؤسای شوراها و لسوالیها، ولسوالان، آمر محیط زیست، علمای دینی و متنفذین محلی ولایت مربوط بوده که تحت اثر والی ولایت حد اقل هر شش ماه

درج دینی عالمان او دسیمې متنفذین د ژوند چاپیریال ساتنې دملې ادارې د عمومی رئیس په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظوری ټاکل کېږي.

د ژوند چاپیریالی سیمه ایزه

سلاکاره شوري

څوارلسمه ماده:

(۱) د مالی چارو (دکلنی بودجې او صورت حساب د څېړنې) د تنظیم او د ژوند چاپیریال د سیمه ایز عامه اهمیت لرونکو موضوعگانو د څېړنې په منظور، د سلاور کولو په غرض، د ژوند چاپیریالی مشورتی شوري جوړېږي.

(۲) د ژوند چاپیریالی سیمه ایزه سلاکاره شوري، له ولایتی شوری د رئیس د اړونده ولایت د ولسوالیو د شوري گانو د رئیسانو د ولسوالانو د چاپیریال ساتنې آمر، دینی عالمان او د سیمې له متنفذینو څخه مرکبه ده چې د والي تر اثر لاندې لږترلږه

رسمي جریده

۴۱

یکبار تشکیل جلسه مینماید .
علمای دینی و متنفذین محلی از
طرف والی ولایت تعیین میگردند.
(۳) شورای محلی محیط زیستی
گزارش فعالیت خویشرا به اداره ملی
حفاظت محیط زیست ارایه می
نماید.

فصل سوم

تنظیم همه جانبه فعالیت های

محیط زیستی

فعالیت های ممنوعه

ماده پانزدهم:

(۱) انجام فعالیتها یا تطبیق
پروژه ها و پلان های که بالای
محیط زیست تأثیرات سوء وارد
میکند جواز ندارد مگر اینکه حکم
مندرج ماده هجدهم این
قانون در زمینه رعایت گردیده
باشد .

(۲) وزارت هـا و ادارات

دولتی ذیربط اجازه نامه انجام

په هروشپرومیاشتو کپی غونده کوي.
دیني عالمان او سیمه ایز متنفذین د
ولایت د والي لخوا ټاکل کېږي.
(۳) د ژوند چاپیریالی. سیمه ایزه
شوري دخپل فعالیت رپوټ د ژوند
چاپیریال ساتنې ملي ادارې ته وړاندې
کوي.

درېم فصل

د ژوند چاپیریالی د هر اړخیزو

فعالیتونو تنظیمول

ممنوعه فعالیتونه

پنځلسمه ماده :

(۱) داسې فعالیتونه سرته رسول یا د
پروژې او پلانونه تطبیق کول چې د
ژوند پر چاپیریال باندي ناوړه اغېزه
کوي جواز نلری خو دا چې
ددې قانون د اتلسمی مادې
حکم پدې هکله په پام کې نیول
شوی وي.

(۲) اړونده وزارتونه او دولتي ادارې

د داسې فعالیتونو د سرته رسولو یا

فعالیت یا تطبیق پروژه ها و پلان های را که بالای محیط زیست تأثیرات سوء وارد می کند در صورتی صادر می نمایند که حکم مندرج ماده هجدهم این قانون در زمینه رعایت گردیده باشد .

ارزیابی مقدماتی

ماده شانزدهم :

(۱) شخصیکه برای انجام فعالیت ها یا تطبیق پروژه ها و پلانها ، درخواست ارائه می نماید، مکلف است معلومات کافی قبلی را غرض ارزیابی تأثیرات سوء و مثبت فعالیت ها، پروژه و پلان ، جستجو شیوه های بدیل و اتخاذ تصمیم مناسب در زمینه ارائه نماید .

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست بعد از مطالعه معلومات و با نظر داشت مشوره کمیته اختصاصی ارزیابی اثرات

دپروژو اوپلانونو تطبیقول چي د ژوندپرچاپیریال باندې ناوره اغېزه کوي، جوازلیک خوداچي په هغه صورت کې صادرولای شی چي پدی اړه د دې قانون د اتلسمی مادی درج شوې حکم په پام کې نیول شوی وي.

مقدماتی ارزونه

شپارسمه ماده:

(۱) هغه شخص چي د فعالیتونو د سرته رسولویا دپروژو او پلانونو دتطبیق لپاره غوښتنلیک وړاندې کوي، مکلف دی دفعالیتونو، پروژې او پلان د ناورو او مثبتو اغېزو د ارزونې ، دبدیل لارو چارو د لټولو او پدې برخه کې دناسب تصمیم د نیولو په غرض، دمخني کافي معلومات وړاندې کړي.

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره دمعلوماتو له کتنې وروسته او ددې قانون په دوه ویشتمه ماده کې درج د ژوند چاپیریالی اغېزو د

رسمي جریده

۴۳

محیط زیستی مندرج ماده بیست و دوم این قانون میتواند اجازه نامه انجام فعالیت ها و تطبیق پروژه ها و پلان را طور مشروط یا غیر مشروط صادر نماید به شرط اینکه تأثیرات سوء آن بالای محیط زیست جزئی باشد .

هرگاه اداره ملی حفاظت محیط زیست تأثیرات سوء آن را بالای محیط زیست عمده تلقی نماید ، در این صورت درخواست دهنده مکلف است گزارش اثرات محیط زیستی و پلان کاهش آنرا مطابق احکام مواد هفدهم و هجدهم این قانون ترتیب و به اداره ملی حفاظت محیط زیست ارائه نماید.

پلان جامع کاهش اثرات

ماده هفدهم :

پلان جامع کاهش اثرات شامل مطالب ذیل میباشد :

۱- شرح تدابیر به منظور

ارزونی اختصاصی کمیته د سلا له په پام کې نیولو سره کولای شي د فعالیتونو د سرته رسولو ، د پروژو او پلانونو د تطبیق اجازه لیک په مشروط یا غیر مشروط ډول صادر کړي، پدې شرط چې د ژوند پر چاپیریال باندې اغېزې جزئی وي.

که چېرې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د ژوند پر چاپیریال باندې دهغو ناوړې اغېزې عمده وبولي ، پدې صورت کې غوښتنلیک ورکونکی مکلف دی د ژوند چاپیریالي اغېزو رپوټ او دهغو د راتیتولو پلان ددې قانون د اوولسمې او اتلسمې مادې د حکمونو مطابق ترتیب او د ژوند چاپیریال ساتنې ملي ادارې ته یې وړاندې کړي.

د اغېزو د راتیتولو جامع پلان

اوولسمه ماده:

د اغېزو د راتیتولو په جامع پلان کې لاندې مطالب شامل دي:

۱- د پروژې ، پلان یا اړوند فعالیت

جلوگیری، کاهش یا کنترول اثرات محیط زیستی ناشی از تطبیق پروژه، پلان یا فعالیت مربوط .

۲- شرح چگونگی مراحل اجرای تدابیر جلوگیری، کاهش یا کنترول اثرات .

۳- سایر معلومات تجویز شده از جانب اداره ملی حفاظت محیط زیست .

مراحل تصویب

ماده هجدهم :

(۱) هر گاه اداره ملی حفاظت محیط زیست با نظر داشت مشوره هیئت تخصصی ارزیابی اثرات محیط زیستی، مطمئن گردد که تمام اثرات محیط زیستی یا نگرانی ها در اسناد تفصیلی تأثیرات محیطی، گزارش نهائی نظریات یا پلان جامع کاهش گنجانیده شده است، میتواند با رعایت حکم مندرج فقره (۱) ماده بیست و دوم

له تطبیق خنجه د رامنخته شوو ژوند چاپیریالی اغیزو دمخنیوی، رایتیتولو یا کنترول په منظور د تدبیرونو شرح.

۲- د اغیزو د مخنیوی، رایتیتولو یا کنترول د اجراء د پراوونو د خرنګوالي شرح.

۳- د ژوند چاپیریال ساتنې دملی ادارې لخوا نور تجویز شوي معلومات.

د تصویب پراوونه

اتلسمه ماده :

(۱) که چسپرې د ژوند چاپیریال ساتنې ملی اداره د ژوند چاپیریالی اغیزو د ارزونې د تخصصی هیئت د سلاله په پام کې نیولو سره ډاډه شي چې ټولې ژوند چاپیریالی اغیزې یا اندیښنې د چاپیریالی اغیزو په تفصیلی سندونو، نظریو په وروستني رپوټ یا د رایتیتولو په جامع پلان کې ځای کړی شوې دي، کولای شي ددې قانون د دوه ویشتمي مادې په (۱)

رسمي جریده

۴۵

این قانون، اجازه نامه تطبیق پروژه و پلان یا انجام فعالیت مطروحه را تحت شرایط لازم با نظر داشت مشوره هیئت تخصصی ارزیابی اثرات محیط زیستی صادر نماید.

(۲) هر گاه اداره ملی حفاظت محیط زیست به اساس مشوره هیئت تخصصی ارزیابی اثرات محیط زیستی به این نتیجه برسد که تطبیق پروژه و پلان یا انجام فعالیت باعث تأثیرات سوء غیر قابل قبول گردیده یا تدابیر کاهش تأثیرات سوء آن نا کافی بوده، اداره ملی حفاظت محیط زیست از صدور اجازه نامه خود داری مینماید، مشروط بر اینکه دلایل عدم صدور آنرا کتباً ارائه نماید.

(۳) در صورتیکه درخواست دهنده یا مالک پروژه شرایط مندرج

فقره کپی د درج شوي حکم له په پام کې نیولو سره د پروژې او پلان د تطبیق یا مطرح شوي فعالیت د سرته رسولو اجازه لیک، ترلازمو شرایطو لاندې د ژوند چاپیریالي اغېزو د ارزونې د تخصصي هیئت دسلا له په پام کې نیولو سره صادر کړي.

(۲) که چېرې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د چاپیریالي اغېزو د ارزونې د تخصصي هیئت دسلا پر بنسټ دې پایلې ته ورسېږي چې د پروژې او پلان تطبیق یا فعالیت سرته رسول دغه منل کېدو ناوړو اغېزو باعث شوي یا دهغو دناوړو اغېزو د راتیتولو تدبیرونه ناکافي دي، د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د اجازه لیک له صادرولو څخه ډډه کوي، پدې شرط چې د هغې دغه صادرولو دلیلونه په لیکلې توگه وړاندې کړي.

(۳) په هغه صورت کې چې غوښتنلیک ورکوونکي یا د پروژې

اجازه نامه را رعایت نکند ، اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند اجازه نامه را لغو نماید .

(۴) در صورتیکه درخواست دهنده یا مالک پروژه شرایط مندرج اجازه نامه را در خلال مدت سه سال از تاریخ صدور آن تطبیق نه نماید ، اجازه نامه ملغی پنداشته می شود .

طرز اعتراض

ماده نهم :

(۱) درخواست دهنده میتواند در خلال مدت (۳۰) روز از تاریخ صدور یا رد اجازه نامه اعتراض خود را مبنی بر رد درخواست ، عدم پذیرش شرایط مندرج جوازنامه ، اعطای اجازه نامه یا سایر موارد به رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست ارائه نماید .

(۲) رئیس عمومی اداره ملی

مالک ، په اجازه لیک کې درج شوی شرایط په پام کې ونه نیسي، د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي اجازه لیک لغوه کړي.

(۴) په هغه صورت کې چې غوښتنلیک ورکونکی یا دپروژې مالک په اجازه لیک کې درج شوي شرایط دهغې دصادربدو له نېټې څخه د دريو کلونو په موده کې تطبیق نکړي، اجازه لیک ملغي گڼل کېږي.

د اعتراض ډول

نولسمه ماده :

(۱) غوښتنلیک ورکونکی کولای شي د اجازه لیک د صادربدو یا رد له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په موده کې د غوښتنلیک د رد ، په جوازلیک کې د درج شویو شرایطو د نه منلو ، داجازه لیک د ورکولو یا د نورو مواردو په اړه خپل اعتراض د ژوند چاپیریال ساتنې دملي ادارې عمومي رئیس ته وړاندې کړي.

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې دملي

رسمي جریده

۴۷

حفاظت محیط زیست اعتراض مندرج فقره (۱) این ماده را رسیدگی و تصمیم لازم اتخاذ می نماید. این تصمیم نهایی و قابل تطبیق بوده، در صورت عدم قناعت دارنده جوازنامه می تواند به محکمه ذیصلاح مراجعه نماید.

مصارف قابل پرداخت

ماده بیستم:

مالک پروژه یا فعالیت کننده مکلف است مصارف تهیه، بررسی مقدماتی، شرح اثرات محیط زیستی، سوابق نهائی نظریات و پلان جامع کاهش اثرات را بپردازد.

مشارکت عامه:

ماده بیست و یکم:

(۱) اشخاص متأثر میتوانند نظریات خود را در مورد پروژه، پلان یا فعالیت مطروحه، بررسی مقدماتی، گزارش اثرات

اداری عمومی رئیس ددی مادی په (۱) فقره کې درج شوی اعتراض څېړني او لازم تصمیم نیسي. دغه تصمیم وروستی او د تطبیق وړ دی، دغه قناعت په صورت کې دجوازلیک لرونکی کولای شي واکمني محکمې ته مراجعه وکړي.

د ورکړې وړ لگښتونه

شلمه ماده:

د پروژې مالک یا فعالیت کونکی مکلف دی، د برابرولو، مقدماتي څېړني، د ژوند د چاپیریالي اغېزو د شرح، دنظریو د وروستیو سوابقو او د اغېزو د راتیتولو دجامع پلان لگښتونه ورکړي.

عامه گډون (مشارکت)

یو ویشتمه ماده:

(۱) اغېزمن شوي اشخاص کولای شي د پروژې، پلان یا مطروحه فعالیت، مقدماتي څېړني، د ژوند د چاپیریالي اغېزو د رپوت، دنظریو د

محیط زیستی ، سوابق نهائی نظریات و پلان جامع کاهش اثرات را قبل از تطبیق پروژه و پلان یا آغاز فعالیت اظهار نمایند . درخواست دهنده یا مالک پروژه مکلف است ثابت نماید که شخص متأثر شده از فرصت های کافی وبه موقع برای ارائه مشوره آزاد و شرکت در مجالس عمومی مستفید گردیده است .

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست و سایر مراجع ذیربط مکلف اند برای اشخاصیکه از تطبیق پروژه و پلان یا انجام فعالیت که تأثیر سوء فوق العاده بالای محیط زیست از آن متصور باشد ، زمینه شرکت درهریک از مراحل مندرج فقره (۱) این ماده را مهیا سازد .

(۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست در مورد صدور اجازه نامه ها

وروستتیب سوابقو او داغیزو د رایتیولو د جامع پلان په هکله خپلې نظریې د پروژې او پلان دتطبیق یا دفعالیت له پیل کېدو دمخه بیان کړي . غوښتنلیک ورکوونکی یا د پروژې مالک مکلف دی ثابته کړي چې اغیزمن شوی شخص د آزادي مشورې د ورکولو او په عمومی غونډو کې د گډون لپاره له کافي او په موقع فرصتونو څخه برخمن شوی دی .

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره او نور اړوند مراجع مکلف دي هغو اشخاصوته چې د پروژې او پلان له تطبیق یا دفعالیت له سرته رسولو څخه چې د ژوند پرچاپیریال باندي فوق العاده ناوړه اغیزه له هغو څخه متصوره وي، ددې مادي په (۱) فقره کې د درج شوو پړاوونو په هریوه کې ، د گډون زمینه برابره کړی .

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د اجازه لیکونو د صادرولو په

رسمي جریده

۴۹

تا زمانی تصمیم گرفته نمیتواند که درخواست دهنده نقل اسناد را به اشخاص متأثر از پروژه توزیع نموده، مردم را از دسترسی به مدارک و اسناد مطلع ساخته و یک نقل آنرا غرض نظارت عامه نشر و جلسه عام را دایر و جریان اطلاع دهی و نظر خواهی عامه را ثبت کند.

(۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست بعد از تحقیق موارد مندرج فقره (۳) این ماده تصمیم لازم اتخاذ و اسناد مربوط را غرض آگاهی در اختیار عامه قرار میدهد.

کمیته اختصاصی ارزیابی

ماده بیست و دوم :

(۱) به منظور باز بینی ، ارزیابی و غور بر درخواست ها و اسناد ارائه شده از طرف مالکین پروژه ها غرض دریافت اجازه نامه و ابراز نظر درباره صدور یا عدم

هکله ترهغه وخته پورې تصمیم نشي نیولای چې غوښتنلیک ورکونکی له پروژې څخه اغېزمنو شوو اشخاصو ته د سندونو نقل ورکړي ، خلک مدرکونو او سندونو ته له لاس رسی څخه خبر کړي او یونقل یې د عامه څارنې لپاره خپور ، عامه غونډه جوړه او دعامة خبرورکونې او نظرغوښتنې بهیر ثبت کړي.

(۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره ، ددې مادې په (۳) فقره کې ددرج شویو مواردو له څېړنې وروسته لازم تصمیم نیسي او اړوند سندونه دڅېړتیا په غرض د عامه وو په واک کې ورکوي.

د ارزونې اختصاصي کمیته

دوه ویشتمه ماده:

(۱) د اجازه لیک د ترلاسه کولو په غرض د پروژو د مالکانو لخوا پروراندې شوو غوښتنلیکونو باندې دبیاکتنې، ارزونې او غور کولو او داجازه لیکونو د صادرولو یا نه

صدر اجازہ نامہ ها ، درخواستی ها و وضع شرایط منضمه اجازہ نامہ ها، اداره ملی حفاظت محیط زیست کمیته اختصاصی ارزیابی اثرات محیط زیستی را ایجاد می نماید.

(۲) کمیته مندرج فقره (۱) این ماده متشکل از متخصصین ورزیده و فنی در علوم محیط زیستی میباشد که تعداد آن از هشت نفر بیشتر بوده نمی تواند . اعضای کمیته از طرف رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست تعیین میگردد.

(۳) رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند حسب لزوم یا به اساس پیشنهاد ادارات ذیربط الی چهار نفر دیگر را مؤقتاً به حیث اعضای فنی کمیته اختصاصی توظیف نماید.

صادرولو ، د غوبنتلیکونو او د اجازہ لیکونو د منضمه شرایطو د وضع کولو په باره کې د نظر د وړاندې کولو په منظور ، د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د ژوند چاپیریالی اغېزو د ارزونې اختصاصي کمیته جوړوي .

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوې کمیته په ژوند چاپیریالی علومو کې له تکره او فني متخصصینو څخه جوړه وي چې شمېر یې له اتو تنو څخه زیاتېدی نشي. د کمیټې غړي د ژوند چاپیریال ساتنې دملي ادارې د عمومي رئیس لخوا ټاکل کېږي.

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې دملي اداري عمومي رئیس کولای شي ، د لزوم له مخې یا د اړوندو ادارو په وړاندیز ترڅلورو تنو پورې نورمؤقتاً د اختصاصي کمیټې دفني غړو په توگه توظیف کړي.

رسمي جریده

۵۱

تدابیر مؤقتی برای ارزیابی اثرات

محیط زیستی

ماده بیست و سوم :

تطبیق کنندگان پروژه ها، پلان ها یا فعالیت ها یکه تأثیرات سوء آن بالای محیط زیست متصور باشد ، مکلف اند اجراءات کامل مبنی بر ارزیابی بین المللی اثرات محیط زیستی را در رابطه به چنین اقدامات به موافقه اداره ملی حفاظت محیط زیست رعایت نمایند.

وضع لوايح و طرز العمل ها

ماده بیست و چهارم :

اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند لوايح و طرز العمل ها را غرض بهبود اداره ارزیابی اثرات محیط زیستی در موارد ذیل وضع نماید :

۱- طبقه بندی پروژه ها ، پلانها یا فعالیت های که بالای محیط زیست

د ژوند چاپیریالی اغیزو د ارزونی

لپاره مؤقتي تدبیرونه

درویشتمه ماده :

د پروژو ، پلانونو یا هغو فعالیتونو چې د ژوند پرچاپیریال باندې دهغو ناوړې اغیزې متصورې وي، تطبیقوونکي مکلف دي د دغسې اقداماتو په اړه د ژوند چاپیریالی اغیزو د نړیوالې ارزونې پربناء د ژوند چاپیریال ساتنې دملي ادارې په موافقه ، بشپړ اجراءات په پام کې ونیسي.

د لایحو او کړنلارو وضع کول

خلبریشتمه ماده:

د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي په لاندې مواردو کې د ژوند چاپیریالی اغیزو د ارزونې د ادارې د بنه کولو په غرض لایحې او کړنلارې وضع کړي:

۱- دهغو پروژو ، پلانونو یا هغو فعالیتونو طبقه بندي چې د ژوند

- پرچم‌اپريال باندې ناورې سترې اغېزې واردوي.
- ۲- د هغو پروژو ، پلانونو يا فعاليتونو طبقه بندي چې د ژوند پرچم‌اپريال باندې ناورې جزئي اغېزې واردوي.
- ۳- د تصميم نيونې او عاموټولېدنو په بهيرکې د ټولني د افرادو برخه اخستنه.
- ۴- د لومړنۍ ارزونې ، د ژوند چاپيريالي اغېزو د رپوټ ، وروستني نظريې او د اغېزو د راتيټولو د جامع پلان لرونکي معلومات .
- ۵- اداري لگښتونه او داجازه ليکونو د ترلاسه کولو په غرض د غوښتنليکونو د پراوونو بشپړول.
- ۶- نورې هغه موضوعگانې چې په دې فصل کې د درج شوو حکمونو د اغېزمن تطبيق لپاره لازمي وي.
- تأثيرات عمده سوء وارد می نماید.
- ۲- طبقه بندی پروژه ها ، پلانها يا فعاليت های که بالای محیط زیست تأثيرات جزئی سی سوء وارد می نماید.
- ۳- سهم گیری افراد جامعه در روند تصميم گیری و اجتماعات عام .
- ۴- معلومات حاوی ارزیابی مقدماتی ، گزارش اثرات محیط زیستی ، نظريات نهائی وپلان جامع کاهش اثرات .
- ۵- مصارف اداری واکمال مراحل درخواستی ها غرض کسب اجازه نامه ها .
- ۶- سایر موضوعات که برای تطبيق مؤثر احکام مندرج این فصل لازم باشد .

رسمي جریده

۵۳

توحيد موضوعات محيط زیست

درپلانگذاری انكشافی

ماده بیست و پنجم :

تمام وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند حین طرح و تدوین پلانگذاری انكشافی ملی و محلی مربوط، موضوع استفاده دوامدار ، احیای مجدد و حفاظت تنوع حیات، علفچرها(چراگاه ها) و سایر منابع طبیعی را هنگام استفاده از زمین و منابع آن و برنامه های تنظیم منابع طبیعی که شامل کنترول و جلوگیری از آلودگی ، حفاظت و احیای محیط زیست از تأثیرات ناگوار می باشد ، در نظر گیرند.

مشوق ها و بازدارنده های

اقتصادی

ماده بیست و ششم :

اداره ملی حفاظت محیط زیست به همکاری وزارت مالیه و سایر

په پرمختیایی پلانونی کی د ژوند

چاپیریال د موضوعگانو توحیدول

پنخه ویشتمه ماده:

ټول اړوند وزارتونه او دولتي ادارې مکلف دي د اړوندې ملي او سیمه ایزې پرمختیایی پلانونی د طرح او تدوین په وخت کې د دوامدارې گټې اخستنې موضوع ، بیا رغول او د ژوندانه د تنوع ساتنه ، څرخایونه او نورې طبیعي سرچینې له ځمکې او سرچینو څخه یې گټه اخستنه او د طبیعي سرچینو د تنظیم برنامې چې له ککړتیا څخه کنترول او مخنیوی ، له ناورو اغېزو څخه د ژوند چاپیریال ساتنه او بیا رغول پکې شامل وي ، په پام کې ونیسي.

اقتصادي هڅوونکي او مخه

نیوونکي

شپږ ویشتمه ماده:

د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د مالیې وزارت او د مرکزي او

ادارات ذيربط مرکزی و محلی معيار های را در رابطه به تأمين مطالب ذیل وضع و تطبيق می نماید :

۱- مشوق های مناسب اقتصادی غرض جلوگیری و کنترل آلودگی ها و حفاظت محیط زیست از تأثیرات سوء .

۲- تدابیر مناسب بازدارنده اقتصادی در موارد توسل به فعالیت های که منجر به عدم استفاده دوامدار از منابع طبیعی ، حفظ تنوع حیات ، جلوگیری و کنترل آلودگی و کاهش اثرات محیط زیستی شده یا از تکنالوژی های نامناسب برای محیط زیست استفاده میگردد .

۳- تشخیص و تعدیل پلان ها و سایر تدابیریکه باعث تشویق استفاده غیر دوامدار منابع طبیعی میگردد .

سیمه ایزو نورو ارونسو ادارو په همکارۍ ، دلاندي مطالبو دتأمينولو په اړه ځينې معيارونه وضع او تطبيق وي :

۱- دککرتياوو د مخنيوي او کنترول او له ناورو اغېزو څخه د ژوند چاپيريال دساتنې په غرض مناسبې اقتصادي هڅونې.

۲- هغو فعاليتونو ته د لاس اچولو په مواردو کې د اقتصادي مخه نيوونکو مناسب تدبيرونه چې له طبيعي سرچينو څخه د دوامدارې نه گټې اخستنې ، د ژوندانه دتنوع نه ساتنې ، دککرتياوو نه مخنيوي او نه کنترول او له ناورو اغېزو څخه د ژوند چاپيريال نه ساتنې ته رسېږي يا د ژوند چاپيريال لپاره له نامناسبې تکنالوژۍ څخه گټه اخستل کېږي.

۳- دهغو پلانونو او نورو تدبيرونو چې له طبيعي سرچينو څخه د غير دوامدارې گټې اخستنې د هڅونې باعث گرځي ، تشخيص او تعديلول.

رسمي جریده

۵۵

د طبیعي سرچینو ارزښت ټاکنه

ارزش گذاری منابع طبیعی

اووه ویستمه ماده :

ماده بیست و هفتم :

(۱) د مالیې وزارت له اړوندو وزارتونو او نورو ادارو سره په سلا او هم غږۍ کې کړنلارې چې د گټې اخستنې وړ طبیعي سرچینو د ارزښت د خپرنې او ټاکنې لپاره وضع کوي کومې چې په هغو کې په سوداگریزو او غیرسوداگریزو ارزښت لرونکو طبیعي سرچینو پورې اړوند مالونه او خدمتونه هم په پام کې نیول کېږي.

(۱) وزارت مالیه در مشوره و هماهنگی با وزارت ها و ادارات ذیربط طرز العمل های را غرض بررسی و تعیین ارزش منابع طبیعی قابل استفاده وضع می نماید که در آن اموال و خدمات مربوط به منابع طبیعی دارای ارزش تجارتي و غیر تجارتي نیز در نظر گرفته میشود .

(۲) د طبیعي سرچینو او د ژوندانه دتنوع د ارزونې پایلې په لاندې مواردو کې ترگټې اخستنې لاندې نیول کېږي:

(۲) نتایج ارزیابی منابع طبیعی و تنوع حیات در موارد آتی مورد استفاده قرار می گیرد :

۱- مجازات او نغدي جریمې چې له طبیعي سرچینو څخه د غیردوامدارې گټې اخستنې او پدې قانون کې د سرغړونې د نورو مواردو په خاطر وضع کېږي.

۱- مجازات و جریمه های نقدی که به خاطر استفاده غیر دوامدار از منابع طبیعی و سایر موارد تخلف از این قانون وضع میگردد .

۲- په طبیعي سرچینو پورې د اړوندو لگښتونو او گټې تخمین چې

۲- تخمین مصارف و مفاد مربوط به منابع طبیعی که در پلانگذاری

اقتصادی و انکشافی ، برآوردها و ارزیابی های اثرات محیط زیستی شامل می گردد .

۳- پیشینی شرایط و معیار ها غرض گذاشتن پول امانت دربانکها و سایر تضمینات بانکی به منظور جلوگیری از تأثیرات سوء و انجام کار مطابق به شروط اجازه نامه .

۴- جبران خساره .

۵- سایر مواردی که از طرف وزارت مالیه درمشوره با اداره ملی حفاظت محیط زیست و وزارت ها و ادارات ذیربط مشخص می شود.

تخصیص منابع مالی

ماده بیست و هشتم:

وزارت ها و ادارات دولتی ذیربط مکلف اند، به منظور حفاظت محیط زیست مبالغ مناسب را در بودجه های عادی و انکشافی خویش پیشینی و مطابق احکام قانون اداره امور مالی و مصارف عامه طی

په اقتصادی او پرمختیایی پلانونی ، د ژوند چاپیریالی اغیزو په برآوردونو او ارزونوکې شاملېږي.

۳- له ناورو اغیزو څخه د مخنیوي او داجازه لیک دشرطونو مطابق د کاردسرته رسولو په منظور ، په بانکونو کې د امانتو پیسو د اېښودلو او نورو بانکي تضمینونو په غرض د شرطونو او معیارونو اټکلول.

۴- د زیان جبرانول.

۵- نور هغه موارد چې د ژوند چاپیریال ساتنې له ملي ادارې او اړوندو وزارتونو او ادارو سره په سلا کې دمالیې وزارت لخوا مشخصېږي.

د مالي سرچینو تخصیص

اته ویشتمه ماده:

اړوند وزارتونه او دولتي اداري مکلف دي ، د ژوند چاپیریال د ساتنې په منظور ، په خپلو عادي او پرمختیایی بودجو کې مناسبې پیسې(مبلغ) اټکل او د مالي او عامه لگښتونو د چارو د ادارې دقانون د

رسمي جریده

۵۷

حکمونو مطابق بي پراوونه تېر کړي.

مراحل نمايند.

خلورم فصل

فصل چهارم

د ککړتياوو هراړخيز

کنترول همه جانبه

کنترول

آلودگی ها

د تشېدنو (تخلیو) منع

منع تخلیه ها

نهه ویشتمه ماده:

ماده بیست و نهم :

(۱) هېڅ شخص حق نه لري ککړوونکي د ژوند په چاپېريال کې تش کړي يا د ژوند چاپېريال د ککړېدو سبب شي يا اجازه ورکړي چې د ژوند چاپېريال (ځمکه ، اوبه او هوا) ترهغه حده پورې ککړشي چې ناوړه اغېزې يې د ژوند پر چاپېريال يا د انسان پر روغتيا باندې جدي وي، خو دا چې د زبالو د کنترول جوازلیک ددې قانون د دېرشمې مادې د حکم مطابق په لاس کې ولري او دهغه مطابق عمل وکړي.

(۱) هېڅ شخص حق ندارد آلوده ککنده رادر محیط زیست تخلیه نموده يا سبب آلوده ساختن محیط زیست گردد و يا اجازه دهد که محیط زیست (زمین ، آب و هوا) تا حدی آلوده شود که تأثیرات سوء آن بالای محیط زیست يا صحت انسان جدی باشد، مگر اینکه جواز نامه کنترول زباله ها را مطابق حکم ماده سی ام این قانون در دست داشته و طبق آن عمل نماید.

(۲) ددې قانون د دېرشمې مادې

(۲) اعطای جواز مطابق حکم ماده

د حکم مطابق د جواز ورکول ، د

سی ام این قانون مسؤلیت

درخواست دهنده را در رابطه به حصول جواز لازم برای انجام فعالیت یا تطبیق پروژه مورد نظر درمطابقت به احکام این قانون یا قانون دیگر رفع نمی نماید .

(۳) شخصی که مواد و اشیای آلوده کننده را انتشار میدهد، مکلف است به منظور تأمین بهتر و عملی حفاظت محیط زیست تدابیر لازم را اتخاذ و عملی نماید .

جواز نامه های کنترل

آلودگی

ماده سی ام :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست درخواست های حصول جواز کنترل آلودگی را ارزیابی نموده ، در مورد آن ذیلاً اجراءات مینماید :

۱- جواز رابا شرایط یا بدون آن صادر می نماید، مشروط

فعالیت دسرته رسولو یا دپام وپ پروژې د تطبیق لپاره ددې قانون یا بل قانون له حکمونو سره په مطابقت کې د لازم جواز د ترلاسه کولو په اړه د غوښتنلیک ورکوونکی مسؤولیت نه لرې کوي.

(۳) هغه شخص چې ککروونکي مواد او شیان خپروي ، مکلف دی د ژوند چاپیریال ساتنې دښه او عملي تأمینولو په منظور لازم تدبیرونه ونیسي او عملي یې کړي .

د ککرتیا د کنترل

جواز لیکونه

دېرشمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د ککرتیا د کنترل د جواز د ترلاسه کولو غوښتنلیکونه ارزوي، دهغو په هکله په لاندې توگه اجراءات کوي:

۱- جواز له شرایطو سره یا پرته له هغو څخه صادروي ، پدې شرط چې

رسمي جریده

۵۹

بر اینکه متیقن گردد که تخلیه آلودگی، تأثیرات عمده سوء بالای محیط زیست نداشته یا چنین تأثیرات را به حد کافی کاهش داده باشد .

۲- از صدور جواز امتناع ورزیده ، دلایل آنرا کتباً به درخواست دهنده ارائه نماید .

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است مطابق حکم فقره (۱) این ماده در خلال (۳۰) روز از تاریخ ارائه درخواست ، تصمیم خود را مبنی بر صدور یا رد جواز اتخاذ نماید .

(۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست در صورت موجودیت دلایل موجه، میتواند جوازنامه کنترل آلوده گی را تعدیل یا فسخ نموده یا شرایط اضافی را بالای آن وضع نماید .

(۴) مدت اعتبار جواز کنترل آلود

داده شی چی دکرتیا تشول د ژوند پرچاپریال باندې ناوړې عمده اغېزې نه لري يايې دغه ډول اغېزې په کافي اندازه راټيټې کړي وي .

۲- د جواز له صادرولو څخه ډډه کوي ، دلیلونه یې کتباً غوښتنلیک ورکونکي ته وړاندې کړي .

(۲) د ژوند چاپریال ساتنې ملي اداره مکلفه ده ، ددې مادې د(۱) فقرې دحکم مطابق ، دغوښتنلیک د وړاندې کولو له نېټې څخه د(۳۰) ورځو په ترڅ کې ، د جواز د صادرولو یا رد په اړه خپل تصمیم ونیسي .

(۳) د ژوند چاپریال ساتنې ملي اداره د مؤجهو دلیلونو د موجودیت په صورت کې ، کولای شي د ککرتیا د کنترول جوازلیک تعدیل یا فسخ کړي یا اضافي شرطونه پرې ولگوي .

(۴) د ککرتیا د کنترول د جواز د

اعتبار موده له پنځو کلونو څخه زیاتېدی نشي.

گی از پنج سال بیشتر بوده نمی تواند .

رپوت ورکونه او د تشیدنو

گزارش دهی ومحدود ساختن

محدودول

تخلیه ها

یو دپرشمه ماده :

ماده سی و یکم :

(۱) هغه شخص چې د ژوند چاپیریال ککړ کړي یا یې دککړېدو باعث شي یا اجازه ورکړي چې ککړوونکي مواد د ژوند چاپیریال د قواعدو او مقرراتو خلاف په داسي اندازه خپاره کړي چې ناوړه اغېزې ولري، مکلف دی ، د ژوند چاپیریال ملي ادارې ته فوراً خبرورکړي او ټول عملي تدبیرونه د ژوند پرچاپیریال باندې د هغو د اغېزو د کنترول ، دهغو له زیات خپرېدو څخه د ډډې کولو یایې د راتیټولولپاره په خپل شخصي لگښت ټول عملي تدبیرونه ونیسي او له ککړتیاوو څخه د وتلو لارپداسي ډول برابره کړي چې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره په هغې قناعت وکړي.

(۱) شخصی که محیط زیست را آلوده نموده یا باعث آلودگی آن گردد ویا اجازه دهد که مواد آلوده کننده را خلاف قواعد و مقررات محیط زیست به اندازه منتشر نماید که تأثیرات سوء داشته باشد ، مکلف است اداره ملی حفاظت محیط زیست را فوراً اطلاع داده و تمام تدابیر عملی را برای کنترول اثرات آن بالای محیط زیست ، اجتناب از انتشار بیشتر یا کاهش آن را به مصرف شخصی خود اتخاذ و راه بیرون رفت از آلودگی ها را طوری فراهم کند که اداره ملی حفاظت محیط زیست به آن قناعت نماید .

رسمي جریده

٦١

(٢) شخصیکه از تخلیه یا دفع مواد آلوده کننده مندرج فقره (١) این ماده آگاهی حاصل نماید ، مکلف است اداره ملی حفاظت محیط زیست را فوراً اطلاع دهد .

وضع لوایح و طرز العمل ها

ماده سی و دوم :

اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند به منظور بهبود ، کنترل و جلوگیری همه جانبه آلودگی ها لوایح و طرز العمل ها را وضع و هدایات لازم را صادر نماید .

ممانعت عمومی و مکلفیت

نگهداری

ماده سی و سوم :

(١) هیچ شخص نمیتواند زباله ها را طوری جمع آوری ، انتقال ، دسته بندی ، برطرف ، ذخیره و یا به شکلی اداره کند که تأثیرات عمده سوء بالای

(٢) هغه شخص چې ددې مادې په (١) فقره کې د درج شوو ککړوونکو موادو له تشولو اودفع څخه خبرتیا ترلاسه کړي ، مکلف دی ، فوراً د ژوند چاپیریال ساتنې ملي ادارې ته خبرورکړي.

د لایحو او کړنلارو وضع کول

دوه دپړشمه ماده :

د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د ککړتیاوو د کنترول او هراړخیز مخنیوي دښه کولو په منظور ، لایحې او کړنلارې وضع او لازمي لارښوونې صادرې کړي.

عمومي ممانعت او د ساتنې

مکلفیت

دری دپړشمه ماده:

(١) هېڅ شخص نشي کولای زبالې داسې راټولې ، انتقال ، دسته بندي، لرې ، زېرمه یا یې پداسې ډول اداره کړي چې د ژوند پرچاپیریال باندې ناوړه سترې اغېزې

واردې کړي.

محیط زیست وارد نماید.

(۲) هغه شخص چې زبالي تولید، توريد، انتقال، ترانزیت او وساتي يا په بل ډول له هغو سره سروکار ولري، مکلف دی د ژوند پر چاپیریال باندې دهغو دناوړو سترو اغېزو د مخنیوي لپاره لازم تدبیرونه ونیسي.

(۲) شخصیکه زباله ها را تولید، توريد، انتقال، ترانزیت و نگهداری نموده يا طور دیگری با آن سروکار داشته باشد، مکلف است جهت جلوگیری تأثیرات عمده سؤ آن بالای محیط زیست تدابیر لازم اتخاذ نماید.

(۳) دهغي ودانۍ مالک يا استوگن چې هلته مضرې زبالي تولیدېږي، مکلف دی، هغه له نورو زبالوڅخه جلاکړي، د ژوند چاپیریال ساتنې دملي ادارې په قواعدو، مقرراتو او په جواز کې د درج شوو شرایطو مطابق هغه په جلاظرف یاځای کې ځای پرځای کړي.

(۳) مالک يا ساکن ساختمانی که در آن زباله های مضره تولید میشود، مکلف است آنرا از سایر زباله ها جدا نموده، مطابق قواعد و مقررات اداره ملی حفاظت محیط زیست و شرایط مندرج جواز، آنرا در ظرف یا محل جداگانه جابجا نماید.

(۴) هېڅ شخص نشي کولای زبالي پداسی ډول بېځايه يا تشې کړي چې د ژوند چاپیریال د ککړېدو باعث شي يا دهغه په ککړتیا بدلې شي .

(۴) هېچ شخص نمیتواند زباله ها را طوری بیجا يا تخلیه نماید که باعث آلودگی محیط زیست شده يا به آلودگی آن مبدل گردد.

رسمي جریده

۶۳

د زبالو دتنظیم جوازلیکونه

څلور دېرشمه ماده :

(۱) هېڅ شخص نشي کولای د زبالو د راټولولو او دايمي زېرمه کولو يا سوځولو په غرض ځای جوړ کړی یا يې په خپل واک کې ولری او يا له هغه څخه پدې منظور گټه واخلي ، خوداچې د ژوند چاپېريال ساتنې دملي ادارې جوازلیک په لاس کې ولري.

(۲) د ژوند چاپېريال ساتنې ملي اداره د زبالو دتنظیم جوازلیک ارزوي او په هکله يې په لاندې توگه اجراءات کوي:

۱- که چېرې غوښتنلیک ورکونکی په اړوندو اجراءاتوکې ددې قانون دحکمونو له په پام کې نیولو سره د کافي مهارت لرونکی وي او باوري شي چې فعالیت يې د ژوند پر چاپېريال باندې ناوړه اغېزه نه اچوي، دجوازپه صادرولو اقدام کوي.

جوازنامه های تنظیم زباله ها:

ماده سی و چهارم :

(۱) هېڅ شخص نمی تواند محلی را غرض جمع آوری و ذخیره دائمی یا سوزاندن زباله ها اعمار نموده یا درتصرف خویش داشته ویا از آن بدین منظور استفاده نماید ، مگر اینکه جوازنامه اداره ملی حفاظت محیط زیست را بدست داشته باشد.

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست درخواست های جوازنامه تنظیم زباله ها را ارزیابی نموده ، در مورد ذیلاً اجراءات می نماید:

۱- هرگاه درخواست کننده در اجراءات مربوط با نظرداشت احکام این قانون دارای مهارت کافی بوده و متیقن گردد که فعالیت وی تأثیرات سوء بالای محیط زیست وارد نمی کند به صدور جواز نامه اقدام مینماید.

۲- از صدور جواز نامه امتناع نموده و دلایل کتبی آنرا به درخواست دهنده ارائه می نماید.

(۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است در خلال (۳۰) روز از تاریخ ارائه درخواست تصمیم خود را مبنی بر صدور یا رد جوازنامه اتخاذ نماید.

(۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست در صورت موجودیت دلایل مؤثره، میتواند جوازنامه تنظیم زباله ها را تعدیل، لغو یا شرایط اضافی را بالای آن وضع نماید.

جوازنامه تنظیم زباله های

زیانبار

ماده سی و پنجم:

(۱) مالک زمین یا ساکن محلی که زباله های زیانبار در آن نگهداری، دفع یا از آن استفاده میشود، مکلف است غرض حصول

۲- د جوازلیک له صادرولو څخه ډډه وکړي او لیکلي دلیلونه یې غوښتنلیک ورکونکي ته وړاندې کوي.

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره مکلفه ده، د غوښتنلیک د وړاندې کولو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې د جوازلیک د صادرولو یا رد په اړه خپل تصمیم ونیسي.

(۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د مؤثره دلیلونو د موجودیت په صورت کې، کولای شي د زبالو د تنظیم جوازلیک تعدیل، لغوه یا اضافي شرطونه پرې ولگوي.

د زیان راوړونکو زبالو د تنظیم

جوازلیک

پنځمه دېرشمه ماده:

(۱) دځمکې مالک یا دهغه ځای اوسېدونکی چې زبالې هلته ساتل کېږي، دفع یا ورڅخه گټه اخستل کېږي، مکلف دي د جوازلیک

رسمي جریده

۶۵

جوازنامه ، درخواست را که حاوی مطالب ذیل میباشد، به اداره ملی حفاظت محیط زیست ارائه نماید :

۱- ترکیب کیمیاوی و خاصیت ، حجم زباله های که تولید میگردد.

۲- روند صنعتی ، تجارتي یا فعالیتی که باعث ایجاد زباله ها میشود.

۳- روش که درخواست دهنده به منظور نگهداری ، تخلیه ، تنظیم ، ذخیره و تهیه طرزالعمل های زباله های زیانبار پیشنهاد میکند.

۴- اتخاذ تدابیر احتیاطی غرض جلوگیری از تأثیرات سوء زباله های زیانبار بالای محیط زیست .

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست بعد از ارزیابی درخواست های مندرج فقره (۱) این ماده ذیلاً اجراءات مینماید:

دترلاسه کولو په غرض غوښتنلیک چې دلاندې مطالبو لرونکی وي، د ژوند چاپیریال ساتنې ملي ادارې ته وړاندې کړي:

۱- دهغو زبالو کیمیاوي ترکیب او د حجم خاصیت یې چې تولیدېږي.

۲- صنعتي ، سوداگریز بهیر یا فعالیت چې د زبالو د رامنځته کېدو باعث گرځي .

۳- هغه تگلاره چې غوښتنلیک ورکونکی یې د زیان راوړونکو زبالو دساتنې ، تشېدو، تنظیمولو او زېرمه کولو لپاره د کړنلارو دبرابرولو په منظور ، وړاندې کوي.

۴- د ژوند پر چاپیریال باندې د زیان راوړونکو زبالو د ناوړو اغېزو دمخنیوي په غرض د احتیاطي تدبیرونو نیول.

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره ددې مادې په فقره کې د درج شوو غوښتنلیکونو له ارزونې وروسته په لاندې توگه اجراءات کوي:

- ۱- جوازلیک له شرطونو سره یاپرته له هغو صادروي، پدې شرط چې باوري شي چې د زیان راوړونکو زبالو دساتنې، تشېدو یا تنظیم په غرض وړاندیز شوې تگلاره، ناوړې اغېزې نه رامنځته کوي.
- ۲- د جواز له صادرولو څخه ډډه کوي او دلیونه یې په لیکلې توگه غوښتنلیک ورکونکي ته وړاندې کړي.
- (۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره مکلفه ده، د غوښتنلیک د تسلیمې له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې دهغه د صادرولو یا رد په اړه خپل تصمیم ونیسي.
- (۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره، د مؤجهدلیونو د موجودیت په صورت کې کولای شي د زیان راوړونکو زبالو د تنظیم جوازلیک تعدیل، تعلیق یا لغوه کړي او یا اضافي شرطونه پرې ولگوي.
- (۵) د زیان راوړونکو زبالو د تنظیم د ۱- جوازنامه را با شرایط یا بدون آن صادر مینماید، مشروط براینکه متیقن گردد که روش پیشنهادی غرض نگهداری، تخلیه یا تنظیم زباله های زیانبار تأثیرات سوء را ببار نمی آورد.
- ۲- از صدور جواز نامه امتناع ورزیده و دلایل آنرا کتباً به درخواست دهنده ارائه نماید.
- (۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است در خلال (۳۰) روز از تاریخ تسلیمی درخواست تصمیم خود را مبنی بر صدور یا رد آن اتخاذ نماید.
- (۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست در صورت موجودیت دلایل مؤجه می تواند جوازنامه تنظیم زباله های زیانبار را تعدیل، تعلیق یا لغو نموده و یا شرایط اضافی را بالای آن وضع نماید.
- (۵) مدت اعتبار جوازنامه تنظیم

رسمي جریده

۶۷

زباله های زیانبار از پنج سال بیشتر بوده نمی تواند ، مشروط براینکه دارنده جواز نامه در خلال مدت اعتبار آن اداره ملی حفاظت محیط زیست را در باره هر نوع تغییر در کمیت و کیفیت زباله ها مطلع نماید، در این صورت اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند حسب لزوم متن جوازنامه را بعد از اطمینان نگهداری ، دفع و تنظیم زباله ها به نحو یکه تأثیرات سوء نداشته باشد ، تعدیل نماید.

منع توريد ، صدور و تجارت

زباله ها

ماده سی و ششم :

هیچ شخص نمی تواند به توريد ، صدور ، ترانزیت یا تجارت زباله ها مبادرت ورزد، مگر اینکه اجازه کتبی قبلی اداره ملی حفاظت محیط زیست را بدست آورده باشد.

جوازلیک د اعتبار موده له پنخو کلونو خنجه نشي زیاتبدی ، پدې شرط چې د جوازلیک لرونکی دهغه د اعتبار په موده کې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د زبالو په کمیت او کیفیت کې دهرډول بدلون په هکله خبره کړي، پدې صورت کې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د لزوم له مخې د جوازلیک متن ، د زبالو دساتنې ، دفع او تنظیم په هغه ډول چې ناوړې اغېزې ونه لري له ډاډ وروسته تعدیل کړي.

د زبالو د واردولو ، صادرولو او

سوداگری-منع

شپږ دېرشمه ماده:

هیڅ شخص نشي کولای د زبالو په واردولو ، صادرولو ، ترانزیت یا سوداگری-لاس پورې کړي، خو دا چې د ژوند چاپیریال ساتنې دملی ادارې دمخه لیکلې اجازه یې ترلاسه کړې وي.

پنجم فصل

د اوبو دسرچینو دساتنې

او تنظیم تدبیرونه

د اوبو دسرچینو تنظیمول

اووه دپرشمه ماده:

(۱) حقیقي او حکمي اشخاص مکلف دي د اوبو د سرچینو دساتنې، خونديتوب، کنترول، پراختیا، تنظیم او گڼې اخستلو په منظور لاندې مراتب په پام کې ونیسي:

۱- د اوبو د ژویو(آبزیو) د زیست بومونو او په هغو پورې او ددوی ترمنځ د ژوندانه دتنوع ساتنه.

۲- د اوبو د سرچینو د ککړتیا او وړاندو د پېښېدو مخنیوی او راتپول.

(۲) اړوند وزارتونه او دولتي او غیردولتي ادارې مکلف دي د اوبو د سرچینو دتنظیم دپلان دطرح او ترتیب په وخت کې لږترلږه لاندې مراتب په پام کې ونیسي:

فصل پنجم

تدابیر حفاظت و تنظیم منابع

آب

تنظیم منابع آب

ماده سی و هفتم:

(۱) اشخاص حقیقي و حکمي مکلف اند به منظور نگهداری، حفاظت، کنترول، توسعه، تنظیم و استفاده از منابع آب موارد ذیل را در نظر گیرند:

۱- حفاظت زیست بوم های آبی و وابسته به آن و تنوع حیات در آنها.

۲- جلوگیری و کاهش وقوع آلوده گی و تخریب منابع آب.

(۲) وزارت ها و ادارات دولتي و غیر دولتي ذیربط مکلف اند حین طرح و ترتیب پلان تنظیم منابع آب حد اقل موضوعات آتی را در نظر گیرند:

- ۱- دآبریزونو هراړخیز تنظیمول.
  - ۲- د ترځمکې لاندې اوبو د رایستلو دوامدار تنظیمول.
  - ۳- د کرنې، صنعت، دکانونو د رایستلو او ښار جوړونې دمقصدونو لپاره د ځمکې دمخ د اوبو تنظیمول.
  - ۴- دانسان اوزیست بومونو د روغتیا دساتنې په غرض د تدبیرونو نیول.
  - ۵- د تالابونو او په هغو پورې د تړلو زیست بومونو دساتنې په غرض د تدبیرونو نیول.
  - ۶- د اوبو د سرچینو د دوامدارې گټې اخستنې او تنظیم په غرض نورې اړینې موضوعگانې.
- د اوبو د سرچینو د ککړتیا د

اغېزو مخنیوی او علاج

اته دپړشمه ماده:

د ځمکې مالک، مستاجر یا هغه شخص چې پر ځمکه باندې فعالیت سرته رسوي او له امله یې د اوبو دسرچینو د پام وړ ککړتیا باعث گرځېدلی یایې ککړتیا متصوره وي،

- ۱- تنظیم همه جانبه آبریزه ها .
  - ۲- تنظیم استخراج دوامدار آب های زیرزمینی .
  - ۳- تنظیم آب های سطح زمین برای مقاصد زراعت، صنعت، استخراج معادن و شهر سازی .
  - ۴- اتخاذ تدابیر غرض حفظ صحت انسان و زیست بوم ها .
  - ۵- اتخاذ تدابیر غرض محافظت تالاب ها و زیست بوم های وابسته به آن .
  - ۶- سایر موضوعات ضروری غرض استفاده و تنظیم دوامدار منابع آب .
- جلوگیری و علاج تأثیرات

آلودگی منابع آب

ماده سی وهشتم:

مالک زمین، مستاجر یا شخصیکه بالای زمین فعالیت را انجام داده و بالاثر، باعث آلودگی قابل ملاحظه منبع آب گردیده یا احتمال آلودگی آن متصور باشد، مکلف است به

- مکلف دي له هغې څخه دمخنيوي په منظور لاندې تدبيرونه ونيسي :
- ۱- دهغه فعالیت يا بهير چې د ککړتيا باعث گرځي درول ، بدلول او کنترولول.
- ۲- د زبالو په تنظيم پورې د اړوندو معيارونو او مقرراتو په پام کې نيول.
- ۳- د ککړوونکو له خوځېدو څخه مخنيوی.

- منظورجلوگيری از آن تدابير ذيل را اتخاذ نمايد:
- ۱- توقف ، تغيير يا کنترول فعالیت يا روند که باعث آلودگی ميشود .
- ۲- رعایت معيار ها و مقررات مربوط به تنظيم زباله ها .
- ۳- جلوگيری از حرکت آلوده کننده ها .
- ۴- امحا و از بين بردن منبع آلودگی .
- ۵- علاج تأثيرات آلودگی .
- ۶- علاج تأثيرات هر نوع اختلال دريستر يا کنار مجرای آب

فصل ششم

تنوع حیات ، حفاظت و تنظيم منابع طبیعی

برنامه ملی تنوع

ماده سی و نهم :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است با نظر داشت

- ۴- د ککړتيا د سرچينې ورک کول او له منځه وړل.
- ۵- د ککړتيا د اغيزو علاج.
- ۶- د اوبو دمجرایه بستر او څنگ کې د هرډول گاهوډی-داغيزو علاج.

شپږم فصل

د ژوندانه تنوع او د طبيعي سرچينو ساتنه او تنظيمول

دتنوع ملي برنامه

نهه دیرشمه ماده:

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره مکلفه ده ددې قانون د

رسمي جریده

۷۱

احکام این قانون برنامه ملی تنوع حیات و برنامه عمل را که شامل حفاظت در محیط اصلی و خارج از آن می باشد، در مشوره با وزارت ها و ادارات ذیربط از تاریخ انفاذ این قانون در خلال مدت دو سال تهیه نماید.

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است تدابیر مندرج برنامه ملی تنوع حیات و برنامه عمل را در پلانگذاری انکشاف ملی شامل نماید.

(۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند برنامه ملی تنوع حیات و برنامه عمل را در خلال حد اقل هر پنج سال مورد تجدید نظر قرار دهد.

پلان گذاری

ماده چهارم :

(۱) پلانگذاری استفاده از منابع طبیعی در داخل یا خارج ساحه

حکمونو له په پام کې نیولو سره د حیات د تنوع ملي برنامه او هغه د عمل برنامه چې په اصلي چاپیریال او له هغه څخه په بهر کې ساتنه پکې شامله وي ، له اړوندو وزارتونو او ادارو سره د دې قانون د نافذیدو له نېټې څخه د دوو کلونو مودې په ترڅ کې برابرې کړي .

(۲) د ژوند چاپیریال ملي اداره مکلف ده د حیات د تنوع په ملي برنامه او د عمل په برنامه کې درج شوي تدبیرونه د ملي پرمختیا په پلانونه کې شامل کړي.

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د حیات د نوع ملي برنامه او د عمل برنامه لږترلږه د هرو پنځو کلونو په ترڅ کې تر نوې کتنې لاندې ونیسي .

پلانونه

څلورېنځمه ماده :

(۱) د ساتل شوې ساحې په دننه یا بهر کې له طبیعي سرچینو څخه د

حفاظت شده طوری تنظیم میگردد که حفاظت و استفاده دوامدار آن تأمین شده بتواند.

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست در مشوره و هماهنگی باوزارت ها و ادارات ذیربط برنامه های احیای مجدد زیست بوم های آسیب دیده را از طریق پلان گذاری انکشاف ملی مندرج این فصل تهیه وترتیب می نماید که شامل پلان های تنظیم منابع طبیعی وساحات حفاظت شده میباشد .

(۳) فعالیت های که منجر به استفاده غیر دوامدار از منابع طبیعی میگردد ، بدون اجازه کتبی اداره ملی حفاظت محیط زیست و سایر وزارت ها و ادارات ذیربط صورت گرفته نمی تواند .

ساحات حفاظت شده ملی

ماده چهل و یکم:

سیستم ساحات حفاظت شده ملی درکشور مطابق احکام این

گفتی اخستنی پلانونه پداسی توگه تنظیمپری چی له هغو خخه ساتنه او دوامداره گتیه اخستنه تأمین شی.

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنی ملی اداره له وزارتونو او اړوندو ادارو سره په سلا او هم غږی- کې د زیان منو شوو زیست بومونو د بیارغولو برنامه پدې فصل کې درج د ملی پرمختیا د پلانونې له لارې برابرې او ترتیویو چې د طبیعی سرچینو او ساتل شوو ساحو د تنظیم پلانونه پکې شامل دي .

(۳) هغه فعالیتونه چې له طبیعی سرچینو خخه غیر دوامداره گتیی اخستنی ته رسېږي، د ژوند چاپیریال ساتنی د ملی ادارې او نورو اړوندو وزارتونو او ادارو له لیکلې اجازې پرته صورت نشي موندلی.

ملی ساتل شوې ساحې

یو څلوېښتمه ماده :

په هېواد کې د ملی ساتل شوو ساحو سیستم ، د دې قانون د

رسمي جریده

۷۳

قانون به منظور تأمین اهداف ذیل ایجاد میگردد:

۱- حفظ میراث های طبیعی ، باستانی و فرهنگی .

۲- حفاظت بدیل های فعلی و آینده انکشاف دوامدار و در صورت ضرورت احیای مجدد ایکو سیستم های نماینده ، زیستگاه های طبیعی ، مشخصات طبیعی و فرهنگی و توحید تنظیم آنها در برنامه های ملی و محلی استفاده از زمین .

۳- استفاده دوامدار از منابع طبیعی در کلیه فعالیت های مربوط به ساحات حفاظت شده با تشخیص و تعیین حدود آن و طرح برنامه های مشترک غرض تنظیم ساحات حفاظت شده به همکاری مردم محل .

حکمونو مطابق د لاندې موخو د تأمینولو په منظور جوړېږي :

۱- د طبيعي ، لرغونو او فرهنگي ميراثونو ساتل .

۲- د دوامدارې پر مختيا د اوسنيو او راتلونکو بدیلونو ساتل او د اړتیا په صورت کې د نماینده ایکو سیستمونو ، طبیعی استوګنځایونو ، د طبیعی او فرهنگي مشخصاتو او له ځمکې څخه د ګټې اخستنې په ملي او سیمه ایزو برنامو کې د هغو د تنظیم توحیدول .

۳- په ساتل شوو ساحو پورې په ټولو اړوندو فعالیتونو کې له طبیعی سرچینو څخه دوامداره ګټه اخسته د هغو د حدودو په تشخیص او ټاکلو سره او د سیمې د خلکو په همکاری د ساتل شوو ساحو د تنظیم په غرض د ګډو برنامو طرح کول .

پلان گذاري ساحات حفاظت

شده

ماده چهل و دوم :

(۱) اداره ملي حفاظت محيط
زيست به منظور ايجاد ساحات
حفاظت شده ملي ، پلان جامع
حاوي مطالب عمده ذيل راتيهه و
ترتيب مي نمايد :

۱- اهداف برنامه ساحات حفاظت
شده ملي .

۲- پيشبيني نقش هر يك از
ساحات موجوده حفاظت شده غرض
نيل به اهداف مندرج جز (۱) اين
فقره .

۳- تشخيص خلاها درزيست بوم
هاي نماينده وزیستگاه
هاي شامل ساحات حفاظت شده
ملي .

۴- پيشبيني طرز العمل تطبيق و
توسعه هر چه بيشتر ساحات حفاظت
شده ملي .

(۲) اداره ملي حفاظت محيط

د ساتل شوو ساحو

پلانونه

دوه خلوپنتمه ماده :

(۱) د ژوندچاپيريال ساتني ملي اداره
د ملي ساتل شوو ساحو د رامنخته
كولو په منظور د لاندې مطالبو
لرونكي جامع پلان برابر او
ترتيبوي:

۱- د ملي ساتل شوو ساحو د برنامي
موخي .

۲- د دې فقري په (۱) جزء كي
درج شوو موخو ته د رسيدلو په
غرض له موجوده ساتل شوو ساحو
خخه د هرې يوې د نقش اټكلول .

۳- په نماينده زيستبومونو او په ملي
ساتل شوو ساحو كي په ساتلو
اوسپدنخايونو كي د تشو(خلاگانو)
تشخيصول .

۴- د ملي ساتل شوو ساحو د هر
خه زيات تطبيق او پراختيا د
كرنلاري اټكلول .

(۲) د ژوند چاپيريال ساتني ملي

زیست با وزارتها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی و مردم محل در طرح و ترتیب پلان تنظیم هر یک از ساحات حفاظت شده مربوط همکاری می نماید این پلان عمدتاً حاوی مطالب ذیل می باشد :

۱- اهداف مربوط به تنظیم ساحه حفاظت شده .

۲- تشخیص مرجع اداری شامل هماهنگی روند پلانگذاری.

۳- تشخیص فعالیت‌های مجاز در داخل ساحه حفاظت شده .

۴- تشخیص فعالیت‌های مناسب در اطراف ساحات حفاظت شده .

۵- تشخیص قواعد مربوط به کنترل توریسم و خدمات مربوط .

۶- قواعد مربوط به تأمین حقوق تعاملی به ارتباط منابع طبیعی .

۷- قواعد مربوط به سهمگیری در فوائد تنظیم ساحه .

اداره له اړوندو وزارتونو او مرکزي او سیمه ایزو ادارو او د سیمه ایزو له خلکو سره د اړوندو ساتل شوو ساحو د هرې یوې د تنظیم د پلان په طرح او ترتیب کې همکاری کوي ، د غه پلان عمدتاً د لاندې مطالبو لرونکی وي :

۱- د ساتل شوې ساحې په تنظیم پورې اړوندې موخې .

۲- د پلانونې د بهیر د هم غږۍ په شمول د اداري مرجع تشخیصول .

۳- د ساتل شوې ساحې په دننه کې د مجاز فعالیتونو تشخیصول .

۴- د ساتل شوو ساحو په شاوخوا کې د مناسبو فعالیتونو تشخیصول .

۵- د تورېزم په کنترل پورې اړوند قواعد او مربوط خدمتونه .

۶- د طبیعي سرچینو په اړه د تعاملی حقوقو په تأمینولو پورې اړوند قواعد .

۷- د ساحې د تنظیم په کتو کې د برخې اخستنې اړوند قواعد .

۸- پیشبینی سایر قواعد مختص به ساحات مورد نظر.

(۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند در ساحات حفاظت شده مطابق پلان مربوط همان ساحه در تفاهم با مردم محل و سایر مراجع ذیربط فعالیت های را محدود یا ممنوع قرار دهد.

(۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست مصارف مورد ضرورت اداری ساحات حفاظت شده ملی مندرج این ماده را در بودجه سالانه خود پیشبینی مینماید.

دسته بندی ساحات حفاظت شده

ماده چهل و سوم:

(۱) ساحات حفاظت شده طور ذیل دسته بندی میگردد:

۱- ساحه حفاظت گاه مطلق طبیعی.

۲- ساحه پارک ملی.

۳- ساحه آبدیه طبیعی.

۸- په پام وړ ساحو پورې د نورو مختصو قواعدو اټکلول.

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي په ساتل شوو ساحو کې، د هغې ساحې د اړوند پلان مطابق د محل له خلکو او نورو اړوندو مراجعو سره په تفاهم کې ځینې فعالیتونه محدود یا بند کړي.

(۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره، پدې ماده کې درج د ملي ساتل شوو ساحو د اداري اړتیا وړ لگښتونه په خپله کلني بودجه کې اټکلوې.

د ساتل شوو ساحو دسته بندی

دری څلورېننتمه ماده:

(۱) ساتل شوې ساحې په لاندې توګه دسته بندي کېږي:

۱- د طبیعي مطلق استوګنځای ساحه.

۲- د ملي پارک ساحه.

۳- د طبیعي آبدې ساحه.

رسمي جریده

۷۷

- ۴- د استوګنځای یا د انواعو د تنظیم ساحه .
- ۵- د ساتل شوې منظرې ساحه .
- ۶- د تنظیم شوی سرچینې لرونکې ساتل شوی ساحه .
- (۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی دسته بندی د اوبو او خاورو پر زیست بومونو او په اوبو او خاورو کې د شاملو ترکیباتو په سیمو کې یو شان د تطبیق وړ دي .
- (۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره له وزارتونو او اړوندو مرکزي او محلي ادارو سره په سلا کې له ساتل شوو ساحو څخه د هرې یوې د تنظیم په منظور کړنلارې وضع کوي .
- (۴) موجودې ساتل شوې ساحې د دې قانون د حکمونو مطابق بیا دسته بندی کېږي او د دې قانون د پنځه څلوېښتمې مادې د حکم مطابق د هغې حدود ټاکل کېږي .
- ۴- ساحه زیستگاه یا تنظیم انواع .
- ۵- ساحه منظره حفاظت شده .
- ۶- ساحه حفاظت شده حاوی منبع تنظیم شده .
- (۲) دسته بندی های مندرج فقره (۱) این ماده بصورت یکسان بالای زیست بوم های خاکی و آبی و مناطق شامل ترکیبات آب و خاک قابل تطبیق می باشد.
- (۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست در مشوره با وزارت ها و ادارات مرکزی و محلی ذیربط طرزالعمل هائی را به منظور تنظیم هر یک از ساحات حفاظت شده وضع می نماید.
- (۴) ساحات حفاظت شده موجود مطابق احکام این قانون دوباره دسته بندی گردیده، مطابق حکم ماده چهل و پنجم این قانون حدود آن معین می گردد.

زیستگاه های انواع حفاظت

شده

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) محلات زیست انواع حفاظت شده، بحيث ساحات تنظيم شدهٔ انواع (حيوانات و نباتات) مطابق احكام مندرج مواد چهل و سوم و پنجاهم اين قانون مشخص می گردد .

(۲) ادارهٔ ملی حفاظت محیط زیست پلان های را غرض انسجام انواع موجودات حیه درساحات تنظیم شده و درهماهنگی با برنامه های احیاء انواع مطابق حکم مادهٔ پنجاه و سوم اين قانون طرح و ترتیب می نماید .

(۳) هیچ شخص نمیتواند زیستگاه های انواع حفاظت شده را تخریب نماید. مرتکبین آن مورد تعقیب عدلی قرارمیگیرند.

د ساتل شوو انواعو

استوگنخایونه

خلور خلوبنتمه ماده :

(۱) د ساتل شوو انواعو د اوسېدو خایونه د انواعو (حيواناتو او نباتاتو) د تنظيم شوو ساحو په توگه د دې قانون د دري خلوبنتمې او پنخوسمې مادی د حکمونو مطابق مشخصېږي .

(۲) د ژوند چاپېریال ساتنې ملي اداره په تنظيم شوو ساحو کې د حیه موجوداتو د انواعو د سمون په غرض او د دې قانون د دري پنخوسمې مادې د حکم مطابق د انواعو د د بیارغولو له برنامه سره په هم غږۍ کې پلانونه طرح او ترتیبوي .

(۳) هېڅ شخص نشي کولای د ساتل شوو انواعو استوگنخایونه ویجاړ کړي . مرتکبین یې تر عدلی تعقیب لاندې نیول کېږي .

رسمي جریده

۷۹

د ساتل شوو ساحو ټاکل

پنځه څلورېنځمه ماده :

(۱) د ساتل شوو ساحو حدود د اړوند محل د خلکو په سلا تشخيص او ټاکل کېږي .

(۲) د ژوند چاپېريال ساتنې ملي اداره له وزارتونو ، مرکزي او سيمه ايزو اړوندو ادارو سره په هم غږۍ کې د ساتل شوو ساحو د جوړولو او دسته بندۍ د وړانديز د برابرولو په غرض لازمي سروې گانې او کتنې سرته رسوي ، دغه وړانديز عمدتاً د لاندې مطالبو لرونکی وي :

۱- د وړانديز شوو ساحو د جوړولو د ليلونه د هغو د ساتنې او دسته بندۍ په غرض چې د ملي ساتل شوو ساحو موخې په پام کې ونيسي او د گټې او زيان ارزونه يې پکې شامله وي .

۲- د ساتنې لپاره د وړانديز شوې ساحې فزيکي سروې .

۳- په وړانديز شوې ساحه کې له

تعيين ساحات حفاظت شده

ماده ټولې وپنجم :

(۱) حدود ساحات حفاظت شده به مشوره مردم محل مربوطه تشخيص و تعيين ميگردد .

(۲) اداره ملي حفاظت محيط زيست درهماهنگي با وزارت ها و ادارات ذيربط مرکزی و محلی غرض تهیه پیشنهاد ایجاد و دسته بندی ساحات حفاظت شده ، سروی ها و مطالعات لازم را انجام میدهد . این پیشنهاد عمدتاً حاوی مطالب ذیل می باشد :

۱- دلایل ایجاد ساحات پیشنهاد شده غرض حفاظت و دسته بندی آنها که اهداف ساحات حفاظت شده ملی را در نظر گرفته و شامل ارزیابی مفاد واضرار آن باشد .

۲- سروی فزيکي ساحه پیشنهاد شده برای حفاظت .

۳- سروی اجتماعي - اقتصادي

نفوس درمحل توأم با شرح استفادهٔ تمامی از منابع طبیعی در ساحهٔ پیشنهاد شده و بررسی تأثیرات احتمالی آن مطابق حکم مندرج مادهٔ چهل و سوم این قانون .

۴- گزارش درمورد همکاری با وزارت ها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی و مردم محل در تعیین حدود و دسته بندی ساحهٔ پیشنهاد شده.

۵- نظریات و پیشنهادات وزارت ها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی و مردم محل درمورد ساحهٔ پیشنهادی و اعلام ساحهٔ حفاظت شده .

۶- شرح چگونگی تدابیر غرض جبران خساره که بالاثر ایجاد ساحهٔ حفاظت شده بوجود میآید .

(۳) ساحات حفاظت شده به سطح

طبیعی سرچینو خنجه د تمامی گتې اخستنې او د هغه احتمالي اغیزو د خېرنې له شرحې سره یو ځای د دې قانون په دري څلورېنتمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق په سیمه کې د نفوسو ټولنیزه اقتصادي-خېرنه .

۴- د وړاندیز شوې ساحې د حدودو او دسته بندی په ټاکلو کې له اړوندو وزارتونو ، مرکزي او سیمه ایزو ادارو او د محل له خلکو سره د همکاری په هکله رپوټ .

۵- د وړاندیز شوې ساحې او د ساتل شوې ساحې د اعلامولو په هکله د اړوندو وزارتونو ، مرکزي او سیمه ایزو ادارو او د سیمې د خلکو نظریې او وړاندیزونه .

۶- د هغه زیان د جبران په غرض چې د ساتل شوې ساحې د جوړولو له امله منځ ته راځي ، د تدبیرونو د څرنګوالي شرح .

(۳) په ملي سطح ساتل شوې ساحې،

رسمي جریده

۸۱

ملی مطابق احکام قانون ایجاد
میگردد.

لغوساحات حفاظت شده

مادهٔ چهل و ششم :

(۱) وزارت ها و ادارات ذیربط
مرکزی و محلی درمشوره با ادارهٔ
ملی حفاظت محیط زیست پیشنهاد
لغو یک ساحه و حذف آنرا از
فهرست ساحات حفاظت شده که
حاوی مطالب ذیل میباشد، طرح و
ترتیب می نماید:

۱- ارائه دلایل مؤجه
لغو .

۲- شرح ارزیابی تأثیرات
محیط زیستی که بالاثر لغو
ساحهٔ حفاظت شده بالای
زیست بوم ها، انواع (حیوانات و
نباتات) وجوامع محلی وارد
میگردد .

۳- شرح تدابیر لازم غرض کاهش
تأثیرات ناشی از لغو ساحه حفاظت
شده .

د قانون د حکمونو مطابق
جوړیږي .

د ساتل شوو ساحو لغوه

شپږ څلوېښتمه ماده :

(۱) اړوندوزارتونه او مرکزي او
سیمه ایزې ادارې د ژوند چاپیریال
ساتنې له ملي ادارې سره په سلاکې د
ساتل شوو ساحو له فهرست څخه د
یوې ساحې د لغوې او د هغې د
حذفولو وړاندیز چې د لاندې مطالبو
لرونکی وي ، طرح او ترتیبوي :

۱- د لغوې د مؤجهو دلیلونو
وړاندې کول .

۲- د ژوند چاپیریالي اغېزو د
ارزونې شرح چې د ساتل شوې
ساحې د لغوې له امله پر زیست
بومونو ، انواعو (حیواناتو او نباتو) او
سیمه ایزو ټولنو باندي
واردیږي .

۳- د ساتل شوې ساحې له لغوې
څخه د رامنځته شوو اغېزو د راتیټولو
په غرض د لازمو تدبیرونو شرح .

۴- نظريات وزارت ها و ادارات
ذيربط مرکزی و محلی و مردم
محل .

(۲) ساحات حفاظت شده به سطح
ملی مطابق احکام قانون لغو
میگردد.

پیشنهاد مبنی بر لغو یک ساحة
حفاظت شده توأم با پیشنهاد غرض
دسته بندی یک ساحة جدید
مشابه به ساحة پیشنهاد شده به
منظور لغو، برویت زیست بوم های
نمایند، محلات زیست یا
مشخصات طبیعی و فرهنگی آن
صورت میگیرد، مشروط
براینکه پیشنهاد حاوی شرایط
مندرج ماده چهل و پنجم این قانون
باشد .

احیای نباتات بومی

ماده چهل و هفتم :

وزارت زراعت ، مالداري و مواد
غذائی به همکاری اداره ملی
حفاظت محیط زیست و وزارت ها

۴- د اړوندو وزارتونو ، مرکزي او
سیمه ایزو ادارو او د سیمې د خلکو
نظريې .

(۲) په ملي سطح ساتل شوې ساحې
د قانون د حکمونو مطابق ، لغوه
کېږي .

د یوې ساتل شوې ساحې د لغوې په
اړه وړاندیز د لغوې په منظور ساتل
شوې ساحې ته د ورته یوې نوې
ساحې د دسته بندی په غرض له
وړاندیز سره یو ځای ، د نماینده
زیست بومونو ، د اوسېدو د ځایونو
یا د هغو د طبیعی او فرهنگی
مشخصاتو له مخې صورت مومي
پدې شرط چې وړاندیز د دې قانون
په پنځه څلوېښتمه ماده کې د درج
شوو شرایطو لرونکی وي .

د بومي نباتاتو احیاء کول

اووه څلوېښتمه ماده :

د کرنې ، مالداري او غذايي موادو
وزارت د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي
ادارې او اړوندو وزارتونو ، مرکزي

رسمي جریده

۸۳

و ادارات ذيربط مرکزی و محلی به منظور کنترول و جلوگیری از توسعه دامنه صحرا و امحای نباتات بومی از طریق طرح و تطبیق برنامه های احیای جنگلات ، جنگل کاری و سایر نباتات و استفاده دوامدار از آنها ، معیار های ذیل را در نظر میگیرد:

۱- اعطای حق اولویت به انواع بومی حین احیای جنگلات ، جنگلکاری و احیای مجدد فرش نباتی .

۲- منع حریق ساحات سبز، مگر اینکه برای حفاظت زیست بوم ها و انواع مخصوص آن لازمی پنداشته شود .

۳- منع چرانیدن مواشی در ساحاتی که کار احیای نباتات بومی و سایر نباتات الی مساعد شدن آن غرض استفاده چراگاه جریان داشته باشد.

او سیمه ایزو ادارو په همکاری د ځنگلونو ، ځنگل کاری او نورو نباتاتو د بیارغولو او له هغو څخه د دوامدارې کټې اخستنې د برنامو د تطبیق له لارې ، د صحرا د لمنې له پراخېدو او د بومي نباتاتو له له منځه تلو څخه د کنترول او مخنیوي په منظور ، لاندې معیارونه په پام کې نیسي :

۱- د ځنگلونو ، ځنگل کاری او د نباتي فرش بیارغولو ته د لومړیتوب حق ورکول .

۲- د شنو ساحو د شوخولو منع کول ، خو دا چې د زیست بومونو او له هغو څخه د مخصوصو انواعو د ساتنې لپاره لازمي وگڼل شي .

۳- په هغو ساحو کې چې د بومي نباتاتو او نورو نباتاتو د احیاء کولو کار یې د خړې ځای د کټې اخستنې په غرض دهغو تر مساعدېدو پورې دوام ولري، د مواشي د خړولو منع کول .

۴- اعطاء حق اولويت به حفاظت نباتات کنار دریا .

علفچرها

مادهٔ چهل و هشتم:

(۱) وزارت زراعت ، مالداري و مواد غذائي مکلف است به همکاري ادارهٔ ملي حفاظت محيط زيست و ادارات ذيربط مرکزي و محلي ، ساحات علفچرها جهت چراگاه مواشي طوري تنظيم نمايد که تأثيرات سؤ آن کاهش داده شده و استفاده مفيد از فرش نباتي را از طرق آتي افزايش دهد :

۱- تشخيص و تعيين حدود ساحات و شامل ساختن آن درپلان های استفاده از زمين و تنظيم منابع طبيعي مطابق حکم مادهٔ بيست و پنجم اين قانون .

۲- تعيين معبر ها برای مالداران کوچي ، درامتداد مسير معمولي و شامل ساختن

۴- د سيند دغاري نباتاتو ساتني ته د لومريتوب حق ورکول .

خرپ خای (علفچر)

اته خلوبنتمه ماده :

(۱) د کرنې ، مالداري او غذايي موادو وزارت مکلف دی د ژوند چاپيريال ساتنې د ملي ادارې او د اړوندو مرکزي او سيمه ايزو ادارو په همکاري د خرپ خای ساحې د مواشي د خرپ خای لپاره داسي تنظيم کړي چې ناوړه اغېزې يې راتپي شي او په لاندې طريقو سره له نباتي فرش څخه گټه وړه گټه اخستنه زياته کړي :

۱- د ساحو د حدودو تشخيصول او ټاکل او د دې قانون د پنځه ويشتمې مادې مطابق له ځمکې څخه د گټې اخستنې او طبيعي سرچينو د تنظيم په پلانونو کې د هغو شاملول .

۲- د معمولي تگلورو په اوږدو کې کوچيو مالدارانو ته د تېرېدو د لارې ټاکل او د دې قانون

رسمي جریده

۸۵

آن درپلان استفاده از زمین و تنظیم منابع طبیعی مطابق حکم ماده بیست و پنجم این قانون .

۳- توسعه حفر چاه ها در مسیر راه های که برای عبور کوچی ها تعیین گردیده است .

(۲) حین اتخاذ تصمیم در موارد مندرج فقره (۱) این ماده ، با ساکنان متأثر شده محل و کوچی های مالدار مشوره صورت میگیرد، مشروط بر اینکه مغایر احکام این قانون نباشد.

پلان گذاری انواع

ماده چهل و نهم:

پلانگذاری غرض استفاده از زمین ، تنظیم منابع طبیعی ، تنظیم ساحات و زیستگاه انواع طوری تنظیم میشود که حفاظت انواع در آن تأمین گردد.

د پنخه و یشتمی مادی د حکم مطابق له ځمکې څخه د گټې اخستنې او طبیعي سرچینو د تنظیم په پلان کې یې شاملول .

۳- د هغو لارو په اوږدو کې چې د کوچیانو د تېرېدو لپاره ټاکل شوې دي ، د څاگانو د کیندلو پر اخول .

(۲) د دې مادي په (۱) فقره کې په درج مواردو کې د تصمیم د نیولو په ترڅ کې د سیمې له زیانمنو شوو اوسېدونکو او مالدارو کوچیانو سره سلاکېږي . پدې شرط چې د دې قانون د حکمونو مغایر نه وي .

د انواعو پلانونه

نه څلورېنښتمه ماده :

له ځمکې څخه د گټې اخستنې ، د طبیعي سرچینو د تنظیمولو، د انواعو د ساحو او استوګنځایونو د تنظیمولو په غرض پلانونه پداسې ډول تنظیمېږي چې د انواعو ساتنه پکې تأمین شي .

د انواعو فهرست

پنځوسمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د عملي او تخصصي مراجعو اړوند وزارتونو او ادارو په همکارۍ د استحصال وړ او ساتل شوو انواعو فهرست د هېواد په سطح برابرې او د ضرورت په وخت کې یې تر نوې کتنې لاندې نیسي .

(۲) که چېرې یو نوع د ساتنې په نا مساعد حالت کې قرار ولري یا یې موجودیت په هېواد کې نوی کشف شي ، د ساتل شوو انواعو په فهرست کې شاملېږي .

(۳) ساتل شوي انواع په اړوند فهرست کې تر هغه وخت پورې پاتې کېږي چې د ساتنې حالت یې مساعد ثابت شي .

(۴) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج فهرست کې د هغو انواعو په هکله معلومات شاملېږي چې د دې قانون د شپږ ویشتې مادې د حکم

فهرست انواع

ماده پنجا هم :

(۱) اداره ملي حفاظت محیط زیست به همکارۍ مراجع علمي و تخصصي و وزارتها و ادارات ذیربط فهرست انواع قابل استحصال و حفاظت شده را به سطح کشور تهیه و عندالضرورت مورد تجدید نظر قرار میدهد .

(۲) هرگاه یک نوع درحالت نا مساعد حفاظت قرارداشته یا موجودیت آن درکشور جدیداً کشف گردد ، شامل فهرست انواع حفاظت شده می شود .

(۳) انواع حفاظت شده در فهرست مربوطه الی زمانی باقی می ماند که حالت حفاظت آنها مساعد ثابت گردد.

(۴) فهرست مندرج فقره (۱) این ماده شامل معلومات درمورد انواعی میگردد که در روند طرح پلان

رسمي جریده

۸۷

تنظیم منابع طبیعی مطابق حکم ماده بیست و پنجم این قانون جمع آوری شده و جهت مطالعه و ابراز نظر در اختیار ادارات مرکزی و محلی و مردم محل قرار میگیرد .

بهره برداری از انواع قابل

استحصال

ماده پنجاه و یکم :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست پلان تنظیم انواع قابل استحصال را که فهرست آن مطابق حکم مندرج ماده پنجاهم این قانون با نظر داشت اصول تنظیم واحد ها و تنظیم ایکولوژیکی که شامل احکام حفاظت از زیستگاه های انواع می باشد ، طرح و ترتیب می نماید .

(۲) بهره برداری از انواع قابل استحصال به اساس جواز نامه ها یا توافقات اداری صورت میگیرد ، مشروط بر اینکه وضعیت مناسب

مطابق ، د طبیعی سرچینو د تنظیم د پلان د طرح په بهیر کې راټول شوي او د کتنې او نظر وړاندې کولو لپاره د اړوندو مرکزي او سیمه ایزو ادارو او د سیمې خلکو په واک کې ورکول کېږي .

له استحصال وړ انواعو څخه ګټه

اخستنه

یو پنځوسمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د استحصال وړ انواعو چې فهرست یې د دې قانون په پنځوسمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق ، د واحدونو د تنظیم او د ایکولوژیکی تنظیم چې د انواعو د استوګنځایونو څخه د ساتنې حکمونه پکې شامل دي د اصولو له په پام کې نیولو سره د تنظیم پلان طرح او ترتیبوي .

(۲) له استحصال وړ انواعو څخه ګټه اخستنه د جواز لیکونو یا د اداری توافقاتو پر بنسټ صورت مومي ، پدې شرط چې د

حفاظتی انواع تامين شده
بتواند .

بهره برداری از انواع حفاظت
شده

ماده پنجاه و دوم :

(۱) گرفتن تمام انواع
حفاظت شده شامل فهرست
مندرج ماده پنجاهم این
قانون ممنوع میباشد ، مگر
اینکه اجازه قبلی اداره ملی حفاظت
محیط زیست را مطابق حکم مندرج
فقرة (۲) این ماده بدست آورده
باشد .

(۲) صدور اجازه نامه ها برای
گرفتن انواع حفاظت شده صرف به
مقاصد آتی مجاز میباشد ، مشروط
بر اینکه بقای آنها را به خطر مواجه
نسازد :

- ۱- نسل گیری در اسارت .
- ۲- تکثیر یا ترویج مصنوعی .
- ۳- مقاصد علمی یا تعلیمی .

انواع ساتنیز مناسب وضعیت تامين
شي .

له ساتل شوو انواعو خخه گتبه
اخستنه

دوه پنخوسمه ماده :

(۱) د دې قانون په پنخوسمه
ماده کې په درج شوي
فهرست کې د شاملو ساتل شوو ټولو
انواعو نیول منع دی . خو دا چې
د دې مادې په (۲) فقره کې د درج
شوي حکم مطابق د ژوند چاپیریال
ساتنې دمخه اجازه یې لاس ته راوړې
وي .

(۲) د ساتل شوو انواعو د نیولو لپاره
د اجازه لیک صادرول ، یوازې په
لاندې مقصدونو لپاره مجاز دي ،
پدې شرط چې د هغو بقاء له گواښ
سره مخامخ نکړي .

- ۱- په اسارت کې نسل اخستنه .
- ۲- مصنوعي تکثیر یا ترویج .
- ۳- علمي یا بنونیز مقصدونه .

رسمي جریده

۸۹

د احياء کولو پلانونه

دری پنځوسمه ماده :

(۱) د ژوندچاپیریال ساتنې ملي اداره له وزارتونو او اړوندو مرکزي او محلي ادارو سره په سلاکې د هغو انواعو چې د دې قانون په پنځوسمه ماده کې د درج شوي حکم مطابق تر ساتنې لاندې دي د احياء کولو پلانونه طرح او ترتیوي .

(۲) د ساتل شوو انواعو د احياء کولو پلانونه د هغو د استوګنځایونو د تنظیم له پلانونو سره یو ځای ، د دې قانون د څلور څلوېښتمې مادې د حکم مطابق طرح او ترتیوي .

(۳) پدې ماده کې درج شوي پلانونه ، د ساتل شوو انواعو پرتولو نفوسو باندې د تطبیق وړ دي .

بېګانه انواع او اصلاح شوي حیه

موجودات

څلور پنځوسمه ماده :

(۱) هېڅ شخص نشي کولای

پلانونه احياء

ماده پنجاه وسوم :

(۱) اداره ملي حفاظت محیط زیست در مشوره و هماهنگی با وزارت ها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی پلان های احياء انواع را که مطابق حکم مندرج ماده پنجاهم این قانون تحت حفاظت قرارداد ، طرح و ترتیب می نماید .

(۲) پلان های احياء انواع حفاظت شده توأم با پلانونه تنظیم زیستگاه های آن طبق حکم ماده چهل وچهارم این قانون طرح و ترتیب می گردد .

(۳) پلان های مندرج این ماده بالای تمام نفوس انواع حفاظت شده قابل تطبیق میباشد .

انواع بیګانه وموجودات حیه

اصلاح شده

ماده پنجاه وچهارم :

(۱) هېڅ شخص نمیتواند انواع

بيگانه وموجودات حيه اصلاح شده را به کشور وارد نمايد ، مگر اينکه اجازه نامه قبلې توريد آنرا مطابق احکام قانون از اداره ملی حفاظت محيط زيست و وزارت زراعت ، مالداري و مواد غذائی بدست آورده باشد .

(۲) اداره ملی حفاظت محيط زيست نمی تواند جوازنامه معرفی انواع بيگانه وموجودات حيه اصلاح شده را صادر نمايد، مگر اينکه گزارش اثرات محيط زيستی آنرا که حاوی دلايل قانع کننده مبنی بر عدم آسیب رسانی به منابع بومی طبيعي يا صحت انسان باشد، ارائه نمايد.

(۳) احکام مندرج فقره های (۱) و (۲) اين ماده بالای معرفی انواع بيگانه وموجودات حيه اصلاح شده ومعرفی آنها از یک زيست بوم به زيست بوم ديگر در کشور طور یکسان قابل تطبيق

بيگانه انواع او اصلاح شوي حيه موجودات هېواد ته وارد کړي ، خو دا چې د هغو د واردولو د مخه اجازه يې د دې قانون د حکمونو مطابق د ژوند چاپيريال ساتنې له ملي ادارې څخه ترلاسه کړې وي .

(۲) د ژوند چاپيريال ساتنې ملي اداره نشي کولای د بيگانه انواعو او اصلاح شوو حيه موجوداتو د معرفی جواز ليک صادر کړي ، خو دا چې د هغو د ژوند چاپيريالي اغېزو رپوټ چې د طبيعي سرچينو يا د انسان روغتيا ته د زيان نه رسولو په اړه د قانع کوونکو دليلونو لرونکی وي ، وړاندې کړي .

(۳) د بيگانه انواعو او اصلاح شوو حيه موجوداتو پر معرفي او په هېواد کې له يوه اوسېدنځای څخه بل اوسېدنځای ته د هغو پر معرفي کولو باندې د دې مادې په (۱ او ۲) فقره کې درج شوي حکمونه ، يو شان د

رسمي جریده

۹۱

تطبيق وړ دي .

مياشده .

(۴) ساتل شوو ساحو ته د بېگانه انواعو او اصلاح شوو حيه موجوداتو معرفي كول منع دي

(۴) معرفي انواع بېگانه و موجودات حيه اصلاح شده به ساحات حفاظت شده ممنوع می باشد .

(۵) د ژوند چاپېريال ساتنې ملي اداره د علمي او شخصي مراجعو او اړوندو ، وزارتونو او مركزي او سيمه ايزو ادارو په همكاري د هغو انواعو چې د ژوند پر چاپېريال باندې يې ناوړې اغېزې پر ځای پرېښي دي او معرفي يې جداً منع وي فهرست برابر او ترتيبوي .

(۵) اداره ملی حفاظت محیط زیست به همكاری مراجع علمی و تخصصی ووزارت ها و ادارات ذيربط مرکزی و محلی فهرست انواعی را که بر محیط زیست تأثیرات سوء بجا گذاشته و معرفي آنها جداً ممنوع باشد ، تهیه و ترتیب مینماید .

(۶) اهلي حيوانات او نباتات د حیواني او نباتي قرنطین او روغتیا ساتنې د تقنیني سندونو مطابق معرفي کېږي .

(۶) حیوانات و نباتات اهلی مطابق اسناد تقنینی قرنطین و بهداشت حیوانی و نباتی معرفي میگردد .

د ژوند چاپېريال ساتنې ملي اداره له علمي او تخصصي مراجعو او اړوندو، وزارتونو او مركزي او سيمه ايزو ادارو سره په هم غړۍ كې د بېگانه انواعو چې مضر معرفي

اداره ملی حفاظت محیط زیست درهماهنگی با مراجع علمی و تخصصی و وزارت ها و ادارات ذيربط مرکزی و محلی پلانیهای امحای انواع بېگانه را که مضر

معرفی شده یا در تناقض با احکام این قانون بصورت تصادفی معرفی میشود، طرح و ترتیب می نماید .

معرفی مجدد انواع بومی

ماده پنجاه و پنجم :

معرفی مجدد انواع بومی به اساس اجازه نامه صورت میگیرد که از طرف اداره ملی حفاظت محیط زیست و وزارت زراعت ، مالداري و مواد غذایی صادر میشود ، مشروط بر اینکه این معرفی به زیست بوم ها (به شمول ساحه حفاظت شده زیست بوم موجود) ، ضرر نرساند.

حفاظت انواع در خارج از محل

زیست

ماده پنجاه و ششم :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست در مشوره و هماهنگی با مراجع علمی و تخصصی ،

شوی وی یا د دي قانون له حکمونو سره په تناقض کې په تصادفی توگه معرفی کېږي ، د له منځه وړلو پلانونه طرح او ترتیبوي .

د بومي انواعو بیا معرفی کول

پنځه پنځوسمه ماده :

د بومي انواعو بیا معرفی کول د هغه اجازه لیک پر بنسټ صورت مومي چې د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي ادارې لخوا صادرېږي ، پدې شرط چې دغه معرفی کول(د موجودو زیست بومونو د ساتل شوو ساحو په شمول اوزیست بومونو) ته زیان و نه رسوي .

د اوسېدو له ځای څخه بهر د

انواعو ساتنه

شپږ پنځوسمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره له علمي او تخصصي مراجعو او اړوندو وزارتونو او مرکزي او

وزارت ها و ادارات ذيربط مرکزی و محلی و مؤسسات بين المللی پلان های مناسب را غرض ایجاد تسهیلات لازم به منظور حفاظت انواع بومی درخارج از زیستگاه های شان به اساس شرایط مندرج برنامه ملی تنوع بیولوژیکی و حکم ماده سی و نهم این قانون طرح و ترتیب می نماید .

(۲) برای حفاظت انواع بومی درخارج از زیستگاه های طبیعی و منابع وراثتی که افغانستان محل اصلی آن باشد ، اولویت داده میشود .

تجارت بین المللی

ماده پنجاه و هفتم :

(۱) تجارت تمام انواع مندرج فهرست ضمیمه های شماره (۱، ۲ و ۳) کنوانسیون تجارت بین المللی حیوانات و نباتات وحشی روبه انقراض مطابق

سیمه ایزو ادارو او نړیوالو مؤسسو سره په سلا او هم غړی- کې د بیولوژیکی تنوع د ملي برنامې او د دې قانون په نه دپرشمه ماده کې د درج شوو شرایطو پربنسټ د هغو له استوګنځایونو څخه په بهر کې د بومي انواعو د ساتنې لپاره دلازمو آسانتیاوو د رامنځته کولو په منظور ، مناسب پلانونه طرح او ترتیوي .

(۲) له طبعي استوګنځایونو او وراثتي سرچینو څخه په بهر کې چې افغانستان یې اصلي ځای وي، د بومي انواعو ساتنې ته اولویت ورکول کېږي .

نړیواله سوداګري

اووه پنځوسمه ماده :

(۱) د مخ په ورکېدو وحشي حیواناتو او نباتاتو د نړیوالې سوداګرۍ کنوانسیون د فهرست په (۱ ، ۲ او ۳) ګڼه ضمیمو کې درج د ټولو انواعو سوداګري ، د

رسمي جریده

مندرجات کنوانسیون صورت میگیرد.

(۲) نمونه های مندرج ضمیمه شماره (۱) کنوانسیون تجارت بین المللی حیوانات و نباتات وحشی رویه انقراض (CITES) که تجارت آن طور غیر قانونی صورت میگیرد، همراه با وسایل انتقال کننده آن حسب احوال ضبط یا مطابق احکام قانون صادره می گردد .

تورید

ماده پنجاه و هشتم :

(۱) هیچ شخص نمی تواند هیچ نمونه از انواع حیوانات یا نباتات را که مطابق حکم ماده پنجاهم این قانون فهرست شده ، بدون داشتن جوازنامه و اجازه کتبی قانونی وارد کند.

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند به اساس درخواست

کنوانسیون د مندرجاتو مطابق صورت مومي .

(۲) د مخ په ورکېدو (CITES) وحشي حيواناتو او نباتاتو د نړيوالې سوداګرۍ د کنوانسیون په ضميمه کې درج نمونې چې سوداګري يې په غير قانوني توګه صورت مومي ، د هغو له لېږدوونکو وسايلو سره يو ځای ، له حال سره سم ضبط يا د قانون د حکمونو مطابق صادره کېږي .

واردول

اته پنځوسمه ماده :

(۱) هېڅ شخص نشي کولای د حیواناتو یا نباتاتو له انواعو څخه هېڅ نمونه چې د دې قانون د پنځوسمې مادې د حکم مطابق فهرست شوې ، د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي ادارې له اجازه لیک او د مخه لیکلې اجازې له لرلو پرته واره کړي .

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د لیکلې غوښتنلیک

رسمي جریده

۹۵

کتبی و به رویت تصدیق معتبر صدور یا صدور مجدد ، جوازنامه توريد نمونه را تحت شرایط ذیل صادر نماید:

۱- توريد برای مقاصدی نباشد که بقای انواع موجود در ساحه یا انواع بومی را به مخاطره مواجه سازد.

۲- شخص یا مرجع دریافت کننده نمونه زنده، وسائل لازم را برای نگهداری و مواظبت نوع یا نمونه در اختیار داشته باشد .

۳- شامل انواعی نباشد که در ضمیمه شماره (۱) کنوانسیون تجارت بین المللی حیوانات و نباتات وحشی رو به انقراض (CITES) فهرست شده اند.

صدور

ماده پنجاه و نهم :

(۱) هیچ شخص نمی تواند نمونه انواع نباتات یا حیوانات را که مطابق حکم مندرج

پربنست د صادرولو یا بیا صادرولو د معتبر تصدیق له مخې د نمونې د واردولو جواز لیک تر د غو شرایطو لاندې صادر کړي :

۱- واردول د داسی مقصدونو لپاره نه وي چې په ساحه کې د موجودو انواعو یا بومي انواعو پابنست (بقا) له گواښ سره مخامخ کړي .

۲- د ژوندۍ نمونې ترلاسه کوونکی شخص یا مرجع ، د نوع یا نمونې د ساتنې او پالنې لپاره لازم وسایل په واک کې ولري .

۳- په هغو انواعو کې شاملې نه وې چې د مخ په ورکېدو (CITES) وحشي حیواناتو او نباتاتو د نړیوالې سوداګرۍ د کنوانسیون په (۱) گڼه ضمیمه کې فهرست شوې وي .

صادرېدل

ننه پنځوسمه ماده :

(۱) هېڅ شخص نشي کولای د حیواناتو او نباتاتو د هغو انواعو نمونه چې د دې قانون په پنځوسمه ماده

ماده پنجاهم این قانون فهرست گردیده است ، بدون داشتن جوازنامه و اجازه کتبی قانونی و رعایت حکم ماده پنجاه و هفتم این قانون به خارج صادر یا به صدور مجدد آن مبادرت ورزد.

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست و وزارت زراعت ، مالداري و مواد غذایی میتوانند به اساس درخواست کتبی و پرداخت قیمت معین و با نظر داشت شرایط ذیل اجازه نامه صدور یا تصدیق نامه صدور مجدد را مطابق احکام قانون اعطاء نمایند :

۱- با رعایت حکم مندرج ماده پنجاه و هفتم این قانون اداره ملی حفاظت محیط زیست متیقن گردد که چنین صادرات بقای انواع را به خطر انقراض مواجیه نمی سازد.

کې د درج شوي حکم مطابق فهرست شوې ده ، د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي ادارې د قانوني اجازه لیک یا لیکلې اجازې له لرلو او د دې قانون د اووه پنځوسمې مادې د حکم له په پام کې نیولو پرته بهرته صادره یا یابې په بیا صادرولو لاس پورې کړي .

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره او د کرنې ، مالداري اوغذائي موادو وزارت کولای شي د لیکلې لیک پر بنسټ غوښتنلیک او د ټاکلې بېې په ورکړې او د لاندې شرطونو له په پام کې نیولو سره د صادرېدو جواز لیک یا د بیا صادرېدو تصدیق لیک ورکړي :

۱- د دې قانون په اووه پنځوسمه ماده کې د درج شوي حکم له په پام کې نیولو سره د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره باوري شي چې د غه ډول صادرات د انواعو بقاء د انقراض له ګواښ سره نه مخامخ کوي .

رسمي جریده

۹۷

۲- صادر کننده انواع، دارای اجازه نامه بوده و ثابت نماید که نمونه ها را قانوناً به دست آورده یا به کشور وارد نموده است.

۳- صدور و انتقال نمونه زنده طوری صورت گیرد که خطر زخمی شدن و ضرر به صحت آن خفیف باشد.

مالکیت داخلی و تجارت

ماده شصتم :

(۱) هیچ شخص نمی تواند به تصاحب، انتقال و خرید و فروش هیچ یک از نمونه های انواع نباتات یا حیوانات که مطابق حکم ماده پنجاهم این قانون فهرست گردیده یا تولید از این نمونه ها که بصورت غیر قانونی وارد شده یا از زیستگاه وحش بصورت غیر قانونی خارج شده باشد، اقدام نماید.

۲- د انواعو صادرونکی د اجازه لیک لرونکی وي او ثابته کړي چې نمونې يې قانوناً لاسته راوړي يايې هېواد ته واردې کړې دي .

۳- د ژوندۍ نمونې صادروول او لېږدول پداسې توگه صورت مومي چې د هغې د ټپي کېدو او روغتيا ته د زيان گواښ لږ (خفیف) وي .

داخلي مالکیت او سوداګري

شپېتمه ماده :

(۱) هېڅ شخص نشي کولای د نباتاتو يا حيواناتو د انواعو له نمونو څخه د هېڅ يوې په ترالسه کولو(تصاحب)، لېږدولو او پېرودلو او پلورلو چې د دې قانون د يو پنځوسمې مادې د حکم مطابق فهرست شوي وي يا د دغو نمونو له توليد څخه چې په غير قانوني صورت واردې شوي وي يا د وحش له استوگنځای څخه په غير قانوني صورت سره ایستل شوي وي ، اقدام وکړي .

(۲) اجازه نامه انواع مندرج فقره (۱) این ماده که تجارت آن به اساس کنوانسیون های بین المللی ممنوع قرار داده شده است ، صادر گردیده نمی تواند.

(۳) مالک یا تاجرانواع مکلف است اجازه نامه بدست آوردن یا وارد نمودن نمونه ها را داشته باشد.

دسترسی به منابع وراثتی

ماده شصت و یکم :

(۱) احکام مندرج مواد شصت و یکم الی شصت و ششم این قانون بالای تمام منابع وراثتی موجودات حیه ، در داخل محل اصلی یا در خارج از آن و معلومات محلی مرتبط به این منابع قابل تطبیق می باشد . انسانها از این امر مستثنی اند.

(۲) تبادلته منابع وراثتی بین مردم محل یا گروهها در امور تعاملی و مقاصد غیر

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو انواعو چې سوداګري يې د نړيوالو کنوانسيونونو پر بنسټ منع شوې ده ، اجازه ليک نشي صادرېدای .

(۳) دانواعو مالک يا سوداګر مکلف دی د نمونو د لاسته راوړلو يا واردولو اجازه ليک ولري .

وراثتي سرچينو ته لاس رسي

يو شپيتمه ماده :

(۱) په دې قانون کې له يو شپيتمې مادې څخه تر شپږ شپيتمې مادې پورې په درج شوي حکمونه پر ټولو وراثتي حيه موجوداتو د اصلي ځای په دننه يا له هغه څخه بهر او په دغو سرچينو پورې په اړوندو ځايي (محلي) معلوماتو باندې د تطبیق وړ دي . انسانان لدې امر څخه مستثنی دي .

(۲) د طبيعي وراثتي سرچينو تبادلته د ځائي خلکو يا ګروپونو په منځ کې په تعاملی امورو او غیر سوداګري موخو

رسمي جریده

۹۹

تجارتی از احکام مواد شصت و یکم
الی شصت و ششم این قانون
مستثنی میباشد .

مقتضیات اجازه نامه

ماده شصت و دوم :

(۱) شخص در صورتی میتواند
مطابق اجازه نامه مربوط
به منابع وراثتی دسترسی پیدا نماید
که اجازه کتبی قبلی اداره ملی
حفاظت محیط زیست را بدست
آورده باشد.

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست
اجازه کتبی را به اساس درخواست
مطابق حکم ماده شصت و سوم
این قانون در بدل تأدیة قیمت
معینه اعطاء می نماید ، مشروط
براینکه متیقن گردد، اجازه نامه به
بقای انواع یا زیست بوم های مورد
نظر ضرر نمی رساند.

(۳) دسترسی به منابع وراثتی در
محل اصلی زیست آن تابع ارزیابی
مطالعات اثرات محیط زیستی

کې د دې قانون د یوشپېتمې نه تر
شپږشپېتمې مادو له حکمونو څخه
مستثنی دی .

د اجازه لیک غوښتنی (مقتضیات)

دوه شپېتمه ماده :

(۱) شخص په هغه صورت کې
کولای شي د اړوند جواز لیک
مطابق وراثتي سرچینو ته لاس رسي
ومومي چې د ژوند چاپیریال ساتنې د
ملي ادارې د منځه لیکلی اجازه لیک
یې لاسته راوړی وي .

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي
اداره لیکلې اجازه د غوښتنلیک
پربنسټ د دې قانون د درې شپېتمې
مادې د حکم مطابق د ټاکلې بیې
د ورکړې په بدل کې ورکوي ، پدې
شرط چې باوري شي چې اجازه لیک
د پام وړ انواعو یا زیست بومونو
پاېښت ته زیان نه رسوي .

(۳) وراثتي سرچینو ته لاس رسي د
هغو د اوسېدو په اصلي ځای کې د
دې قانون د درېیم فصل مطابق د

مطابق فصل سوم این قانون
میباشد.

درخواست جهت دسترسی به

منابع وراثتی

ماده شصت و سوم :

(۱) درخواست جهت دسترسی به
منابع وراثتی حاوی معلومات ذیل
میباشد :

۱- شهرت درخواست دهنده
و معلومات در مورد سوابق وی .

۲- شرح انواع یا موجودات
که دسترسی به آنها تقاضا
میگردد .

۳- شرح استفاده از منابع وراثتی
که دسترسی به آنها تقاضا
می گردد .

(۲) درخواست دسترسی به منابع
وراثتی که در محیط اصلی
وبومی خود قرار دارد، علاوه بر
معلومات مندرج فقره (۱)
این ماده حاوی معلومات ذیل نیز
میباشد :

ژوند چاپیریالی اغیزو د ارزونې او
کتنو تابع ده .

وراثتی سرچینو ته د لاس رسی

لپاره غوښتنلیک

دری شپېتمه ماده :

(۱) وراثتی سرچینو ته د لاس رسی
لپاره غوښتنلیک د لاندې معلوماتو
لرونکی وي :

۱- د غوښتنلیک ورکونکی شهرت
او د سوابقو په هکله یې معلومات .

۲- د هغو انواعو یا موجوداتو شرح
چې هغو ته د لاس رسی غوښتنه
کېږي .

۳- له وراثتی سرچینو څخه د گټې
اخیستې شرح ، چې د لاس رسی
غوښتنه یې کېږي .

(۲) وراثتی سرچینو ته چې په خپل
اصلي او بومي چاپیریال کې قرار
لري د لاس رسی غوښتنلیک د دې
مادې په (۱) فقره کې د درج شوو
معلوماتو بر سېره د لاندې معلوماتو
لرونکی هم وي :

رسمي جریده

۱۰۱

- ۱- دپام وړ ساحې يا ساحو تشخیصول .
- ۲- د اړتیا وړ نمونو د راټولولو او حجم د لارو په شمول د وړاندیز شوو فعالیتونو شرح .
- ۳- ژوندیو انواعو چې هغو ته د لاس رسی غوښتنه کېږي د ساتنیز (حفاظتي) حالت په شمول د ژوند چاپیریالی د اغېزو د ارزونې پایلې .
- (۳) وراثتي سرچینو ته چې خپل اصلي او بومي چاپیریال په بهر کې قرار لري د لاس رسی غوښتنلیک، د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو معلوماتو بر سپره د لاندې معلوماتو لرونکی هم وي :
- ۱- د پام وړ بنسټ (نهاد) یا بنسټونو پېژندنه .
- ۲- د موادو د لېږدولو د موافقه لیک ضمیمه کول .
- (۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د دې مادې په (۱)، ۲ او (۳) فقره کې د درج شوو
- ۱- تشخیص ساحه یا ساحات مورد نظر.
- ۲- شرح فعالیت‌های پیشنهاد شده به شمول طرق جمع آوری و حجم نمونه های مورد ضرورت .
- ۳- نتایج ارزیابی اثرات محیط زیستی به شمول حالت حفاظتی انواع یا موجودات حیة که دسترسی به آنها تقاضا میگردد .
- (۳) درخواست دسترسی به منابع وراثتی که خارج از محیط اصلی و بومی خود قرار دارد، علاوه بر معلومات مندرج فقره (۱) این ماده حاوی معلومات ذیل نیز میباشد :
- ۱- شناسایی نهاد یا نهادهای مورد نظر.
- ۲- انضمام موافقتنامه انتقال مواد .
- (۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند علاوه بر معلومات مندرج فقره های (۱، ۲ و ۳) این

ماده معلومات لازم دیگری را نیز مطالبه نماید.

دسترسی به منابع وراثتی

ملکیت های شخصی

ماده شصت و چهارم:

(۱) دسترسی به منابع وراثتی واقع در ملکیت های شخصی تحت شرایط ذیل صورت میگیرد:

۱- اخذ اجازه دسترسی از مالک آن .

۲- رعایت شرایط مندرج ماده شصت و دوم این قانون در مورد صدور اجازه نامه دسترسی و پیشبینی نحو تقسیم منفعت حاصله از آن به موافقه مالک.

(۲) دسترسی به منابع وراثتی واقع در علفچرهای مورد استفاده کوچی ها یا سایر اهالی منطقه تحت شرایط ذیل صورت میگیرد:

۱- کسب موافقت کوچی ها یا اهالی منطقه.

معلوماتو برسیره نور لازم معلومات هم و غواري .

د شخصي ملکیتونو وراثتي

سرچینو ته لاس رسی

خلور شپیتمه ماده :

(۱) په شخصي ملکیتونو کې واقع وراثتي سرچینو ته لاس رسي تر دغو شرایطو لاندې صورت مومي :

۱- د هغو له مالک څخه د لاس رسی د اجازې اخستل .

۲- د لاس رسی د اجازه لیک د صادرېدو او د مالک په موافقه له هغه څخه د ترلاسه شوې گټې د وېش د ډول د اټکلولو په هکله د دې قانون په دوه شپیتمه ماده کې د درج شوو شرایطو په پام کې نیول .

(۲) د کوچیانو یا د سیمې د نورو خلکو د گټې په وړ څر ځایونو کې واقع وراثتي سرچینو ته لاس رسي تر دغو شرایطو لاندې صورت مومي :

۱- د کوچیانو یا د سیمې د خلکو د موافقې اخستل .

رسمي جریده

۱۰۳

۲- رعایت شرایط مندرج ماده شصت و دوم این قانون در مورد صدور اجازه نامه دسترسی و پیشبینی نحو تقسیم منفعت حاصله از آن به موافقه کوچی ها و اهالی منطقه شامل مقررات سهم گیری مساویانه گروه ها یا جوامع محلی در منفعت حاصله میباشد .

(۳) در صورتیکه دسترسی به منابع وراثتی واقع در ساحه حفاظت شده تقاضا گردد ، تمام ممانعت ها و محدودیت های مندرج پلان تنظیم همان ساحه در مورد قابل تطبیق میباشد .

(۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست نمی تواند اجازه نامه دسترسی به منابع واقع شده در ملکیت مندرج این ماده را صادر نماید ، مگر اینکه متیقن شود که درخواست دهنده معلومات کامل را

۲- د لاس رسی د اجازه لیک د صادرېدو او د کوچیانو او د سیمې د خلکو په موافقې سره له هغه څخه د ترلاسه شوې گټې د وېش د ډول د اټکل په هکله، د دې قانون په دوه شپېتمه ماده کې د درج شوو شرایطو له په پام کې نیول ، په ترلاسه شوې گټه کې د سیمې د ډلو یا ټولنو د مساویانه برخې اخستې مقررات ، شامل دي .

(۳) په هغه صورت کې چې په ساتل شوې ساحه کې واقع وراثتي سرچینو ته لاس رسي وغوښتل شي، پدې هکله د هماغې ساحې د تنظیم په پلان کې درج شوي ټول ممانعتونه او محدودیتونه د تطبیق وړ دي .

(۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره نه شي کولای پدې ماده کې په درج شوي ملکیت کې د واقع شوو سرچینو ته د لاس رسی اجازه لیک صادر کړي ، خو دا چې باوري شي چې غوښتنلیک ورکونکی اړوند

به شخص یا اشخاص ذیربط ارائه وقناعت ایشانرا فراهم ساخته وموافقہ مبنی بر نحو تقسیم منفعت حاصله از آن میان درخواست دهنده و شخص ویا اشخاص مربوط حاصل شده باشد.

اجازہ نامہ دسترسی بہ منابع

وراثتی

مادہ شصت و پنجم :

اجازہ نامہ دسترسی بہ منابع وراثتی کہ مطابق حکم مادہ شصت و دوم این قانون از طرف ادارہ ملی حفاظت محیط زیست اعطا میگردد ، عمدتاً حاوی مطالب ذیل میباشد :

۱- شرح انواع یا موجودات مورد نظر با نظر داشت جنس ومرحلہ انکشاف آنها .

۲- شرح ساحات اجازہ داده شدہ غرض جمع آوری نمونہ ہا .

۳- تعداد وحجم نمونہ های قابل

شخص یا اشخاصو تہ بشپہر معلومات وراثتی کپی او د هغوی قناعت یی برابر کپی دی او له هغو څخه د ترلاسه شوې کتې د وېشلو د ډول په اړه دغونښتلیک ورکونکي او اړوند شخص یا اشخاصو ترمنځ موافقه ترلاسه شوې ده .

وراثتی سرچینو ته د لاس رسی

اجازہ لیک

پنځمه شپږمه مادہ :

وراثتی سرچینو ته د لاس رسی اجازہ لیک چې د دې قانون د دوه شپږمې مادې د حکم مطابق د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي ادارې لخوا ورکول کېږي ، عمدتاً د لاندې مطلبونو لرونکی وي :

۱- د نظر وړ انواعو یا موجوداتو شرح کول د هغو د جنس او پرمختیا د پړاوو له په پام کې نیولو سره .

۲- د نمونو د راټولولو لپاره د اجازې ورکړل شوو ساحو شرح .

۳- د راټولولو وړ نمونو شمېر او

رسمي جریده

۱۰۵

- حجم .
- ۴- د اجازه ليک د اعتبار موده .
- ۵- د سيمه ايزو ذیدخلو ډلو يا خلکو موافقه .
- ۶- په اجازه ليک کې د درج شوو شرطونو مطابق له وراثتي سرچينو څخه د وروستۍ گټې اخستې په هکله د محدودیتونو اټکل .
- ۷- په اجازه ليک کې د درج شوو شرطونو مطابق له وراثتي سرچينو څخه د ثالث شخص د گټې اخستې په هکله د محدودیت اټکل .
- ۸- په اجازه ليک کې د درج شوو شرطونو مطابق له وراثتي سرچينو څخه د ترلاسه شوې گټې د وېشلو ډول .
- ۹- په وراثتي سرچينو پورې په اړوندو څېړنو کې د هېواد د اتباعو او دولتي ادارو د برخې اخستې په غرض د تصريحاتو اټکلول .
- ۱۰- د تکنالوژۍ د لېږدېدو اټکلول .
- جمع آوری.
- ۴- میعاد اعتبار اجازه نامه.
- ۵- موافقت گروه یا مردم محلی ذیدخل .
- ۶- پیشبینی محدودیت ها در مورد استفاده بعدی از منابع وراثتی مطابق شرایط مندرج اجازه نامه .
- ۷- پیشبینی محدودیت در مورد استفاده شخص ثالث از منابع وراثتی مطابق شرایط مندرج اجازه نامه .
- ۸- نحو تقسیم منفعت حاصله از منابع وراثتی مطابق شرایط مندرج اجازه نامه .
- ۹- پیشبینی تصریحات غرض سهم گیری اتباع کشور و ادارات دولتی در تحقیقات مربوط به منابع وراثتی .
- ۱۰- پیشبینی شرایط انتقال تکنالوژی .

- ۱۱- د رپوټ ورکونې د شرطونو اټکلول .
- ۱۲- د هغو انواعو چې هغو ته د لاس رسی اجازه ورکړل شوې وي ، د نمونو د اخستلو او د اخستلو د منع د پراوونو اټکلول .
- ۱۳- د نورو هغو شرطونو اټکلول چې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره یې لازم وگڼي .
- ۱۱- پیشینی شرایط گزارش دهی .
- ۱۲- پیشینی مراحل اخذ و منع اخذ نمونه های جوان انواعی که به آنها اجازه دسترسی داده شده باشد .
- ۱۳- پیشینی سایر شرایطی که اداره ملی حفاظت محیط زیست آنرا لازم داند .
- د منشاء تصدیق
- تصدیق منشاء

شپر شپټمه ماده :

- (۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د اړوندو وزارتونو ، مرکزي او سیمه ایزو ادارو په سلا او همکاری، وراثتي سرچینو ته د لاس رسی د هر اجازه لیک د شرایطو د تطبیق له بهیر څخه څارنه کوي .
- (۲) که چېرې د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره ، د دې قانون په پنځه شپټمه ماده کې د درج شوي اجازه لیک پر شرایطو باندې قناعت وکړي ، پدې صورت کې کولای
- (۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست به مشوره و همکاری وزارتها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی از روند تطبیق شرایط هر اجازه نامه دسترسی به منابع وراثتی نظارت می نماید .
- (۲) هرگاه اداره ملی حفاظت محیط زیست با شرایط اجازه نامه مندرج ماده شصت و پنجم این قانون قناعت نماید ، در این صورت می تواند

رسمي جریده

۱۰۷

تصدیق منشاء منابع وراثتی را که جواز دسترسی به آن داده شده ، صادر نماید .

(۳) تصدیق منشاء هر نوع منبع وراثتی غرض صدور از داخل به خارج کشور لازم می باشد .

(۴) تصدیق منشاء یا ثبوت معادل آن جهت توريد هر نوع منبع وراثتی به داخل کشور لازم می باشد .

شي د وراثتي سرچينو د منشاء تصدیق چې د لاس رسی جواز ورته ورکړل شوی دی ، صادر کړي .

(۳) له داخل څخه بهر ته د صادرولو په غرض د هر ډول وراثتي سرچينو د منشاء تصدیق لازمی دی .

(۴) د هېواد دننه ته د هر ډول وراثتي سرچینې د واردولو لپاره د منشاء تصدیق یایې معادل ثبوت لازمی دی .

فصل هفتم

معلومات محیط زیستی ،

تعلیم و تربیه و تحقیقات

معلومات

ماده شصت و هفتم :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست درمشوره و همکاری با وزارت ها و ادارات ذیربط مرکزی و محلی و سایر مراجع ذیعلاقه منابع معلوماتی را درمورد وضعیت

اووم فصل

د ژوند چاپیریالی معلومات،

نبودنه او روزنه او څپرني

معلومات

اووه شپېتمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملی اداره د اړوندو وزارتونو ، مرکزي او سیمه ایزو ادارو او ذیعلاقه مراجعو په سلا او همکاری ، د طبیعي سرچینو ، د ژوند چاپیریال او د

منابع طبیعی، محیط زیست و بهبود محیط زیستی تهیه و ترتیب می نماید .

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند غرض انسجام معلومات درمورد تخلیه زباله ها در محیط زیست و آگاهی و تشویق مردم برای جلوگیری و کنترل آلودگی ، سیستم معلوماتی قابل دسترسی عامه مردم را مطابق جزء (۳) ماده هفتم این قانون ایجاد نماید.

(۳) اداره ملی حفاظت محیط زیست مکلف است به منظور آگاهی عامه ، تبلیغات و تعلیمات مبنی بر ارزش منابع طبیعی ، ضرورت استفاده دوامدار و حفاظت آنها، تأثیرات آن بالای صحت انسان و محیط زیست به شمول جلوگیری ، کنترل آلودگی و شیوه های بهبود آن با وزارت ها و ادارات ذیربط

ژوند چاپیریالی روغتیا د وضعیت په هکله معلوماتي سرچینې برابرې او ترتیوي .

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د ژوند په چاپیریال کې د زبالو د تشولو او د ککړتیا د مخنیوي او کنترول لپاره د خلکو د خبرتیا او هڅونې په هکله د معلوماتو د سمون په غرض ، د دې قانون د اوومې مادې د (۳) جزء مطابق ، د خلکو د عامه لاس رسی وړ معلوماتي سیستم جوړ کړي.

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره مکلفه ده د عامه خبرتیا، تبلیغاتو او د طبیعي سرچینو د ارزښت ، دوامدارې ګټې اخستنې او دهغو د ساتنې ، د انسان او ژوند چاپیریال پر روغتیا باندې د هغو د اغېزو ، د ککړتیا د مخنیوي کنترول او د هغو شیوو د ښه کولو په شمول د تعلیماتو په اړه د عامه خبرتیا په منظور له اړوندو وزارتونو او مرکزي او سیمه

رسمي جریده

۱۰۹

مرکزی و محلی بطور هماهنگ کارنماید.

(۴) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند تبادلۀ اطلاعات بین المللی را در مورد منابع طبیعی افغانستان، استفاده دوامدار و حفاظت از آنها، محیط زیست و بهداشت محیط زیستی، جلوگیری و کنترل آلودگی و شیوه های ترویج منابع مذکور را انسجام بخشد.

تعلیم و تربیه

ماده شصت و هشتم :

اداره ملی حفاظت محیط زیست به همکاری وزارتها و ادارات ذیربط و مراجع علمی و تخصصی در موارد ذیل تشریک مساعی می نماید :

۱- شامل ساختن مضامین تنظیم و حفاظت منابع طبیعی، بهبود سلامت محیط زیستی و

ایزو ادارو سره په هم غږۍ-توکه کار وکړي .

(۴) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي د افغانستان د طبیعي سرچینو، له هغو څخه د دوامدارې کتنې اخستنې او د هغو د ساتنې د ژوند د چاپیریال او د ژوند چاپیریالي روغتیا د ښه والي، د ککړتیا د مخنیوي او کنترول او د نوموړو سرچینو د ترویج دلارو چارو په هکله د نړیوالو اطلاعاتو تبادلې ته سمون ورکړي .

ښوونه او روزنه

اته شپږمه ماده :

د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره د اړوندو وزارتونو ادارو او علمي او تخصصي مراجعو په همکاری په لاندې مواردو کې ګاډه هڅه کوي :

۱- د مکتبونو او پوهنتونونو په تعلیمي نصاب کې د طبیعي سرچینو د تنظیم او ساتنې،

جلوگیری از کنترل آلوده گی
درنصاب تعلیمی مکاتب و پوهنتون
ها .

۲- طرح و تهیه پروگرام های
تربیوی برای کارکنان فنی
ومسلکی منابع طبیعی و رشته های
علوم طبیعی واجتماعی،
با نظر داشت اولویت
نیازمندی های مندرج برنامه ملی
تنوع حیات وبرنامه عمل
مطابق حکم ماده سی و نهم این
قانون .

۳- طرح پروگرام های تربیوی
برای کارکنان فنی ومسلکی
در چهار چوب مضامین
حفاظت محیط زیست
و رشته های علوم طبیعی و
اجتماعی .

۴- طرح و تطبیق برنامه های
آگاهی واموزشی جهت تطبیق احکام
این قانون، مقررات و طرز العمل
های مربوط به آن

د ژوند چاپیریال سلامت د ښه کولو
او د ککړتیا د کنترول د مضامینو
شاملول .

۲- د دې قانون د نهه دیرشمی مادې
د حکم مطابق یا د حیات د تنوع په
ملي برنامه او د عمل په برنامه کې د
درج شوو اړتیاوو د لومړیتوب له په
پام کې نیولو سره ، د طبیعی سرچینو
او د طبیعی او ټولنیزو علومو رشتو
فني او مسلکي کار کوونکو لپاره د
روزنیزو پروگرامونو طرح کول او
برابرول .

۳- د ژوند چاپیریال ساتنې د
مضامینو او د طبیعی او ټولنیزو
علومو د رشتو په چوکاټ کې د فني
او مسلکي کار کوونکو لپاره د
روزنیزو پروگرامونو طرح
کول .

۴- د دې قانون ، مقرراتو او په هغو
پورې د اړوندو کړنلارو د تطبیق
لپاره د خبرتیا او زدکړی د برنامو
طرح کول او تطبیقول .

څېړنې

نهه شپېتمه ماده :

(۱) د ژوند چاپېریال ساتنې ملي اداره د ژوند چاپېریالي ثبات ، له طبیعي سرچینو څخه د دوامدارې ګټې اخستنې او ژوند چاپېریالی روغتیا ساتنې لپاره څېړنیز ملي پروګرامونه برابر او ترتیبوي او د هغو نړیوالو پروګرامونو په پر مخبېولو کې چې پدې منظور په لاره اچول کېږي ، همکاري کوي .

(۲) د ژوند چاپېریال ساتنې ملي اداره پدې قانون کې له درج شوو موخو ، د حیات له ملي برنامې ، د عمل له برنامې او له ځمکې څخه د ګټې اخستنې د چارو تنظیم له ملي او محلي پلانونو سره د څېړنیزو برنامو د هم غړۍ او مطابقت د تأمینولو لپاره له اړوندو وزارتونو او ادارو او علمي او تخصصي مراجعو سره همکاري کوي .

تحقیقات

ماده شصت و نهم :

(۱) اداره ملي حفاظت محیط زیست پروګرامهای ملي تحقیقاتی را جهت ثبات محیط زیستی ، استفاده دوامدار از منابع طبیعی و بهداشت محیط زیستی تهیه و ترتیب نموده و درپیشبرد پروګرامهای بین المللی ایکه بدین منظور راه اندازی میگردد ، همکاری می نماید .

(۲) اداره ملي حفاظت محیط زیست جهت تأمین هم آهنگی و مطابقت برنامه های تحقیقاتی با اهداف مندرج این قانون ، برنامه ملي تنوع حیات و برنامه عمل و پلان های ملي و محلی تنظیم امور استفاده از زمین با وزارت ها و ادارات ذی ربط و مراجع علمی و تخصصی همکاری می نماید .

اتم فصل

په پام کې نیول او تنفیذ

پلټونکي

اویایمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره ددې قانون د حکمونو د تطبیق په منظور ، قواعد ، مقررات ، لایحې او اړوندې کړنلارې وضع او پلټونکي د مسلکي اشخاصو له منځ څخه ټاکي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي پلټونکي د لاندې دندو او واکونو لرونکي دي :

۱- د پیژندنې د کارت په بنسودلو سره د پام وړ ځای پلټل . استوګنځای لدې امر څخه مستثنی دی .

۲- د هرې هغې نقلیه وسیلې درول چې د دې قانون د حکمونو مغایر له هغې څخه ګټه اخستل کېږي او ککړوونکي مواد په چاپیریال کې خپاره کړي .

فصل هشتم

رعایت و تنفیذ

مفتشین

ماده هفتادم :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست به منظور تطبیق احکام این قانون قواعد، مقررات ، لویح و طرز العمل های مربوط، مفتشین را از میان اشخاص مسلکی تعیین می نماید .

(۲) مفتشین مندرج فقره (۱) این ماده دارای وظایف و صلاحیت های ذیل میباشند:

۱- با ارائه کارت هویت، تفتیش محل مورد نظر. محل رهائشی از این امر مستثنی است.

۲- توقف هر وسیله نقلیه ای که مغایر احکام این قانون از آن استفاده شده و مواد آلوده کننده را در محیط انتشار دهد .

رسمي جریده

۱۱۳

۳- اخذ نمونه ها و عکس ها و ثبت یا نسخه برداری معلومات مورد ضرورت به منظور انجام آزمایش ها عنداللزوم.

۴- اخذ هر نوع اسناد ، سوابق یا اشیای دیگری طور مؤقت غرض نسخه برداری که ثبت و حفظ آن مطابق احکام این قانون لازم پنداشته شود، مشروط بر اینکه رسید تسلیمی را قبل از اخذ آن بسپارد .

۵- ضبط هر نوع اسناد و اشیای که دلالت بر تخطی نموده و مطابق احکام این قانون جرم پنداشته شود.

۶- استجواب معقول شفاهی یا کتبی از شخص مورد نظر .

۷- مطالبه معلومات و سایر مساعدت های لازم از اشخاص به منظور اجرای بهتر وظایف محوله مندرج این قانون.

۳- د لزوم په صورت کې د نمونو او عکسونو اخستل او د ازمیښتونو د سرته رسولو په منظور د اړتیا وړ معلوماتو ثبتول یا نقل اخستنه .

۴- د نقل اخستنې په غرض د هر ډول هغو سندونو سوابقو یا نورو شیانو په مؤقته توګه اخستل چې ثبت او ساتل یې د دې قانون د حکمونو مطابق لازم وګڼل شي ، پدې شرط چې د تسلیمې رسید یې د هغو له اخستلو د مخې وسپاري .

۵- د هر ډول هغو سندونو او شیانو ضبطول چې پر سر غړونې دلالت وکړي او ددې قانون د حکمونو مطابق جرم وګڼل شي .

۶- له پام وړ شخص څخه شفاهي یا لیکلي معقول استجواب .

۷- پدې قانون کې د درج شوو سپارل شوو دندو د ښې اجراء په منظور له اشخاصو څخه د معلوماتو او نورو لازمو مرستو غوښتنه .

د منع امر

یو اویایمه ماده :

(۱) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره واک لري د دې قانون د حکمونو د مغایرو فعالیتونو چې ناوړې سترې اغېزې ولري، د منع امر، عامل شخص یا د هغو اجازه ورکونکي ته صادر کړي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی د منع امر عمدتاً د لاندې مطالبو لرونکی دی .

۱- د پام وړ اجراءاتو معقول دلایل او ډول .

۲- د فعالیت د درولو د نېټې ټاکل .

۳- د امکان په صورت کې د ژوند چاپیریال د بیارغولو لپاره بیرننې لازم اقدام .

امر منع

ماده هفتاد ویکم :

(۱) اداره ملی حفاظت محیط زیست صلاحیت دارد، امر منع فعالیت های مغایر احکام این قانون را که تأثیرات عمده سوء داشته باشد، به شخص عامل یا اجازه دهنده آن صادر نماید .

(۲) امر منع مندرج فقره (۱) این ماده عمدتاً حاوی مطالب ذیل میباشد :

۱- دلایل معقول و نحو اجراءات مورد نظر .

۲- تعیین تاریخ توقف فعالیت .

۳- در صورت امکان ، اقدام لازم عاجل جهت احیای محیط زیست .

رسمي جریده

۱۱۵

حکم مبنی بر رعایت

قانون

ماده هفتاد و دوم:

(۱) هر گاه اداره ملی حفاظت محیط زیست تشخیص نماید که شرایط جوازنامه، اجازه نامه یا اجازه صادر شده از طرف دارندگان آن نقض گردیده است، میتواند حکم مبنی بر رعایت احکام این قانون را با نظر داشت شرایط آتی صادر نماید:

۱- مکلف ساختن متخلف به تلافی تخلفات در مدت معینه.

۲- تعلیق فوری جوازنامه، اجازه نامه یا اجازه صادر شده متخلف مشروط بر اینکه این اقدام سبب جلوگیری یا کاهش خطر عاجل تأثیرات عمده سوء بالای محیط زیست یا صحت انسان گردد.

د قانون د په پام کې نیولو په اړه

حکم

دوه اوپایمه ماده:

(۱) که چېرې دژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره تشخیص کړي چې د جوازلیک، اجازه لیک یا صادري شوي اجازې شرطونه دهغو د لروونکو لخوا نقض شوي دي کولای شي د دې قانون د حکمونو د په پام کې نیولو په اړه حکم د لاندې شرایطو له په پام کې نیولو سره صادر کړي:

۱- په ټاکلې موده کې د سرغړونې په تلافی باندې د سرغړونکي مکلفول.

۲- د سرغړونکي د جواز لیک، اجازه لیک یا صادري شوي اجازې سملاسي تعلیقول، پدې شرط چې دغه اقدام د ژوند پر چاپیریال یا د انسان پر روغتیا باندې د ناوړو سترو اغېزو د بهرني ګواښ د مخنیوي یا راتیتولو سبب شي.

(۲) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي تدبيرونه اغيزمن واقع نشي، دژوند چاپېريال ساتنې ملي اداره کولای شي لاندې تصميمونه ونيسي :

۱- په جواز ليک، اجازه ليک يا صادره شوې اجازه کې د درج شوو شرايطو له په پام کې نيولو او د هغو له لرونکي څخه د رسيدلي زيان د معادل جبران په منظور د لازمو تدبيرونو نيول .

۲- په جواز ليک ، اجازه ليک يا صادره شوې اجازه کې د درج شوو شرايطو تعديلول .

۳- د جواز ليک ، اجازه ليک يا صادري شوې اجازې لغوه کول .

۴- اړوندو مراجعو ته د عدلي تعقيب په غرض دقضيې احاله کول .

مجازات

مجازات

ماده هفتادو سوم : دري اويايمه ماده :

(۱) هرگاه دارنده جواز نامه، اجازه نامه يا اجازې صادره شوې اجازې

(۲) هر گاه تدابير مندرج فقره (۱) اين ماده مؤثر واقع نگردد ، اداره ملي حفاظت محيط زيست مي تواند تصاميم ذيل را اتخاذ نمايد :

۱- اتخاذ تدابير لازم به منظور رعايت شرايط مندرج جوازنامه ، اجازه نامه يا اجازه صادر شده و جبران معادل خساره وارده از دارنده آن.

۲- تعديل شرايط مندرج جواز نامه، اجازه نامه يا اجازه صادر شده .

۳- لغو جوازنامه ، اجازه نامه يا اجازه صادر شده.

۴- احاله قضيه غرض تعقيب عدلي به مراجع مربوط.

رسمي جریده

۱۱۷

شده مرتکب یکی از اعمال ذیل گردد، متخلف پنداشته شده ، مطابق احکام قانون طور آتی مجازات میگردد :

۱- در صورتیکه از شرایط مندرج جوازنامه، اجازه نامه ، یا اجازه صادر شده یا هر امر دیگریکه مطابق احکام این قانون صادر شده باشد، عمداً تخطی نماید، حسب احوال به حبس متوسط یا جزای نقدی معادل خساره وارده یا هر دو جزا محکوم میگردد .

۲- در صورتیکه امر منع یا حکم مبنی بر رعایت احکام این قانون را عمداً تعمیم ننماید، حسب احوال به حبس الی شش ماه یا جزای نقدی معادل خساره وارده محکوم میگردد .

۳- در صورتیکه توضیحات نادرست و گمراه کننده

لرونکی له لاندې اعمالو څخه د یوه مرتکب شي ، سرغړوونکی گڼل کېږي، دقانون د حکمونو مطابق په لاندې توگه مجازات کېږي .

۱- په هغه صورت کې چې په جواز ، اجازه لیک یا صادره شوې اجازه یا بل هر امر کې چې د دې قانون د حکمونو مطابق صادر شوی وي، له درج شوو شرایطو څخه عمداً سرغړونه وکړي ، له حال سره سم په متوسط حبس یا د رسېدلي زیان معادل په نغدي جزاء یا په دواړو جزاوو باندې محکومېږي .

۲- په هغه صورت کې چې د منع امر یا د دې قانون د حکم په پام کې نیول عمداً تعمیم نکړي ، له حال سره سم تر شپږو میاشتو پورې د حبس یا د رسېدلي زیان معادل د نغدي جریمې په جزاء باندې محکومېږي .

۳- په هغه صورت کې چې له لاندې مواردو څخه په یوه کې، ناسم او

را عمداً در یکی از موارد ذیل ارائه نماید، حسب احوال به حبس الی سه ماه یا جزای نقدی معادل خساره وارده یا هردو جزا محکوم میگردد .

- به جواب استعلامی که ضمن آن معلومات ضروری مطابق احکام این قانون مطالبه گردیده است .

به مقصد دریافت اجازه نامه که مطابق احکام این قانون صادر می شود .

۴- در صورتیکه از اجراءات ، تنفیذ صلاحیت ها یا انجام وظایف قانونی مفتش عمداً ممانعت نماید، حسب احوال به حبس الی سه ماه یا جزای نقدی الی یکصد هزار (۱۰۰۰۰۰) افغانی یا هردو محکوم میگردد .

(۲) اداره ملی حفاظت محیط زیست میتواند سایرمتخلفین از

همراه کورونکی توضیحات وړاندې کړي ، له حال سره سم تر دریو میاشتو پورې په حبس یا د رسېدلي زیان معادل په نغدي جزاء یا په دواړو جزاوو باندې محکومېږي .

- د هغه استعلام په ځواب کې چې په ضمن کې یې د دې قانون د حکمونو مطابق اړین معلومات غوښتل شوي وي .

- د اجازه لیک د ترلاسه کولو په مقصد چې د دې قانون د حکمونو مطابق صادرېږي .

۴- په هغه صورت کې چې د پلټونکي له اجراءاتو ، د واکونو له تنفیذ یا قانوني دندو له اجراء څخه عمداً مخنیوی وکړي ، له حال سره سم تر دریو میاشتو پورې په حبس یا تر سلو زرو (۱۰۰۰۰۰) افغانیو پورې په نغدي جزا یا دواړو باندې محکومېږي .

(۲) د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي ، د دې قانون له

رسمي جریده

۱۱۹

احکام این قانون را جریمه نقدی نماید که شرایط وضع و طرز تحصیل آن در مقررۀ جدا گانه تنظیم میشود.

مطالبه اقدامات قانونی

مادۀ هفتاد و چهارم:

(۱) شخصیکه بالاثر تخریب یا آسیب به منابع طبیعی و محیط زیست یا تخلفات از احکام این قانون و سایر مقررات مربوط متضرر گردد، میتواند خود یا نماینده وی و یا سایر اشخاص که دارای منفعت مشترک در قضیه اند، اقدامات قانونی را مطالبه نمایند.

(۲) شخصیکه در نتیجه ارتکاب عمل یا غفلت موجب خسارات، تلفات یا ایجاد خطر به منابع طبیعی یا محیط زیست گردد، مکلف به جبران متناسب خساره وارده و اتخاذاذ تدابیر لازم به منظور جلوگیری آن میباشد.

حکمونو څخه نور سرغړوونکي نغدي جریمه کړي چې د وضع او د تحصیل د ډول شرایط یې په جلا مقررۀ کې تنظیمېږي .

د قانوني اقداماتو غوښتنه

څلور اويايمه ماده :

(۱) هغه شخص چې طبيعي سرچينو يا د ژوند چاپيريال ته د ويجاړېدو يا زيان يا د دې قانون او نورو اړوندو مقرراتو له حکمونو څخه د سرغړونې له امله زيانمن شي، کولای شي پخپله يايې استازی يا نور اشخاص چې په قضیه کې د گډو گټو لرونکي وي ، د قانوني اقداماتو غوښتنه وکړي .

(۲) هغه شخص چې د عمل يا غفلت د ارتکاب په پايله کې د زيانونو ، تلفاتو يا طبيعي سرچينو يا ژوند چاپيريال ته د گواښ د رامنځته کېدو موجب شي ، د رسېدلي زيان په متناسب جبران او د هغو دمخنيوي په منظور دلازمو تدبيرونو په نيولو مکلف دی .

د حکمي شخصیت مسؤولیت

پنځه اويايمه ماده :

په هغه صورت کې چې د دې قانون په دري اويايمه ماده کې درج شوي عملونه د حکمي شخصیت لخوا ارتکاب شي ، د هغه قانوني ممثلين مسؤل گڼل کېږي ، له حال سره سم په متوسطه حبس يا د رسېدلي زیان په معادل نغدي جزا يا په دواړو جزاوو باندي محکومېږي .

معافیت

شپږ اويايمه ماده :

که چېرې د مؤظف مامور عمل ، د قانون د حکمونو مطابق د ښه نیت په لولو سره د دندې د اجراء په وخت کې بل شخص ته د زیان سبب شي، د نوموړي مامور پر خلاف د مدني دعوي اقامه او عدلي تعقيب صورت نه مومي ، زیانمن شوي شخص ته د رسېدلي زیان

مسؤولیت شخصیت حکمي

ماده هفتاد وپنجم :

در صورتی که اعمال مندرج ماده هفتاد و سوم این قانون توسط شخصیت حکمی ارتکاب گردد، ممثلين قانونی آن مسؤل پنداشته شده، حسب احوال به حبس متوسط یا جزای نقدی معادل خساره وارده یا هر دو جزا محکوم میگردد.

معافیت

ماده هفتاد و ششم :

هرگاه عمل مامور مؤظف مطابق احکام قانون با داشتن حسن نیت در اثنای اجرای وظیفه باعث ضرر به شخص دیگر گردد ، علیه مامور مذکور اقامه دعوی مدنی و تعقيب عدلی صورت نگرفته، جبران خساره وارده به شخص متضرر

رسمي جریده

۱۲۱

از طرف اداره مربوط
صورت میگیرد.

درخواست اعتراض

ماده هفتاد و هفتم:

(۱) شخصیکه بالاثر تصمیم یا هدایت مراجع ذیصلاح مندرج این قانون متضرر شود، میتواند درخواست اعتراض را عنوانی رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست، با رعایت احکام این قانون ارائه نماید.

(۲) درخواست اعتراض عمدتاً حاوی مطالب ذیل میباشد:

۱- شهرت درخواست دهنده.

۲- تشخیص کامل تصمیم یا هدایت که علیه آن اعتراض صورت گرفته است.

۳- شرح دلایل اعتراض.

(۳) رئیس عمومی اداره ملی حفاظت محیط زیست درخواست را

جبران د اړوندې ادارې لخوا
صورت مومي .

د اعتراض غوښتنلیک

اووه اويايمه ماده :

(۱) هغه شخص چې پدې قانون کې د درج شوو واکمنو مراجعو د تصمیم له امله زیانمن شي، کولای شي د اعتراض غوښتنلیک، د ژوند چاپیریال ساتنې ملي ادارې د عمومي رئیس په عنوان د دې قانون د حکمونو له په پام کې نیولو سره وړاندې کړي.

(۲) د اعتراض غوښتنلیک عمدتاً د لاندې مطالبو لرونکی وي:

۱- د غوښتنلیک ورکوونکی پېژندگلوې.

۲- د هغه تصمیم او لارښوونې بشپړ تشخیص چې پر خلاف یې اعتراض صورت موندلی دی.

۳- د اعتراض د دلیلونو شرح.

(۳) د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي ادارې لوی رئیس غوښتنلیک څېړي

بررسی و درخـلال (۳۰) روز از تاریخ ارائه درخواست تصمیم اتخاذ و به درخواست دهنده ابلاغ مینماید. این تصمیم نهایی می باشد .

فصل نهم

احکام متفرقه

وضع طرز العمل ها و لوایح

ماده هفتاد و هشتم:

اداره ملی حفاظت محیط زیست می تواند به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، مقررہ ها را پیشنهاد و لوایح و طرز العمل ها را وضع نماید.

پیشینی احکام مربوط به

محیط زیست در سایر

اسناد تقنینی

ماده هفتاد و نهم:

(۱) وزارت ها و ادارات ذیربط مکلف اند به همکاری اداره ملی حفاظت محیط زیست ، جهت تنظیم

او د غوبنتلیک د وړاندې کولو له نېټې څخه د (۳۰) ورځو په ترڅ کې تصمیم نیسي او غوبنتلیک ورکونکي ته یې ابلاغوي . دغه تصمیم وروستنی دی .

نهم فصل

متفرقه حکمونه

د کړنلارو او لایحو وضع کول

اته او یایمه ماده :

د ژوند چاپیریال ساتنې ملي اداره کولای شي ، د دې قانون د حکمونو د بڼه تطبیق په منظور مقرري وړاندیز او لایحې او کړنلارې وضع کړي .

په نورو تقنیني سندونو کې

د چاپیریال ساتنې په اړوند

د حکمونو وړاندیزونه (پیشینی)

نهمه او یایمه ماده :

(۱) اړوند وزارتونه او ادارې مکلفي دي د چاپیریال ساتنې دملی ادارې په مرسته، د چاپیریال ساتنې دچارو

رسمي جریده

۱۲۳

بخش های فرعی امور محیط زیست در ساحه جنگلات ، علفچرها ، حیات وحش ، ساحات حفاظت شده ، پارک های ملی ، صحت عامه و سایر بخش ها طبق قوانین مربوط تدابیر لازم اتخاذ نمایند .

(۲) هر گاه در ساحات مندرج فقره (۱) این ماده قوانینی وضع نگردیده باشد ، وزارت ها و ادارات ذیربط مکلف اند بخش های فرعی امور محیط زیست را در اسناد تقنینی مربوط پیشبینی نمایند .

رجحان قانون

ماده هشتم :

در صورتیکه احکام این قانون با سایر قوانین نافذه که تطبیق آن بالای محیط زیست تأثیر سوء وارد نماید ، تناقض وجود داشته باشد ، احکام این قانون مرجح دانسته میشود .

دفعی خانگو دتنظیمولو لپاره دخنگلونو، خرخایونو، د ژوبو دژوندانه، ساتل شوو ساحو، ملی پارکونو، عامی روغتیا اونورو برخو کپی د ارونو قوانینو مطابق لازم تدبیرونه ونیسی .

(۲) که چبری ددی مادی په (۱) فقره کپی په درج شوو ساحو کپی، قوانین نه وي وضع شوي، ارونو وزارتونه او ادارې مکلفې دي چې دچاپیریال ساتنې دچارو فرعی برخی په خپلو ارونو تقنینی سندونو کپی اټکل کړي .

د قانون رجحان

اتیایمه ماده :

په هغه صورت کې چې د دې قانون حکمونه له نورو نافذه قوانینو سره چې تطبیق یې دژوند پر چاپیریال باندې ناوړه اغېزه وارده کړي ، تناقض وجود ولري ، د دې قانون حکمونه مرجح گڼل کېږي .

اجازه نامه مربوط به تفحص و بهره

برداری از مواد معدنی

ماده هشتاد و یکم:

اشخاصیکه جواز نامه و اجازه نامه های مندرج قانون مواد معدنی و سایر اسناد تقنینی را که محیط زیست بالاثر آن متأثر میگردد، حصول نموده اند، در صورتی می توانند به فعالیت های مربوط پردازند که موافقه کتبی اداره ملی حفاظت محیط زیست را بدست آورده باشند .

تنفیذ

ماده هشتاد و دوم:

این قانون از تاریخ توشیح نافذ و درجریده رسمی نشر گردد و با انفاذ آن قانون حفاظت طبیعت منتشره جریده رسمی شماره (۷۹۵) سال ۱۴۲۱ ه. ق ملغی میگردد .

دکاني موادود پلتنې(تفحص)اوگتې

اخستنې پورې اړوند اجازه لیک

یو اتيایمه ماده :

هغه اشخاص چې د کاني موادو په قانون اونورو تقنیني سندونو کې درج شوی جوازلیک او اجازه لیکونه چې دژوند چاپیریال دهغو له امله اغېز من کېږي ، ترلاسه کړي دي ، په هغه صورت کې کولای شي په اړوندو فعالیتونو باندې لاس پورې کړي چې د ژوند چاپیریال ساتنې د ملي ادارې د منځه لیکلې موافقه یې لاسته راوړي وي .

تنفیذ

دوه اتيایمه ماده :

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ اوپه رسمي جریده کې دې خپور شي اوپه نافذېدوسره یې ۱۴۲۱ ه. ق کال په (۷۹۵) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی د طبیعت د ساتنې قانون لغوه کېږي

رسمي جریده

ضروري تصحيح:

- ۱- د (۱) مخ د پنځو متن په (۱) کرښه کې دي د (ژوند چاپیریال د ساتنې) جمله په (د ژوند د چاپیریال) جمله تصحيح شي.
- ۲- د (۲) مخ د پنځو متن په (۲۰) کرښه کې دي د (انسجام او اداره په سطح) جمله په (د انسجام او نظارت او) جمله تصحيح شي.
- ۳- د (۲۵) مخ د پنځو متن د لسې کرښې په پیل کې دي د (حکومت او عامه موسسو ته) جمله زیاته شي.
- ۴- در صفحه (۲۵) سطر (۱۶). قبل از کلمات (و موسسات) کلمات (به حکومت) زیات گردد.
- ۵- د (۳۴) مخ په (۲) کرښه کې دي د (شلنه) عدد، په (نولسمه) او د (اته) عدد دي په (اوو) تصحيح شي.
- ۶- در صفحه (۳۶) سطر (۲) عدد (بیستم) به (تردهم) و عدد (هشتم) به (ششم) تصحيح گردد.
- ۷- د (۵۷) مخ په (۱۷) کرښه کې دي د (نهد و یشتې) عدد په (دېرشمې) تصحيح شي.
- ۸- در صفحه (۵۷) سطر (۱۷) عدد (بیست و نهم) به (سی ام) تصحيح گردد.
- ۹- د (۷۷) مخ په (۲۱) کرښه کې دي د (شپږ څلوېښتمې) عدد په (پنځه څلوېښتمې) تصحيح شي.
- ۱۰- در صفحه (۷۷) سطر (۱۷). عدد (چهل و ششم) به (چهل و پنجم) تصحيح گردد.
- ۱۱- در صفحه (۸۱) سطر (۸) قبل از کلمه (لغو). کلمه (و) حذف گردد.
- ۱۲- د (۱۰۸) مخ په (۱۰) کرښه کې دي د ((۱) فقرې د) کلمات حذف شي.
- ۱۳- در صفحه (۱۰۸) سطر (۱۱) کلمات (فقرة (۱)) حذف گردد.
- ۱۴- د (۱۲۰) مخ په (۳) کرښه کې دي د (څلور) عدد په (درې) تصحيح شي.
- ۱۵- در صفحه (۱۲۰) سطر (۳). عدد (چهارم) به (سوم) تصحيح گردد.

اشتراک سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی
برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت
خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۱۰۰) افغانی

نمبر تېلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تیراژ چاپ : (۵۰۰۰) جلد

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

THE ENVIRONMENT LAW

Download from: aghalibrary.com

ISSUE NO :873

Date : 19th January 2006

طبعة آزادی